

Funkcionalna opremljenost i kvaliteta života u Poreču

Musa, Marko

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Science / Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:424698>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-19**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Marko Musa

Funkcionalna opremljenost i kvaliteta života u Poreču

Diplomski rad

**Zagreb
2022.**

Marko Musa

Funkcionalna opremljenost i kvaliteta života u Poreču

Diplomski rad

predan na ocjenu Geografskom odsjeku
Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu
radi stjecanja akademskog zvanja
magistra geografije

**Zagreb
2022.**

Ovaj je diplomski rad izrađen u sklopu diplomskog sveučilišnog studija *Geografija*; smjer:
Prostorno planiranje i regionalni razvoj na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-
matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, pod vodstvom doc. dr. sc. Vedrana
Prelogovića

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Diplomski rad

Funkcionalna opremljenost i kvaliteta života u Poreču

Marko Musa

Izvadak: Osnovni cilj rada je utvrđivanje funkcionalne opremljenosti te kvalitete života u gradu Poreču. Analiza je provedena uz pomoć objektivnih i subjektivnih indikatora. Analizom objektivnih indikatora, kroz demografska i društvenogospodarska obilježja, nastojao se dobiti uvid u trenutno stanje socijalnogeografskih obilježja grada. Naglasak u radu stavljen je na terenskom istraživanju funkcionalne opremljenosti, čija je analiza podijeljena na šest funkcija (odgojno-obrazovna, zdravstvena, trgovačka, financijska, receptivno-turistička te prometna). Kartirani objekti grafički su prikazani uz pomoć GIS alata. Subjektivni indikatori provedeni su anketnim istraživanjem, koji za cilj ima uvid u zadovoljstvo ispitanika pojedinim domenama kvalitete života. Anketni upitnik namijenjen je stanovnicima grada Poreča starijim od 18 godina. Domene koje su istraživane su dostupnost sadržaja i usluga, promet i infrastruktura, okoliš te slobodno vrijeme i rekreacija. Uz zadovoljstvo navedenim domenama, u radu se analiziraju pitanja o zadovoljstvu grada Poreča kao mjestom za život, namjeri promjene mjesta stanovanja te mogućnostima zapošljavanja. Ispitanici su navodili prednosti, nedostatke te prijedloge za poboljšanje kvalitete života u gradu Poreču.

81 stranica, 34 grafičkih priloga, 8 tablica, 46 bibliografskih referenci; izvornik na hrvatskom jeziku

Ključne riječi: grad Poreč, funkcionalna opremljenost, kvaliteta života, objektivni indikatori, subjektivni indikatori

Voditelj: doc. dr. sc. Vedran Prelogović

Povjerenstvo: doc. dr. sc. Vedran Prelogović
doc. dr. sc. Dubravka Spevec
doc. dr. sc. Ivan Zupanc

Tema prihvaćena: 14. 1. 2021.

Rad prihvaćen: 7. 4. 2022.

Rad je pohranjen u Središnjoj geografskoj knjižnici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Marulićev trg 19, Zagreb, Hrvatska.

BASIC DOCUMENTATION CARD

University of Zagreb
Faculty of Science
Department of Geography

Master Thesis

Functional equipment and quality of life in Poreč

Marko Musa

Abstract: The main goal of this thesis is to determine the functional equipment and quality of life in the city of Poreč. The analysis was conducted with the help of objective and subjective indicators. The analysis of objective indicators, through demographic and socio-economic characteristics, sought to gain insight into the current situation of socio-geographical characteristics of the city. Emphasis of this thesis is placed on the field research of functional equipment, whose analysis is divided into six functions (educational, health, trade, financial, receptive-tourist and traffic). Mapped objects are graphically displayed using GIS tools. Subjective indicators were conducted by a survey, which aims to gain insight into the satisfaction of respondents with certain domains of quality of life. The questionnaire is intended for residents of the city of Poreč over 18 years of age. The domains researched are the availability of content and services, transport and infrastructure, the environment, and leisure and recreation. In addition to the satisfaction with the mentioned domains, the thesis analyses the issues of satisfaction of the city of Poreč as a place to live, the intention to change the place of residence and employment opportunities. Respondents mentioned the advantages, disadvantages, and suggestions for improving the quality of life in the city of Poreč.

81 pages, 34 figures, 8 tables, 46 references; original in Croatian

Keywords: city of Poreč, functional equipment, quality of life, objective indicators, subjective indicators

Supervisor: Vedran Prelogović, PhD, Assistant Professor

Reviewers: Vedran Prelogović, PhD, Assistant Professor
Dubravka Spevec, PhD, Assistant Professor
Ivan Zupanc, PhD, Assistant Professor

Thesis title accepted: 14/01/2021

Thesis accepted: 07/04/2022

Thesis deposited in Central Geographic Library, Faculty of Science, University of Zagreb, Marulićev trg 19, Zagreb, Croatia.

Sadržaj

1.	Uvod.....	1
1.1.	Predmet istraživanja, ciljevi i hipoteze rada	2
1.2.	Metodologija istraživanja	3
1.3.	Prostorni obuhvat istraživanja.....	5
1.4.	Pregled dosadašnjih istraživanja	6
2.	Teorijski pristup istraživanja.....	10
2.1.	Definiranje pojma kvalitete života	10
2.2.	Koncept kvalitete života	12
2.3.	Povezanost kvalitete života i geografije	15
2.4.	Mjerenje kvalitete života	17
2.4.1.	Objektivni indikatori	17
2.4.2.	Subjektivni indikatori	19
2.4.3.	Komplementarni pristup	20
3.	Socijalnogeografska obilježja grada Poreča.....	21
3.1.	Demografska obilježja.....	21
3.1.1.	Ukupno (opće) kretanje stanovništva	21
3.1.2.	Prirodno kretanje stanovništva.....	23
3.1.3.	Sastav stanovništva prema spolu i dobi.....	25
3.1.4.	Prostorna pokretljivost stanovništva	26
3.2.	Društvenogospodarska obilježja	28
3.2.1.	Opća gospodarska kretanja	28
3.2.2.	Poslovna obilježja	30
4.	Funkcionalna opremljenost grada Poreča	33
4.1.	Definiranje funkcionalne opremljenosti i dostupnosti	33
4.2.	Odgojno-obrazovna funkcija	34

4.3.	Zdravstvena funkcija	38
4.4.	Trgovačka funkcija.....	41
4.5.	Financijska funkcija	44
4.6.	Receptivno-turistička funkcija	46
4.7.	Prometna funkcija	47
5.	Rezultati anketnog istraživanja.....	52
5.1.	Osnovna obilježja ispitanika	52
5.2.	Analiza pitanja zatvorenog tipa.....	55
5.2.1.	Zadovoljstvo odabranih domena i poddomena kvalitete života	55
5.2.2.	Analiza ostalih pitanja zatvorenog tipa	61
5.3.	Analiza pitanja otvorenog tipa	63
5.3.1.	Prednosti i nedostaci života u gradu Poreču	63
5.3.2.	Prijedlozi za poboljšanje kvalitete života stanovnika grada Poreča.....	65
6.	Rasprava.....	67
7.	Zaključak.....	70
	Literatura.....	74
	Izvori.....	78
	Prilozi.....	VII
	Popis slika	VII
	Popis tablica	VIII
	Anketni upitnik.....	IX

1. Uvod

Kvaliteta života smatra se kompleksnim i vrlo složenim pojmom, čijem je proučavanju potrebno pristupiti interdisciplinarnim pristupom istraživanja. Pojam je to, koji se može promatrati s gledišta pojedinaca, od kojih će svaki od njih imati svoje aspekte, koji će se razlikovati od drugih. Upravo zbog te složenosti i problema pri definiranju, važnu ulogu imaju znanstvene discipline. Zbog nepostojanja jedinstvene definicije, koja bi u potpunosti odgovarala disciplinama koje se bave proučavanjem kvalitete života, kao što su sociologija, psihologija, ekonomija, geografija i dr., svaka od njih na različite načine pokušava razjasniti i precizirati pojam, ovisno o predmetu njihova istraživanja. Kvaliteta životnog prostora očituje se kroz mogućnost zadovoljavanja osnovnih ljudskih potreba, a što više ljudskih potreba zadovoljava određeni prostor, tada je subjektivni osjećaj zadovoljstva i sreće u tom prostoru veći (Costanza i dr., 2008 prema Mirošević i Jolić, 2015). Pojam kvalitete života često se u literaturi može pronaći pod drugim terminima kao što su kvaliteta okoliša, kvaliteta stanovanja, kvaliteta susjedstva, zadovoljstvo mjestom stanovanja i dr., koji se također koriste kao sinonimi. Razlika u terminima jest ta što se kvaliteta života upotrebljava kao pojam višeg reda, dok se ranije navedeni termini smatraju terminima nižeg reda (Slavuj, 2012d).

Naglasak u ovom radu svakako treba staviti na opremljenost gradskim funkcijama te njihovu dostupnost jer one zauzimaju značajan interes sa stajališta geografskog proučavanja. Gradovi, zajedno sa svojim funkcijama čine glavne pokretače prostornih procesa na užem i širem području. Stoga, proučavanje gradskih funkcija i njihovih dostupnosti ne potiču samo znanstveni interes, već i praktične potrebe. Pojam gradskih funkcija često se poistovjećuje s pojmom gradskih djelatnosti i to zbog polifunkcionalnosti svakoga grada (Vresk, 1996). Bez poznavanja gradskih funkcija i njihovih utjecaja teško je interpretirati promjene u prostoru te povezano s time poduzeti aktivnosti prostornog uređenja i regionalnog razvoja.

Grad Poreč kroz historijsko-geografski razvoj prošao je brojne faze, koje su se odrazile na promjene u okolišu, stanovništvu i njihovom načinu života. Također, danas sve više raste svijest o okolišu i utjecaju okoline na život pojedinaca ili skupine ljudi. Zahvaljujući tome, pojam kvalitete života usko je povezan s održivim razvojem i njegovim komponentama. Prvenstveno se to odnosi na ekološku, ekonomsku i sociokulturnu komponentu te postizanje ravnoteže među istima. Interes za promicanje održivog razvoja posljednjih godina raste na svim razinama, od makroregionalnih do mikroregionalnih. U današnje vrijeme, često se pojam održivog razvoja

ističe u strategijama i drugim dokumentima, no, unatoč tome, često nedostaje razumijevanja tog pojma te se postavlja pitanje kako održivost primijeniti u praksi (Mičetić Fabrić, 2017).

Posljednjih nekoliko desetljeća, došlo je do sve jačeg razvoja i utjecaja tercijarnog sektora na prostor grada Poreča i to ponajviše zahvaljujući razvoju turizma i njime povezanim djelatnostima. Danas se grad Poreč ističe kao jedna od vodećih turističkih destinacija istarskog poluotoka, ali i hrvatskog priobalja. Turizam, osim što pruža mnogobrojne prednosti, sa sobom donosi i brojne izazove, na koje prostor treba biti spreman. Zahvaljujući neprekidnom rastu i ulaganju u grad, može se reći kako Poreč predstavlja grad po mjeri čovjeka. Jedan od razloga zašto sam se odlučio za ovu temu su brojna priznanja i nagrade koje je grad Poreč ostvario u posljednjih nekoliko godina. Na temelju istraživanja koje provodi agencija Ipsos, portal gradonačelnik.hr te Jutarnji list, 2018. i 2019. godine, Poreč je osvojio titulu grada s najboljom kvalitetom života u kategoriji srednje velikih gradova. Godine 2020. i 2021. našao se u finalu izbora i to u kategorijama gospodarstvo, demografija, obrazovanje i kvaliteta života.

1.1. Predmet istraživanja, ciljevi i hipoteze rada

Predmet istraživanja jest analiza funkcionalne opremljenosti grada Poreča te dostupnost izabranih gradskih funkcija stanovnicima grada. Kvaliteta života nastojat će se ustanoviti kroz analizu objektivnih i subjektivnih indikatora. Objektivni indikatori nastojat će se prikazati kroz socijalnogeografska obilježja grada (demografska te društvenogospodarska). Svakako, naglasak istraživanja kvalitete života stavlja se na subjektivne indikatore, koji se odnose na provedeno anketno istraživanje, gdje se nastoje ispitati stavovi i mišljenja građana te zadovoljstvo pojedinim domenama kvalitete života. Rezultati istraživanja temeljit će se upravo na subjektivnim indikatorima, dok će objektivni indikatori predstavljati podlogu za analizu subjektivnih indikatora.

Cilj istraživanja jest analizirati trenutačno stanje funkcionalne opremljenosti grada te na temelju anketnog istraživanja zaključiti o kvaliteti života stanovnika grada Poreča. Također, kroz analizu funkcionalne opremljenosti nastojat će se odrediti dostupnost pojedinim funkcijama. Ta (ne)dostupnost nastojat će se pokrijepiti anketnim istraživanjem, odnosno stavovima građana. Svakako, u obzir treba uzeti i primjere dobre prakse kojima grad postiže vrhunske rezultate i zapažanja. Uz to, cilj je uvidjeti u problematiku prostora te predložiti smjernice za daljnje napredovanje i ulaganje u pojedine segmente opremljenosti u skladu s potrebama stanovništva.

Na temelju prethodno postavljenih ciljeva postavljaju se sljedeće hipoteze:

H1: Pozitivna demografska i društvenogospodarska obilježja karakteristična su za područje grada Poreča.

H2: Postoji razlika u zadovoljstvu izdvojenih domena kvalitete života u pojedinim dijelovima grada.

H3: Većina anketiranog stanovništva zadovoljna je mogućnošću zapošljavanja u gradu te nema namjeru napuštanja grada.

H4: Lokalne vlasti svojim ulaganjem i razvojnim programima povećavaju životne standarde i poboljšavaju kvalitetu života.

1.2. Metodologija istraživanja

Uz metode prikupljana i proučavanja znanstvene i stručne literature, korištene su i druge metode, kojima je za cilj bilo utvrditi funkcionalnu opremljenost i kvalitetu života na području grada Poreča. Na temelju prikupljene literature, analizirane su opće teorijske postavke o pojmu kvalitete života, važnosti geografskog proučavanja te mjerenje kvalitete života. Podatci koji su korišteni pri analizi demografskih obilježja najvećim dijelom prikupljeni su od strane Državnog zavoda za statistiku te potom obrađeni i grafički prikazani uz pomoć alata *Microsoft Office Excel*. Podatci za analizu društvenogospodarskih obilježja prikupljeni su velikim dijelom iz Strategije gospodarskog razvoja Grada Poreča, vrijednost indeksa razvijenosti prikupljena je na temelju podataka Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Za analizu poduzetničke aktivnosti, podatci su prikupljeni kroz Registar godišnjih financijskih izvješća FINA-e, dok su grafički prikazi servisnih zona prikupljeni iz Urbanističkog plana uređenja iz 2018. godine.

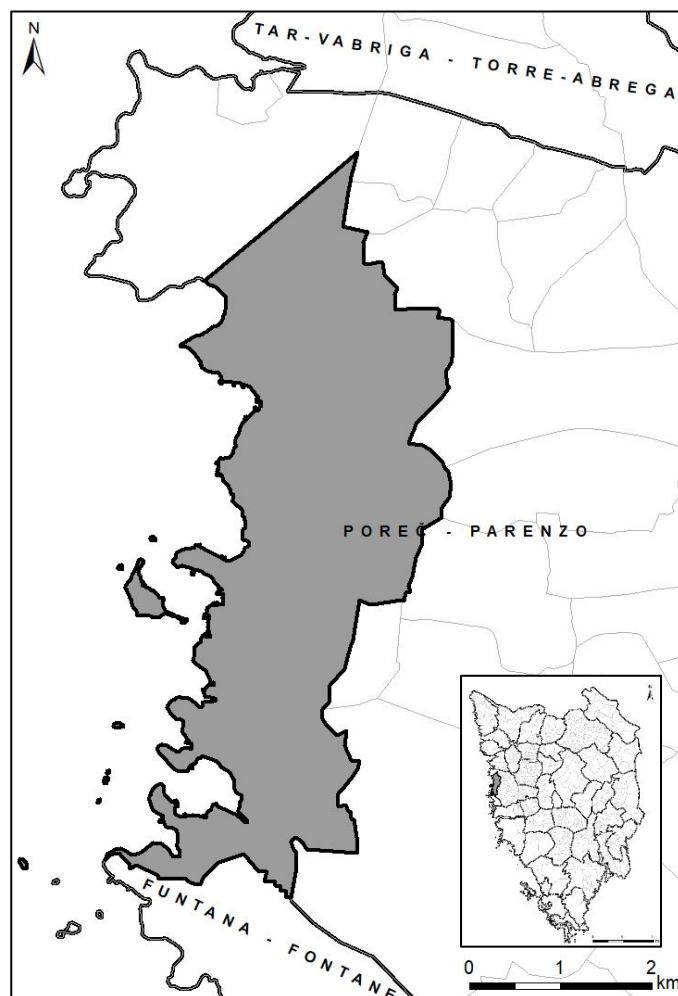
Glavna metoda istraživanja funkcionalne opremljenosti grada bila je metoda terenskog istraživanja, provedena u veljači 2022. godine. Na temelju postavljenog kriterija, cilj je bio analizirati dostupnost objektima odgojno-obrazovne, zdravstvene, trgovačke, financijske, receptivno-turističke te prometne funkcije. Kartiranje objekata grafički je prikazano uz pomoć *GIS alata ArcMap 10.7*. Kartirani objekti odgojno-obrazovne funkcije podijeljeni su na lokacije dječjih vrtića, osnovnih škola, srednjih škola, veleučilišta te ostalih obrazovnih ustanova. Objekti zdravstvene funkcije podijeljeni su na dom zdravlja, ljekarne, stomatološke ordinacije, oftalmološke ordinacije te klinike i poliklinike. Objekti trgovačke funkcije podijeljeni su dvije skupine; prvu skupinu čine trgovine za kratkoročne potrebe (pekarnice, mesnice, kiosci,

drogerije, tržnica, minimarket, supermarketi te benzinske postaje), dok drugu skupinu čine obrti i uslužne djelatnosti (frizerski saloni, kozmetički saloni, krojači, postolari te cvjećarnice). Kartirani objekti financijske funkcije podijeljeni su na banke, bankomate, EURONET bankomate, osiguravajuća društva te poštanske urede. Od objekata receptivno-turističke funkcije, kartirani su smještajni objekti, odnosno hoteli i kampovi. Od prometne funkcije, cestovna mreža grada Poreča izrađena je na temelju podataka Državne geodetske uprave i grafički prikazana uz pomoć *GIS alata ArcMap 10.7*. Rotori na području grada i parkirališta grafički su prikazana na temelju satelitskih snimki korištenjem programa *Google Earth*.

Uz metodu terenskog istraživanja, metoda koja je značajno doprinijela kvaliteti ovog rada jest metoda anketnog istraživanja. Metodom anketnog istraživanja cilj je bio uvidjeti zadovoljstvo građana pojedinim domenama kvalitete života te ih povezati s funkcionalnom opremljenošću, analiziranom u prethodnom poglavlju. Anketa je izrađena u *Google alatu za obrasce (ankete)* te je provedena online, putem društvenih mreža gradskih portala grada Poreča. Anketni upitnik u optjecaju je bio od 3. do 13. ožujka 2022. godine. Namijenjena je isključivo stanovnicima grada Poreča starijim od 18 godina. Anketnom upitniku ukupno je pristupilo 173 ispitanika, dok pri analizi u obzir nisu uzeti oni ispitanici koji ne žive na području grada Poreča pa je tako konačan broj ispitanika iznosio 125. Anketni upitnik sastojao se od 16 pitanja, podijeljenih na pitanja zatvorenog i otvorenog tipa. Prvih šest pitanja odnosilo se na osnovna obilježja ispitanika. Sljedećim pitanjima nastojalo se uvidjeti zadovoljstvo pojedinim domenama kvalitete života. Domene koje su korištene u ovom radu su dostupnost sadržaja i usluga, promet i infrastruktura, okoliš te slobodno vrijeme i rekreacija. Od ostalih pitanja zatvorenog tipa, nastojalo se saznati zadovoljstvo ispitanika gradom Porečom kao mjestom za život, zatim, namjera promjene mjesta stanovanja te mišljenje o mogućnosti zapošljavanja. Rezultati pitanja zatvorenog tipa grafički su prikazani uz pomoć alata *Microsoft Office Excel*. Posljednja tri pitanja bila su otvorenog tipa, gdje su ispitanici iznosili najznačajnije prednosti i nedostatke te naposljetku prijedloge za poboljšanje kvalitete života u gradu.

1.3. Prostorni obuhvat istraživanja

Prostorni obuhvat istraživanja je naselje Poreč kao dio Grada Poreča koji u svom teritorijalnom obuhvatu obuhvaća i priobalje i zaleđe. Teritorijalno, nalazi se u zapadnom dijelu Istarske županije ili tzv. „crvenoj Istri“ te se proteže oko 15 km u unutrašnjost. Obuhvaća površinu od 119 km², dok duljina morske obale uključujući i otoke iznosi oko 30 km. Prema klasifikaciji Lukića, 2012., Poreč čini jači subregionalni centar Sjevernog hrvatskog primorja, što ukazuje na veću zastupljenost funkcija centralnog naselja i važnu ulogu u širem području. Također, predstavlja administrativno, upravno, političko, društveno i gospodarsko središte zapadnog dijela Istre. Poreština je geografski pojam koji se odnosi na nešto širi prostorni obuhvat omeđen rijekom Mirnom na sjeveru i Limskim kanalom na jugu. Južnije od Poreča, na obali, važna naselja su Funtana i Vrsar, dok se kao veća naselja u zaleđu ističu Višnjan, Vižinada, Sv. Lovreč i Kaštelir. Ono što ga čini posebnim jest činjenica da je približno jednako udaljen od ostalih važnijih gradova istarskog poluotoka i to od Umaga 32 km, Pazina 33 km kao administrativnog sjedišta županije, Rovinja 38 km, zatim od Pule 58 km i Kopra 75 km te od Trsta 91 km i Rijeke 100 km. Promatrajući prometno-geografski položaj, može se reći kako Poreč ima povoljan položaj jer se nalazi u blizini glavne prometnice Trst-Pula, odnosno državne ceste D200 (Savudrija – Umag – Novigrad – Poreč – Vrsar – Bale – Pula). Prostor koji se razmatra ovim istraživanjem pruža se od sjevernih dijelova grada Veli i Mali Maj do Zelene Lagune na jugu kao zone ugostiteljsko-turističke namjene. Grad Poreč prostorno obuhvaća naselja Červar, Červar-Porat, Garbina, Poreč te dijelove naselja Kosinožići, Antonci, Vrvari, Musalež i Mugeba. Mjesnih odbora ima deset a to su: Anka Butorac, Baderna, Červar-Porat, Fuškulin, Joakim Rakovac, Mate Balota, Nova Vas, Varvari, Veli Maj te Žbandaj, no oni važni za ovo istraživanje su Mate Balota, Joakim Rakovac, Anka Butorac te Veli Maj (Grad Poreč, 2010).

Sl. 1. Geografski položaj istraživanog prostora

Izvor: Autorski rad na temelju podataka SRPJ, 2013.

1.4. Pregled dosadašnjih istraživanja

Pregledavanjem i istraživanjem literature utvrđeno je kako postoji brojna literatura na temu kvalitete života i analize funkcionalne opremljenosti i to zahvaljujući interdisciplinarnom pristupu istraživanja. Nije pronađena niti jedna literatura koja se bavila kvalitetom života i gradskim funkcijama prostora Poreštine, dok se prostorom istarskog poluotoka bavilo iznimno malo geografa. Stoga se pregled dosadašnje literature uglavnom odnosi na analizu domaće i strane literature, koja bi mogla biti podloga za istraživanje ove teme.

Za geografska istraživanja o kvaliteti života, važnu ulogu imaju sljedeća djela poredana kronološki:

Kao jedan od prvih značajnijih geografa na našem području, koji se bavio funkcionalnom strukturom i funkcijama grada bio je Vresk Milan poznat po svom djelu „*Funkcionalna struktura i funkcionalna klasifikacija gradova Hrvatske*“ iz 1996. godine. Ovim djelom, izvedena je analiza funkcionalne strukture gradova Hrvatske 1991. godine, koja se temeljila na ukupnom broju zaposlenih. Na osnovu odstupanja od prosječne vrijednosti, došlo je do izdvajanja funkcionalnih tipova gradova Hrvatske.

Lukić, A., Pejnović, D. i Prelogović, V., 2005. u djelu „*Suburbanizacija i kvaliteta življenja u zagrebačkom zelenom prstenu – primjer općine Bistra*“, istraživali su obilježja općine Bistra, smještena u zapadnom dijelu Zagrebačke socio-ekonomske regije, temeljeno na anketnom upitniku. Kvaliteta življenja određivala se metodom slučajnog uzorka, kako bi se dobio uvid u stavove lokalnog stanovništva o prednostima, nedostacima i budućnosti prostora u kojem žive. Značajno je i djelo Lukić, A. i Prelogović, V., 2011. „*Funkcionalno-prostorna struktura ivanićgradskog Podgrađa kao element urbanog identiteta*“, koje se bavi određivanjem funkcionalne strukture ivanićgradskog Podgrađa kao integralnog elementa koncepta identiteta mjesta. Funkcionalno-prostorna struktura prikazana je kartiranjem uslužnih djelatnosti dobivenih terenskim istraživanjem.

Cavrić, B., Šiljeg, A. i Toplek, S., 2008. u djelu „*Participatory measurements of sustainable urban development and quality of life in post-socialist Zadar, Croatia*“, ispitivali su kvalitetu života stanovnika grada Zadra po mjesnim odborima. Indikatori koji su se koristili bili su grupirani obzirom na obilježje (prirodni, socijalni, ekonomski, politički i izgrađeni okoliš). Autori tvrde da navedeni skup indikatora može pomoći stanovnicima i gradskoj vlasti da poboljšaju uvjete te zajedno utječu na promicanje održivog urbanog razvoja s ciljem kvalitetnijeg života.

Doktorska disertacija Slavuj, L., 2011. „*Kvaliteta života u urbanom okolišu – primjer Grada Rijeke*“, kojoj je predmet istraživanja kvaliteta života analizom subjektivnog iskustva stanovnika, odnosno individualna procjena objektivnog stanja urbanog okoliša. Kao osnovni cilj ističe se analiza prostorne distribucije i značajke subjektivnog iskustva kvalitete života u nekoliko odabranih susjedstava Grada Rijeke. Problematika definiranja te pristupi istraživanja koncepta kvalitete života navedeni su u teorijskom dijelu rada. U radu su korišteni objektivni indikatori za analizu na makro razini (Grad Rijeka), koji su poslužili za razumijevanje specifičnih obilježja Grada te subjektivni indikatori za analizu na mikro razini (susjedstva) i to kroz anketno istraživanje, kako bi se prikupile informacije o percepcijama i evaluaciji okolišnih

uvjeta. Neke od domena koje su bile ispitivane su stanovanje, infrastruktura i promet, prirodni okoliš, dostupnost usluga i sadržaja i dr. Rezultati analize ukazali su na to da se ispitanici u odabranim susjedstvima Rijeke statistički značajno ne razlikuju u zadovoljstvu susjedstvom s obzirom na elemente kao što su dob, spol, stečen stupanj obrazovanja, primanja kućanstva i dr. Rezultati istraživanja mogu se primijeniti kod urbanističkog planiranja i to kao pomoćni elementi za definiranje lokalnih razvojnih politika. Također, bitno je spomenuti i ostale radove kojima je Slavuj Borčić dala doprinos geografskom istraživanju kvalitete života. Kroz djela „*Kvaliteta života u odabranim susjedstvima Grada Rijeke*“ (Slavuj, 2012a) te „*Evaluacija kvalitete urbanog susjedstva – prednosti i nedostaci neposrednoga životnog prostora*“ (Slavuj, 2012b) raspravlja se o rezultatima istraživanja kvalitete života u Gradu Rijeci, temeljeno na doktorskoj disertaciji iz 2011. godine. Zatim, u djelu „*Objektivni i subjektivni pokazatelji u istraživanju koncepta kvalitete života*“ (Slavuj, 2012c) raspravlja se o različitim objektivnim i subjektivnim pokazateljima proučavanja koncepta kvalitete života. Najveći dio rada odnosi se na diskusiju o razvoju mjera, njihovim prednostima i nedostacima, zajedničkoj primjeni te metodološkim specifičnostima. Zaključak ovog djela je da zajednička primjena objektivnih i subjektivnih pokazatelja znatno utječe na sveobuhvatnije poznavanje kvalitete života stanovnika određenog geografskog prostora. Ističe se i djelo „*Kvaliteta života kao predmet geografskih istraživanja: osvrt na razvoj interesa i teorijskih modela istraživanja*“ (Slavuj Borčić i Šakaja, 2017), koje se bavi teorijskim značajkama kvalitete života u kojem se iznose značajke kvalitete života s aspekta geografskih istraživanja tijekom kasnih 1960-ih i 1970-ih godina.

Jolić, J. i Mirošević, L., 2015. u djelu „*Objektivni i subjektivni pokazatelji kvalitete životnog prostora grada Požege*“ bavili su se prikazom kvalitete života grada Požege kroz statističku analizu te objektivne i subjektivne pokazatelje. Rezultati istraživanja ukazuju na nepodudaranje procjene kvalitete života objektivnih i subjektivnih pokazatelja. U radu su razlike između pokazatelja prikazane na razini mjesnih odbora unutar grada.

Doktorska disertacija Šiljeg, S., 2016. „*Vrednovanje kvalitete stanovanja u Zadru*“, bavi se istraživanjem kvalitete stanovanja subjektivnim i objektivnim mjerama formiranih u indikatore. Rad se bavi analizom pojma kvalitete stanovanja, konceptu, funkcijama i primjeni, dok je naglasak na utvrđivanju indeksa kvalitete stanovanja i to kroz odabrane urbane i stambene indikatore. Koristeći objektivne mjere i objektivne aspekte kvalitete stanovanja, rezultati istraživanja prikazani su na makro razini. Na temelju primjene subjektivnih mjera, čiji su rezultati prikazani na mikro razini, anketnim istraživanjem nastojala se odrediti individualna procjena i evaluacija kvalitete stanovanja po statističkim krugovima grada Zadra. Zajedničkom

analizom subjektivnih i objektivnih mjera, stvoren je model kvalitete stanovanja te na temelju njega indeks kvalitete stanovanja, gdje je prostor grada Zadra formiran u tri zone obzirom na kvalitetu stanovanja (niska, srednja i visoka).

Lončar, J. i Sviben, I., 2019. u djelu „*Suvremena obilježja funkcionalno-prostorne strukture Grada Krapine*“, prvi su se bavili problematikom funkcionalno-prostorne strukture Grada Krapine s naglaskom na funkcionalna obilježja. Na temelju planske i statističke analize te terenskog anketiranja, cilj je bio stvoriti bazu podataka kako bi se istražila postojeća prostorna struktura Grada. U sklopu istraživanja, provedeno je anketno istraživanje, kako bi se saznala razina zadovoljstva životnim prostorom stanovništva te dostupnost funkcionalnim obilježjima Grada Krapine.

Sociološkim pristupom istraživanja kvalitete života bavili su se brojni autori. Neki od njih su Lučev, I. i Tadinac, M., 2008., koji su kroz djelo „*Kvaliteta života u Hrvatskoj – povezanost subjektivnih i objektivnih indikatora te temperamenta i demografskih varijabli s osvrtnom na manjinski status*“ istraživali zadovoljstvo životom i pojedinim domenama života. Ovo istraživanje temeljilo se na psihološkim i demografskim varijablama te izabranim pokazateljima zdravstvenog i materijalnog statusa pripadnicima četiriju manjinskih skupina te Hrvate. Rezultat je ukazao na to da nisu pronađene značajne razlike u zadovoljstvu životom među pripadnicima različitih nacionalnih manjina, dok je jedina razlika utvrđena tako što su pripadnici nacionalnih manjina iskazali nešto viši stupanj zadovoljstva od pripadnika većinske skupine. Autori Svirčić Gotovac, A. i Zlatar, J., 2015. u knjizi „*Kvaliteta života u novostambenim naseljima i lokacijama u zagrebačkoj mreži naselja*“ bavili su se istraživanjem uvjeta života u novim i novoizgrađenim stanovima i naseljima te isticanjem njihovih prednosti i nedostataka. Različiti aspekti kvalitete života prikazani su u ukupno pet radova ili poglavlja od kojih je knjiga sastavljena.

Od strane literature bitno je spomenuti istraživanje koje je proveo jedan od najutjecajnijih geografa koji se bavio kvalitetom života Pacione, M., 1982. u svom djelu „*The use of objective and subjective measured of life quality in human geography*“. Smatra se prvim autorom koji je u istraživanju kvalitete života koristio objektivne i subjektivne indikatore. Isticanje važnosti primjene objektivnih i subjektivnih indikatora autor je smatrao važnim, kako bi rezultati bili što precizniji i sveobuhvatniji. Od ostalih djela istog autora ističe se „*Quality of life in Glasgow: an applied geographical analysis*“ iz 1986. godine.

Andraško, I., 2009. u svom djelu „*The role and status of geography in the quality of life research*“ govori o istraživanju kvalitete života s geografskog stajališta. U ovom djelu, autor pokušava dati odgovore na dva povezana pitanja. Prvo je uloga geografije u istraživanju

kvalitete života, dok se drugo, s malo drugačijeg stajališta, usredotočuje na važnost ovog istraživanja za geografsko područje.

Autori Aliyev, A., Huseynov, E. i Yusufova, N., 2012. u djelu „*Planning Sustainable Consumption and Quality of Life in the Baku City*“ bavili su se istraživanjem informacija za razvoj strategija planiranja koje bi poticale održivu urbanizaciju kroz poboljšanje kvalitete života, što je jedno od najvažnijih načela održive urbanizacije. Također, svrha istraživanja bila je analizirati utjecaj okolišnih, ekonomskih, društvenih, zdravstvenih i drugih pokazatelja na zadovoljstvo stanovnika grada Bakua te dati preporuke za daljnje unaprjeđenje kvalitete života.

2. Teorijski pristup istraživanja

2.1. Definiranje pojma kvalitete života

Kvaliteta života predmet je istraživanja različitih struka i znanstvenih disciplina jer se smatra interdisciplinarnim pojmom. Pojam je to koji se svakodnevno pronalazi u komunikaciji, medijima, političkim govorima te znanstvenim i stručnim krugovima. Zbog svoje složenosti i višedimenzionalnosti, nije moguće na jednostavan način stvoriti jedinstvenu definiciju koja bi odgovarala brojnim disciplinama (geografija, sociologija, medicina, ekonomija i dr.). Proučavajući pojam kvalitete života, govorimo o međusobno povezanim varijablama koje karakteriziraju ideju dobrog života i zadovoljstva životom te o tome kako se život pojedinaca poistovjećuje s tim pojmom. „Ako se čovjek želi osjećati dobro i sigurno u životu, mora se baviti stvarima koje ga vode do nekog ideala, odnosno cilja. Njegov uspjeh rezultat je pogleda sa različitih stajališta i prihvatanjem činjenice da je kvaliteta života određena kulturno i geografski“ (Klobučnik i Murgaš, 2018). Suvremene rasprave o kvaliteti života dodatno su se intenzivirale u razvijenim zemljama od 1960-ih godina. Pokretač toga, svakako je bilo postizanje određene razine materijalne sigurnosti ali i spoznaja da materijalno blagostanje nije nužno vezano uz poboljšanje drugih aspekata života. S vremenom, osim zadovoljenja osnovnih ljudskih potreba, druge vrijednosti dobivale su na svom značaju te ulozi oblikovanja ljudskih aktivnosti i to upravo zahvaljujući tranziciji razvijenih zemalja prema postmaterijalističkom društvu (Slavuj, 2011). Danas je malo poznato o točnom podrijetlu pojma kvaliteta života, međutim, smatra se da uporaba pojma u području znanosti i života potječe iz 1961. godine i to u govoru predsjednika Lyndona Johnsona. Također, izvorno se taj pojam najčešće koristio u kontekstu s problemima kao što su onečišćenje okoliša ili nazadovanja urbanih sredina, dok je danas kontekst u kojem se koristi mnogo širi (Kerce, 1992). Promatrajući ranija i novija

istraživanja, vidljivo je kako se definicija kvalitete života razlikovala i mijenjala te kako postoji vrlo širok opseg definicija, dok će neke od njih biti navedene kronološki.

Liu, 1976. izjavio je kako postoji onoliko definicija kvalitete života koliko i ljudi, naglašavajući pritom teoriju da se pojedinci razlikuju po onome što im predstavlja važnost.

Helburn, 1982. ističe da pojam kvalitete života ima dva značenja. Prvo odnosi se na kvalitetu „tvog i mog života“, koja se temelji na opažanju, pamćenju, osjećajima i razmišljanju. Ova definicija svakako ne odgovara današnjem shvaćanju pojma kvalitete života, dok drugo značenje pojma kvalitete života obuhvaća nešto širi aspekt, gdje se naglašava život u zajednici ili život u određenoj regiji ili prostoru te zajednički doprinos okolišu. U ovoj definiciji vidljiva je razlika od prethodne, gdje je za zadovoljstvo kvalitetom života bila dovoljna individualna sreća, dok se drugom definicijom ističe društvo ili zajednica, koji su temelj zaključivanja.

Seferagić, 1993. navodi kako je kvaliteta života cjelovit proces proizvodnje, raspodjele i potrošnje uporabivih vrijednosti i ljudskih odnosa primjerenih neotuđenim potrebama svih grupa i pojedinaca.

Felce i Perry, 1995. kvalitetu života definiraju kao sveukupno opće blagostanje koje uključuje objektivne čimbenike i subjektivno vrednovanje socijalnog, materijalnog i emotivnog blagostanja, zajedno s osobnim razvojem i svrhovitom aktivnošću, a sve vrednovano kroz osobni skup vrijednosti pojedinca.

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO, 1998 prema Vuletić, 2013) kvalitetu života definira kao percepciju pojedinaca o svom životnom položaju u kontekstu kulture i sustava vrijednosti u kojima žive te u odnosu na njihova očekivanja, ciljeve, brige i standarde.

Cummins, 1999. navodi preko stotinu različitih definicija kvalitete života različite širine koncepta pa je tako velik broj znanstvenih disciplina (geografija, ekonomija, sociologija, medicina, psihologija i dr.) pronašao svoje područje interesa u nekim od aspekata. Jedna od njegovih definicija bila bi: „Kvaliteta života je i objektivna i subjektivna domena koja je rezultat sedam područja: materijalno blagostanje, zdravlje, produktivnost, intimnost, sigurnost zajednice i emocionalna dobrobit. Objektivne domene obuhvaćaju kulturno relevantne mjere objektivnog blagostanja, dok subjektivne domene obuhvaćaju zadovoljstvo rangirano prema važnosti“.

Svirčić Gotovac, 2006. definira kvalitetu života kao stupanj zadovoljenja postojećom životnom situacijom pojedinca ili grupe i to kroz zadovoljstvo osnovnim ljudskim potrebama, zatim razvijenim potrebama ili onim specijaliziranim potrebama. Smatra da je kvaliteta života trenutna životna situacija odnosno egzistencijalno stanje manje ili veće (ne)zadovoljenosti potreba pojedinca, odnosno različitih skupina ljudi.

Andraško, 2009. navodi kako je pojam kvalitete života vrlo složen te ga definira kao subjektivnu procjenu ljudskog života i to na temelju osjećaja za sreću ili zadovoljstvo, što je rezultat utjecaja i relativne interakcije vanjskih (ekonomski, ekološki i društveni) i unutarnjih (psiholoških) čimbenika. Na jednostavniji način, kvaliteta života može se promatrati kao stupanj u kojem skup karakteristika nečijeg života zadovoljava individualne potrebe.

Svirčić Gotovac i Zlutar, 2015. također ističu kako je kvaliteta život vrlo složen pojam i predmet istraživanja mnogih autora. Produkt je raznih komponenti kao što su: stanovanje, uvjeti rada, prehrana i zdravlje, slobodno vrijeme, obrazovanje, prijevoz i dr. Među različitim filozofskim i drugim definicijama, ističu se tri. Prva je da se kvaliteta života odnosi na slijeđenje normativnih ideala filozofskih i religijskih sustava, temelji se na društvenim normama koje su prisutne u svakom društvu u određenom vremenskom razdoblju. Druga se temelji na individualnom zadovoljstvu i individualnoj sposobnosti da se stekne kvaliteta života, dok se treća definicija temelji na osobnom iskustvu, što znači da, ako pojedinac svoj život doživljava kao poželjnim i dobrim, šanse su da će kvaliteta života biti zadovoljavajuća.

Zbog postojanja različitih termina, istraživanje kvalitete života može dovesti do nesigurnosti u razumijevanju i to upravo zahvaljujući preklapanju i terminološkoj neujednačenosti termina, gdje neki imaju isto ili slično značenje, dok neki donekle različito značenje od pojma kvalitete života (Slavuj, 2012d). Analizirajući definicije kvalitete života, ipak je moguće uočiti sličnosti među njima. Većina definicija temelji se na analizi vanjskih čimbenika ili stanja na temelju kojih pojedinac percipira te provodi svoje zadovoljstvo, odnosno blagostanje. Za potrebe ovog rada, kvaliteta života temeljit će se na objektivnim indikatorima i subjektivnoj analizi kroz odabrane domene.

2.2. Koncept kvalitete života

Koncept kvalitete života smatra se vrlo složenim te ga je kao takvog vrlo teško odrediti i pojmiti iz jedne perspektive. Problem pri stvaranju jedinstveno prihvaćene definicije kvalitete života vežemo također i uz koncept kvalitete života. Većina znanstvenika isticala je besmisao potrage za jedinstvenim konceptom, već je koncept određivan na temelju promišljanja o predmetu istraživanja. Konceptualizaciju kvalitete života, prema brojnim znanstvenicima, najbolje je započeti interpretacijom kroz mjerljive dijelove ili procese koji sudjeluju u formiranju iskustva kvalitete života (Rogerson, 1995 prema Slavuj 2012d). Unatoč tome što jedinstvenog koncepta nema, postoji određeni dogovor prilikom definiranja koncepta kvalitete života. Sukladno tome, razlikujemo dva procesa zaslužna za definiranje koncepta:

- unutarnji procesi i uvjeti koji su povezani s osjećajem zadovoljstva životom, odnosilo se to na pojedinca ili na grupu ljudi, odnosno zajednicu
- vanjski procesi i uvjeti koji utječu na poticanje osjećaja zadovoljstva životom

Na temelju ovih procesa i različitih aspekata proučavanja, u konceptualizaciji kvalitete života došlo je do razvoja dvaju pristupa nazvanih prema zemlji porijekla istraživača:

- Skandinavski pristup, koji u obzir uzima objektivne indikatore odnosno statističke pokazatelje, kojima se mjere vanjski procesi i uvjeti koji utječu na život pojedinca/grupe/zajednice. Naziv potječe zbog učestalosti korištenja kod skandinavskih istraživača koji su usmjereni na koncept „dobrog društva“ i društvene dobrobiti kao pokazatelja kvalitete života. U ovom pristupu, vrednovanje kvalitete života temelji se na mogućnosti pristupa različitim izvorima kojima ljudi mogu upravljati i kontrolirati. Neki od izvora mogu biti novac, energija, vlasništvo, znanje, društveni odnosi, sigurnost i dr. (Rapley, 2003).
- Američki pristup, za razliku od skandinavskog, u obzir uzima subjektivne indikatore, koji za cilj imaju utvrditi i razumjeti kako pojedinci sami procjenjuju i vrednuju sreću i zadovoljstvo, odnosno uvjete u kojima žive. Osim zadovoljstva životom općenito i stupnjem sreće, pristup se temelji na istraživanju zadovoljstva pojedinim aspektima života. Objektivni indikatori u početnim fazama istraživanja bili su značajno područje interesa američkih psihologa Campbell i Converse pa stoga naziv vežemo uz američko područje (Hudler i Richter, 2002 prema Slavuj, 2012d).

Prema Slavuj, 2012a, razlikujemo nekoliko domena i poddomena koje se smatraju relevantnim odrednicama koncepta kvalitete života u gradu. Stanovanje je jedna od domena i temeljnih ljudskih potreba. Ovdje ubrajamo veličinu stambenog prostora i njegovu opremljenost, izdatke za stan, stanje i izgled okoliša u neposrednoj blizini stana i dr. Dobra kvaliteta života povezana je s užitkom ugodnog stanovanja (doma) koje pruža sve što je potrebno za funkcioniranje pojedinca ili obitelji. Stanovanje također ima veliku važnost jer kroz taj privatni prostor pojedinci mogu ispuniti svoje potrebe bez utjecaja vanjskih čimbenika. Isto tako, stanovanje se smatra jednim od najvažnijih čimbenika koji utječu na kvalitetu života jer problemi vezani uz stanovanje mogu imati direktan ili indirektan utjecaj na zdravlje, obrazovanje, blagostanje zajednice i zadovoljstvo životom svakog pojedinca. Promet i infrastruktura su također domene kvalitete života kojima se stanovnici svakodnevno susreću,

bilo kao vozači, suvozači, pješaci ili drugi sudionici. Prometna obilježja mogu imati veliki pozitivan ili negativan utjecaj na kvalitetu života određenog naselja. Loša kvaliteta prometnica, nedostatak parkirnih mjesta, nepostojanje nogostupa i biciklističkih staza mogu imati direktan utjecaj na nezadovoljstvo prometnom domenom. Kako bi kvaliteta života s aspekta prometa bila zadovoljavajuća, važno je raditi na dobroj organizaciji prometnih tokova i poboljšanju prometne infrastrukture. Prirodni okoliš jest domena u koju ubrajamo kvalitetu zraka i pitke vode, količinu i uređenost javnih zelenih površina, buku od prometa i dr. Gotovo svi navedeni elementi u urbanom prostoru mogu imati utjecaj na psihičko i fizičko zdravlje pojedinaca. Dostupnost sadržaja i usluga jedna je od ključnih domena koja utječe na valorizaciju urbanog prostora i kvalitetu života. Što je bolja dostupnost javnim uslugama (obrazovanje, zdravstvena zaštita, trgovine za svakodnevnu opskrbu, sadržaji za rekreaciju) veća, time je svakodnevni život kvalitetniji. Dobra dostupnost sadržajima i uslugama u gradu utječe na smanjenje negativnih aspekata te na povećanje razine kvalitete života stanovnika, a posebno se to odnosi na dostupnost onim slojevima društva kao što su djeca ili starije osobe, kojima je kretanje i mobilnost smanjeno. Autorica navodi još i socijalne veze u susjedstvu kao domenu vezanu uz interakciju sa susjedima. Na stvaranje socijalne kohezije zajednice utječu i načini na koji je urbani prostor oblikovan. Na povećanje mogućnosti stvaranja socijalnih veza u zajednici svakako utječe i postojanje prostora javne namjene kao što su trgovi ili druga javna mjesta na kojima se stanovnici mogu družiti te tako graditi pozitivnu društvenu sliku. Posljednja domena jest sigurnost susjedstva, koja za pojedinca i društvo ima velik utjecaj na kvalitetu života. Sigurnost susjedstva može se promatrati kroz sigurnost kretanja i boravka na ulici tijekom dana i noći ili kroz odnos prema drugim ljudima u susjedstvu i imovini. Za potrebe ovog rada, kvaliteta života temeljit će se na objektivnim indikatorima i subjektivnoj analizi stanovnika kroz odabrane domene, dok će naglasak biti na dostupnosti sadržaja i usluga na području grada Poreča, zadovoljstvu prometom i infrastrukturom, okolišem te sadržajima za slobodno vrijeme i rekreaciju.

U geografskoj konceptualizaciji kvalitete života razlikujemo dva modela. Prvi i najčešće korišteni model naziva se „*Bottom-up model*“ (model „odozdo prema gore“), koji polazi od uključenosti lokalne zajednice, građana i njihovih stavova o ispitivanoj pojavi ili predmetu. Na temelju prikupljenih informacija dolazi do njihove primjene kroz indikatore kvalitete života, koji se predlažu na temelju lokalne percepcije važnosti istraživanog problema ili pitanja. Model odozdo prema gore ne temelji se na već dostupnim podacima, već ih je potrebno prikupiti ili potražiti na temelju postavljenih pravila. Ovaj model koristi se za predviđanje ukupnog zadovoljstva pojedinca ili grupe. Drugi model naziva se „*Top-down*“ (model „odozgo prema

dolje“), koji za razliku od modela „odozdo prema gore“ kreće od više razine, odnosno uspostavljanje indikatora temelji se na akademskim, znanstvenim i političkim perspektivama, koje se manifestiraju na lokalnu zajednicu. Model odozgo prema dolje odnosi se na kreiranje vizije, strategije, ciljeva te u konačnosti indikatora, koji bi trebali ukazati na razliku između stvarnog stanja i stanja koje se želi postići. Ova dva modela međusobno su povezani jer bi korištenjem jednog modela, primjerice „odozgo prema dolje“ fokus istraživanja bio na stručnim indikatorima (indikatorima na visokim razinama), dok bi to moglo uzrokovati neravnopravnost u odlučivanju lokalne zajednice. Kako bi se smanjile nejednakosti u donošenju odluka, preporuka je kombinacija ovih dvaju modela (Šiljeg, 2016).

2.3. Povezanost kvalitete života i geografije

Budući da je u ovom radu naglasak na geografskom shvaćanju kvalitete života, važno je odrediti ulogu i položaj geografije u mjerenju kvalitete života te povezanost istih. Osnovno određivanje uloge koju geografija može imati u okviru istraživanja kvalitete života moguće je definirati u Fraizerovoj tvrdnji iz 1982., koja govori da većina problema vezanih uz ljudski život ima određenu geografsku dimenziju. Ovo mišljenje usko je povezano s potrebom uključivanja aspekta prostornosti u okvir kvalitete života, koja je nastala uz pretpostavku da se kvaliteta života mijenja ne samo „od čovjeka do čovjeka“, već i od „mjesta do mjesta“. Sposobnost geografa jest da analizira prostorne aspekte pojedinih komponenti i procesa te na temelju stečenih znanja ocijeni diferencijaciju određenog prostora (Andraško, 2009).

Tijekom 1960-ih i 1970-ih godina pojavile su se različite studije koje svoju pozornost usmjeravaju na potrebu uključivanja geografije u istraživanju kvalitete života. Prvotni studije upotrebljavale su pojam razina življenja, a posebna pozornost bila je posvećena društvenim uvjetima i situacijama u urbanim sredinama. Dotadašnji ekonomski pokazatelji i indeksi nisu bili dovoljni za potpuno shvaćanje kvalitete života pa je tako većina istraživanja potpala pod sferu „pokretljivosti društvenih pokazatelja“ (Šiljeg, 2016). Krajem 1960-ih u SAD-u dolazi do pojave radikalnog pokreta u geografiji koji se zalaže za usmjeravanje akademske geografije na proučavanje društvenih problema kao što su prostorne diferencijacije u raspodjeli bogatstva, gradsko i regionalno siromaštvo, rasne i rodne diskriminacije, potreba planiranja i dr. Problematika geografskog istraživanja kvalitete života pojavila se zahvaljujući spajanju različitih teorijskih geografskih doprinosa, koji za cilj imaju uključivanje geografije u rješavanje društveno relevantnih pitanja. Obilježja geografskih radova na temu kvalitete života od početnih faza istraživanja temelje se na istraživanju prostornih razlika, od onih

unutargradskih do globalnih. U 1970-im godinama dolazi do povezanosti istraživanja kvalitete s geografskim informacijskim sustavima, što omogućuje generiranje karata blagostanja i kvalitete života. Također, radovi na temu kvalitete života u ovim godinama prikazivani su isključivo kroz analizu objektivnih indikatora, da bi se u kasnijim godinama istraživanja osvrnula i na uključivanje subjektivnih indikatora. Tijekom 1980-ih godina povećanje intenziteta urbanizacije i migracije seoskog stanovništva dovode do opterećenja okoliša u gradu. Zahvaljujući tome, raste interes za aspekte kvalitete okoliša, što je utjecalo na uključivanje ekoloških čimbenika pri geografskoj studiji kvalitete života.

Početkom 1980-ih pod utjecajem humanističkog svjetonazora u geografskim radovima, umjesto termina društveno blagostanje počinje se upotrebljavati termin kvaliteta života. U sljedećim desetljećima došlo je do pojave brojnih geografskih studija na temu kvalitete života. Bavljenje ovom temom ohrabrilo je geografe da češće iziđu iz okvira svoj struka te da sudjeluju u razvoju i integraciji društvenih znanosti. Dolazi i do pojave integralnog pristupa, koji objedinjuje objektivne i subjektivne indikatore. Ovakav način proučavanja kvalitete života najlakše je postići na nižim prostornim razinama, primjerice na razini grada ili gradskih susjedstava. Zahvaljujući tome, kvaliteta života od 1980-ih godina postaje važna tema, a posebno u urbanoj geografiji. Jedan od najznačajnijih geografa koji se bavio istraživanjem kvalitete života, Pacione, tvrdi da je tada glavni fokus istraživanja bio na socioprostornim varijacijama unutar grada i među gradovima. Taj trend u urbanoj geografiji doveo je do uključivanja geografije u razvoj konkretnih politika, programa i strategija kojima se poboljšava blagostanje mjesta i stanovnika s lošijom kvalitetom života. Jedna od posebnosti geografskog istraživanja kvalitete života i ono zbog čega se razlikuje od istraživanja kvalitete života drugih disciplina jest naglasak na prostoru odnosno prostornim razlikama, primjerice dostupnost školi, domu zdravlja, pošti i dr. (Slavuj Borčić i Šakaja, 2017).

Geografsko proučavanje kvalitete života naglasak ima na elementima kao što su dostupnost, udaljenost, razmještaj te preklapanje različitih prirodnih i društvenih obilježja u prostoru (Krevs, 1998 prema Slavuj Borčić i Šakaja, 2017). Posebnost geografskog istraživanja jest ta što omogućuje analizu prirodnih, društvenih, ekonomskih i drugih obilježja, objektivnih karakteristika i subjektivne procjene objektivnih karakteristika te u konačnosti uz primjenu prostornih podataka i vizualno prikazivanje rezultata istraživanja uz pomoć GIS alata. Upravo zahvaljujući napretku tehnologije, geografska istraživanja kvalitete života dobila su novo ruho i bolje razumijevanje određenog prostora (Slavuj Borčić i Šakaja, 2017).

2.4. Mjerenje kvalitete života

Zbog nepostojanja utvrđenog teorijskog okvira kvalitete života, mjerenje kvalitete života također nema jasno određen način. O tome svjedoči i činjenica da je u literaturi dokumentirano čak 800 različitih pokušaja mjerenja kvalitete, od onih isključivo kvantitativnih, do onih isključivo kvalitativnih (Lončarić, 2008 prema Slavuj, 2012d). Ista autorica navodi prednosti praćenja stanja kvalitete života u gradu, koje su višestruke. Tako se ističu četiri osnovna razloga važnosti proučavanja kvalitete života u gradu. Takva istraživanja lokalnim vlastima i lokalnom stanovništvu omogućuju uspoređivanje unutargradskih susjedstva, identifikaciju urbanih problema i fokusnih područja grada, izrađivanje projekata i mjera te motrenje i ocjenjivanje rezultata započetih projekata i mjera. Na temelju usporedbe rezultata mjerenja kvalitete života unutar grada, stanovnici i lokalna uprava mogu uočiti probleme koji se ističu u određenim dijelovima grada. Također, uočavanje problema može imati važnu ulogu pri ispitivanju razloga koji su doveli do takve nejednakosti te za planiranje određenih aktivnosti. Ujedno, uočavanje i identifikacija problema predstavlja temelj ka poboljšanju i unaprjeđenju lokalnih uvjeta. Sudjelovanje javnog mnijenja pri mjerenju kvalitete života ima veliku važnost jer donosi vrijedne povratne informacije o učinkovitosti pojedinih sadržaja i usluga u gradu te utječe na razvoj gradskih strategija i projekata.

Mjerenje i vrednovanje napretka, nazadovanja ili stagnacije pojava u prostoru moguće je putem indikatora. Postoje različite definicije indikatora (ekonomska, socijalna, okolišna), no nema svaka od njih isto obilježje, a to je pružanje određenih informacija. Mogu se definirati kao kvalitativni i kvantitativni pokazatelji stanja neke pojave, na temelju kojih se provode razna vrednovanja, klasifikacije, procjene i predviđanja (Šiljeg, 2016). Za mjerenje kvalitete života u obzir se uzimaju socijalni pokazatelji te će se za potrebe ovog rada govoriti o objektivnim (kvantitativnim) i subjektivnim (kvalitativnim) indikatorima.

2.4.1. Objektivni indikatori

Objektivni indikatori ili često u literaturi nazivani društveni indikatori odražavaju objektivne okolnosti ljudi u određenoj kulturnoj ili geografskoj jedinici. Obilježje objektivnih indikatora jest da se temelje na objektivnim, kvantitativnim statistikama, a ne na subjektivnim percepcijama pojedinaca o svom društvenom okruženju. Pod konceptom objektivnih indikatora proučavaju se i mjere varijable koje predstavljaju širok raspon društvenih domena (Diener i Suh, 1997). Objektivni indikatori svoju primjenu pri sustavnom prikupljanju podataka

započinju 1960-ih godina u Sjedinjenim Američkim Državama, gdje naglasak nije samo na ekonomskim pokazateljima, već se u obzir uzima okolišni, osobni i politički aspekt. Vrlo brzo, takvo istraživanje proširilo se i izvan SAD-a. Značajan doprinos geografa pri istraživanju kvalitete života ogleda se u primjeni dimenzije prostora¹, koja na lokalnoj razini (razini naselja) počinje imati sve veće značenje. Tijekom 1980-ih dolazi do zatišja pri istraživanju kvalitete života, dok se ono sve više intenzivira 1990-ih, kada se sve više govori o značaju održivog razvoja lokalnih zajednica i važnosti shvaćanja stanja stvari na lokalnoj razini. Kao važan dokument ističe se plan *Agenda 21*, usvojen na konferenciji Ujedinjenih naroda u Rio de Janeiru 1992. godine, koji za cilj ima poticanje vladinih, nevladinih i internacionalnih organizacija na razvoj indikatora važnih za donošenje odluka na svim prostornim razinama (od nacionalnih do lokalnih). Uporaba indikatora na svim prostornim razinama za istraživanje kvalitete života raste i danas, dok i dalje, kao i u početnim fazama istraživanja, neujednačenost metodologije predstavlja problem. Mnogi autori ističu stvaranje jedinstvene baze indikatora za prikupljanje informacija koja bi bila upotrebljiva na višim razinama (Slavuj, 2012c).

Objektivnost se smatra jednom od prednosti objektivnih indikatora jer se oni obično mogu relativno lako definirati i kvantificirati bez velikog oslanjanja na individualne procjene. Zahvaljujući tome, moguće je napraviti usporedbu objektivnih indikatora po nacijama, regijama, demografskim obilježjima, vremenu i sl. Također, objektivni indikatori često odražavaju normativne ideale društva koje ljudi mogu cijeniti bez obzira na to utječu li na sreću i zadovoljstvo, primjerice, ljudi će vjerojatno cijeniti odsutnost kriminala i čist zrak. Na temelju objektivnih indikatora, aspekte kvalitete života moguće je adekvatno mjeriti subjektivnim procjenama ili ekonomskim pokazateljima (Diener i Suh, 1997).

Mnogi su skloni vjerovati da pogreške u procjeni kvalitete života mogu biti izbjegnute oslanjanjem na objektivne indikatore, međutim, treba znati da su to „samo“ pokazatelji, a ne izravne mjere (Kerce, 1992). Kao jedan od glavnih nedostataka objektivnih indikatora ističe se (ne)dostupnost statističkih podataka te nemogućnost njihove usporedbe zbog različitih percepcija različitih struka. Također, odabir pokazatelja najčešće nije isti pa su tako pristupi istraživanja kvalitete života geografa, sociolozima, medicinskoj struci ili drugim strukama potpuno različiti, odnosno ne postoje univerzalni pristupi i vrednovanja. Nedostatak objektivnih indikatora jest i podložnost subjektivnim indikatorima i to od onih koji prikupljaju podatke do onih koji ih iznose pa se tako kao jedan od najvećih nedostataka ističe to što objektivni indikatori ne odražavaju dimenziju kvalitete života na temelju iskustva. Donošenje zaključaka

¹ Dimenzija prostora predstavlja indikator proučavanja kvalitete života na različitim geografskim (prostornim) razinama (Slavuj, 2012c).

o kvaliteti života nije moguće koristeći samo objektivne indikatore te stoga primjena subjektivnih indikatora ima veliko značenje (Šiljeg, 2016).

2.4.2. Subjektivni indikatori

Istraživanje kvalitete života početkom 1970-ih naglasak stavlja na tzv. „čvrstim“ statističkim pokazateljima. S vremenom, sve se više shvaća kako ti pokazatelji nisu dovoljni za kvalitetno istraživanje, već je potrebno uključiti i elemente sreće ili zadovoljstva pojedinaca (Slavuj, 2012c). Subjektivni indikatori odnose se na percepcije ili osobne evaluacije, tj. individualnu procjenu objektivnih indikatora, a značenje subjektivnih indikatora ovisi o kontekstu u kojem se primjenjuje. Kroz ove indikatore mjeri se prilagodba na postojeće životne uvjete, a ne životni uvjeti sami po sebi. Osnova subjektivnih indikatora su mjerenja psiholoških stanja pojedinaca, njihovih stavova, uvjerenja, težnji, radosti i sreće. Za praćenje i razumijevanje društvenih promjena te kvalitete života nekog društva u obzir se uzimaju srednje vrijednosti populacije (Šiljeg, 2016).

Primjenom subjektivnih indikatora došlo je do boljeg razumijevanja različitih čimbenika koji utječu na kvalitetu života, zatim do činjenica kako su zadovoljstvo odnosno nezadovoljstvo raspoređeni u društvu, zatim do uočavanja problema koji zahtijevaju pozornost i odgovor lokalne zajednice i vlasti i dr. Prednost subjektivnih indikatora je u tome što kroz osobnu percepciju kvalitete života omogućuje definiranje ključnih dimenzija kvalitete života. Također, pomažu pri uočavanju onih područja koja su primjerice ocijenjeni ispod prosjeka u odnosu na populaciju te samim time zaslužuju posebnu pozornost istraživača za otkrivanje uzroka nezadovoljstva. Geografsko proučavanje i istraživanje subjektivnih indikatora utjecalo je na razvoj već spomenutog modela „*Bottom-up*“, koji se temelji upravo na stavovima građana o određenoj pojavi ili predmetu (Slavuj, 2012c).

S druge strane, ističu se i nedostaci primjene subjektivnih indikatora. Neki od njih su i činjenice da ljudi različito mogu shvaćati pojam zadovoljstva, zatim, ispitanici mogu davati odgovore za koje smatraju da se od njih i očekuju, zatim, ispitanici mogu biti manje ili više kritični prema istraživanim domenama kvalitete života (Slavuj, 2012c). Neki autori ističu kako su subjektivni indikatori nestabilni (percepcije pojedinaca značajno variraju u vremenu) te da nisu usporedivi (ovise o različitim kriterijima, vrijednostima, životnim iskustvima te variraju od osobe do osobe). Također, percepcije pojedinaca ne moraju nužno biti povezane s objektivnim stanjem, primjerice, kada se nekoga pita za osobni dohodak, zadovoljstvo

financijskim stanjem možda neće imati izravan odnos sa stvarnim prihodima, ali se može temeljiti na težnjama i tokovima kroz život (Martins i Santos, 2007).

2.4.3. Komplementarni pristup

Prvotna istraživanja kvalitete života temeljila se na primjeni ili objektivnih ili subjektivnih indikatora, no tijekom vremena, istraživači su shvatili da bi zajednička primjena ovih dvaju indikatora imala veću sveobuhvatnost. Njihova zajednička primjena smanjuje nedostatke navedenih indikatora te omogućuje alternativne poglede na kvalitetu života. Na temelju boljeg razumijevanja subjektivne procjene kvalitete života i objektivnih indikatora povezanih uz to, moguće je na učinkovitiji način provoditi različite politike i mjere (Kerce, 1992). S druge strane, primjena objektivnih i subjektivnih indikatora može imati slabu povezanost. U nekim slučajevima objektivni indikatori imaju slab utjecaj na subjektivnu procjenu kvalitete života pa tako na sveukupno životno zadovoljstvo više utječe zadovoljstvo pojedinim domenama života nego zadovoljstvo na temelju objektivnih indikatora. Jedan od prvih istraživača s geografskog aspekta primjene objektivnih i subjektivnih indikatora bila je Susan Lynn Cutter. Ona je isticala kako se geografsko proučavanje kvalitete života za razliku od drugih disciplina ne temelji samo na proučavanju objektivnih indikatora, već ono uključuje i subjektivne indikatore, odnosno percepcije pojedinaca. Isticala je također kako su geografi izrazito kompetentni za istraživanje kvalitete života jer zahvaljujući svojoj interdisciplinarnosti mogu razumjeti i objektivne i subjektivne indikatore, što rezultira sveobuhvatnim pogledom na odnos čovjek-okoliš. Bitno je spomenuti i istraživanje koje je proveo Michael Pacione 1986. u Glasgowu, gdje je na razini cijeloga grada koristio objektivne indikatore te uz primjenu subjektivnih dobio kvalitetniju analizu kvalitete života manjih gradskih područja (Slavuj, 2012c).

3. Socijalnogeografska obilježja grada Poreča

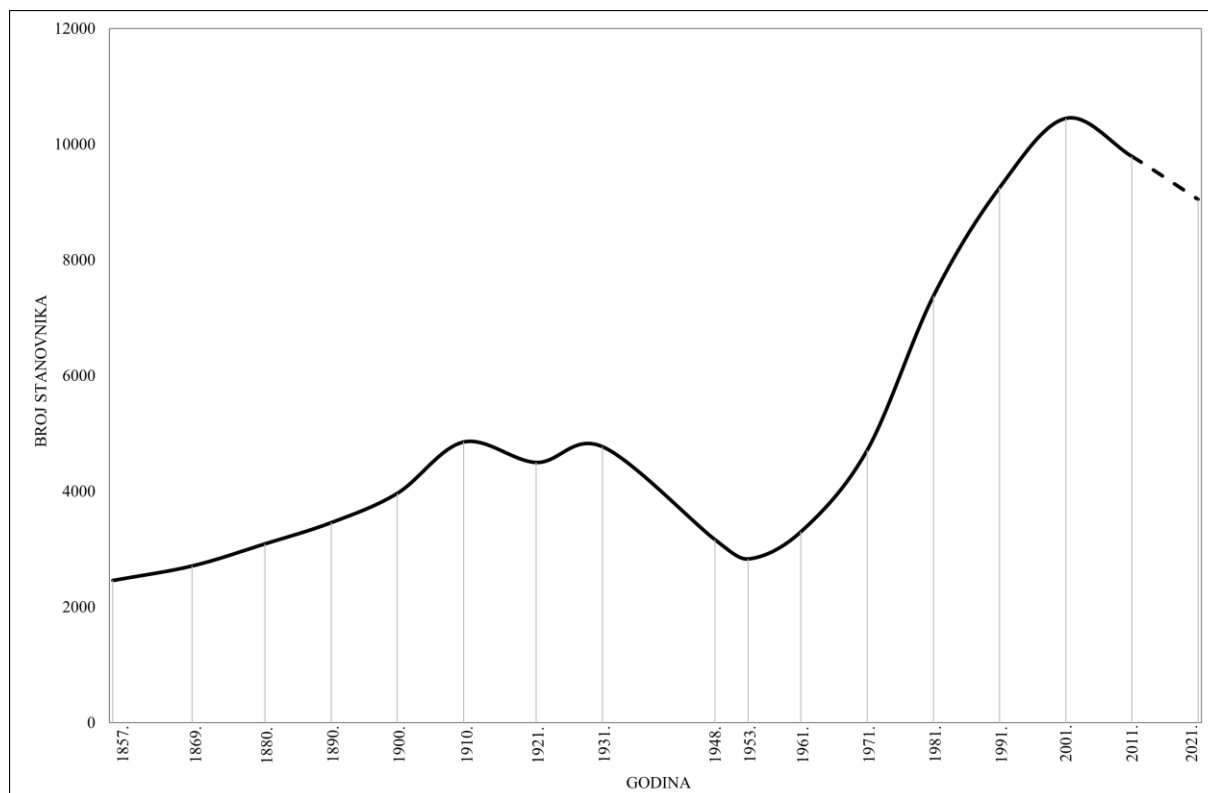
3.1. Demografska obilježja

Istraživanje dinamike stanovništva predstavlja jedan od najznačajnijih aspekata za proučavanje socio-ekonomskog i društvenog napretka. Stanovništvo sa svojim obrazovanjem, znanjem, iskustvom, vještinama i kulturom ima utjecaj na stvaranje složenog društva s mnogobrojnim dimenzijama (ekonomska, politička, sociokulturna i dr.). Proučavanje demografskih obilježja određenog prostora pomaže boljem razumijevanju kompleksnog pojma kvalitete života. Uzimajući u obzir šire geografsko područje, Istarska županija prema prvim rezultatima Popisa stanovništva 2021. godine, nakon Grada Zagreba (-2,54 %), Zagrebačke županije (-5,16 %), Dubrovačko-neretvanske županije (-5,47 %) i Zadarske županije (-5,69 %) bilježi najmanje postotno smanjenje broja stanovnika (-5,89 %) (DZS, 2022). Broj stanovnika Istarske županije 2011. godine iznosi 208 055, dok prema posljednjem Popisu iznosi 195 794 (DZS, 2013). Usporedbom najnovijeg Popisa stanovništva s onim prethodnim, 2011. godine., vidljivo je kako je Istarska županija u posljednjem međupopisnom razdoblju izgubila nešto više od 12 000 stanovnika. Jedan od razloga smanjenja broja stanovnika jest i relativna blizina Italije, u kojoj mnogi stanovnici Istre pronalaze posao i to zahvaljujući poznavanju talijanskog jezika. Prema statističkim podacima, grad Poreč u usporedbi sa ostalim gradovima u Istarske županije bilježi najmanji pad. Smanjenje broja stanovnika u gradu Poreču prema posljednjem popisu iznenađuje, jer svi trendovi ukazuju upravo na povećanje broja stanovnika. Kroz ovaj rad nastojat će se prikazati čimbenici kojima je to moguće pokrijepiti.

3.1.1. Ukupno (opće) kretanje stanovništva

Ukupno kretanje stanovništva odnosi se na promjenu u ukupnom broju stanovnika na određenom prostoru u određenom vremenu te je uvjetovano različitim čimbenicima kao što su natalitet, mortalitet, migracije i ratovi. Na temelju ovih čimbenika razlikuju se dva oblika kretanja stanovništva: prirodno i prostorno. Sintezom ovih dvaju oblika, stanovništvo određenog prostora može se povećavati, stagnirati ili smanjivati (Wertheimer-Baletić, 1999). Podatci o ukupnom broju stanovnika grada Poreča posljedica su demografskih kretanja i migracija.

Analizirajući sl. 2, grad Poreč prvim modernim popisom stanovništva 1857. godine bilježi 2 461 stanovnika. U narednom razdoblju do I. svjetskog rata, broj stanovnika konstantno je rastao, a posebno u međupopisnom razdoblju 1900.-1910. Zatim, sljedeća razdoblja nisu imala povoljan odraz na populacijsku sliku grada Poreča. Zahvaljujući posljedicama I. svjetskog rata, dolazi do emigracijskih kretanja i smanjenja broja stanovnika do 1921. godine. U narednim godinama (do 1931.) dolazi do blagog porasta broja stanovnika. Taj porast nije bio značajan kao onaj prije I. svjetskog rata, vjerojatno zahvaljujući posljedicama globalne gospodarske krize na prijelazu iz 1920-ih u 1930-e te je samim time došlo do stagnacije u rastu. Zatim dolazi do značajnog smanjenja broja stanovnika, koji traje sve do 1950-ih godina. Takvo smanjenje rezultat je masovnog iseljavanja Talijana, ali i Hrvata u Italiju nakon II. svjetskog rata. Također, u međuratnom razdoblju, velik broj hrvatskog stanovništva odlazio je u izbjeglištvo u Jugoslaviju ili je emigriralo u druge zemlje (Istrapedia, 2009). U drugoj polovici dolazi do demografskog procvata istarskog poluotoka te do izrazite polarizacije. Zbog sve snažnijeg razvoja turizma, priobalna područja Istre pa tako i grad Poreč bilježe rast broja stanovnika, dok je s druge strane unutrašnjost nastavila sa smanjenjem broja stanovnika ili stagnacijom. Broj stanovnika do popisa 1981. godine značajno se povećava i to zahvaljujući procvatu turizma zbog priobalnog položaja i povoljnih fizičko-geografskih uvjeta, čime je grad privukao značajan broj stanovnika iz ostalih republika bivše Jugoslavije (Klemenčić i dr., 1993). U idućim razdobljima, broj stanovnika također raste ali nešto slabijim intenzitetom. Konstantan rast bilježi se sve do popisa 2001. godine, kada je grad Poreč bilježio najveći broj stanovnika, njih 10 448. U idućem međupopisnom razdoblju od 2001. do 2011. dolazi do smanjenja broja stanovnika pa tako grad bilježi 9 790 stanovnika. No, međutim, to smanjenje najvećim dijelom rezultat je administrativne promjene 2006. godine, kojom se općina Tar-Vabriga, koja je do tada bila dio Grada Poreča, odvojila kao samostalna administrativna jedinica. Prema prvim rezultatima posljednjeg popisa stanovništva iz 2021. godine, grad Poreč ima 9 046 stanovnika. Pad broja stanovnika iznenađuje jer grad Poreč unazad nekoliko godina bilježi pozitivne demografske trendove, pozitivan prirodni prirast te se značajno ulaže u obrazovnu infrastrukturu, o kojoj će biti riječi u sljedećim poglavljima.

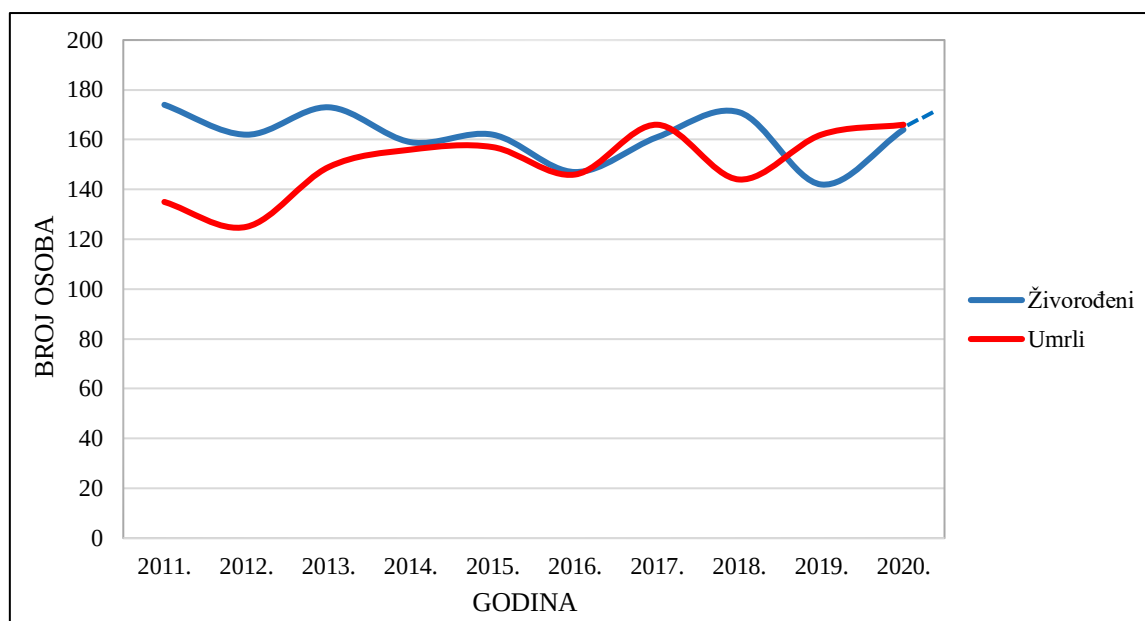
Sl. 2. Kretanje ukupnog broja stanovnika grada Poreča od 1857. do 2021.

Izvor: *Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001.*; *Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj, 2011: stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima*; *Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021 – prvi rezultati*, DZS, Zagreb, www.dzs.hr

3.1.2. Prirodno kretanje stanovništva

Prirodno kretanje stanovništva pokazatelj je međuovisnosti demografskih i društveno-gospodarskih odnosa na nekom prostoru, odnosno, postoji značajna korelacija između društveno-gospodarskog razvoja i stope prirodnog priraštaja. Proučavanje prirodnog kretanja stanovništva nekog područja važno je za procjenu i interpretaciju cjelokupnog demografskog kompleksa te njegovih promjena. Osnovne sastavnice prirodnog kretanja stanovništva su natalitet (rodnost) i mortalitet (smrtnost). Rezultat njihove međusobne usporedbe jest prirodna promjena, koja može biti pozitivna kada je natalitet veći od mortaliteta ili negativna, kada je mortalitet veći od nataliteta i tada govorimo o prirodnoj depopulaciji stanovništva (Živić, 2012).

Ukoliko promotrimo sliku 3, koja prikazuje prirodno kretanje stanovništva Grada Poreča od 2011. do 2020. godine, uočavamo kako je kretanje dinamično i promjenjivo iz godine u godinu. Godine 2011. živorođeno je 174 osoba, dok je 135 osoba umrlo. Bila je to godina s najvećom razlikom između broja živorođenih i umrlih, odnosno, prirodna promjena bila je pozitivna i iznosila je 39 stanovnika. Godine 2016. gotovo je izjednačen broj živorođenih i umrlih, odnosno gotovo da je zabilježen nulti prirodni prirast ili prirodna stagnacija, dok već 2017. godine, broj umrlih nadmašuje broj živorođenih i tako se prvi puta bilježi prirodni pad (-5 stanovnika) (sl. 3). U narednoj 2018. godini dolazi do značajnijeg rasta broja živorođenih i tako je prirodna promjena pozitivna i iznosi 27 stanovnika. U narednim godinama, prirodna primjena promjenjiva je, dok je prema podacima iz 2020. godine ona negativna i iznosi 2 stanovnika. Isto tako, naspram 142 djeteta rođena u 2019. godini, u 2020. godini rođeno je 164 djeteta, što predstavlja porast od gotovo 15%. Promatrajući cjelokupno razdoblje od popisa stanovništva 2011. do posljednjih dostupnih podataka iz 2020. godine, Grad Poreč prirodnim kretanjem broja stanovnika bilježi povećanje od 136 stanovnika. Trend rasta nataliteta prvenstveno je posljedica doseljavanja na područje Grada ali i raznih pronatalitetnih politika. Obzirom da Državni zavod za statistiku službene podatke o broju živorođenih prethodne godine objavljuje sredinom godine, prema evidenciji naknada za novorođenčce Grada Poreča, pretpostavka je, da je 2021. godine rođeno 10% više djece nego godinu ranije i to njih 169. Ova brojka vrlo vjerojatno je i veća, jer se dio roditelja ne prijavljuje za ostvarivanje naknade za novorođenčce (Grad Poreč - Parenzo, 2022).

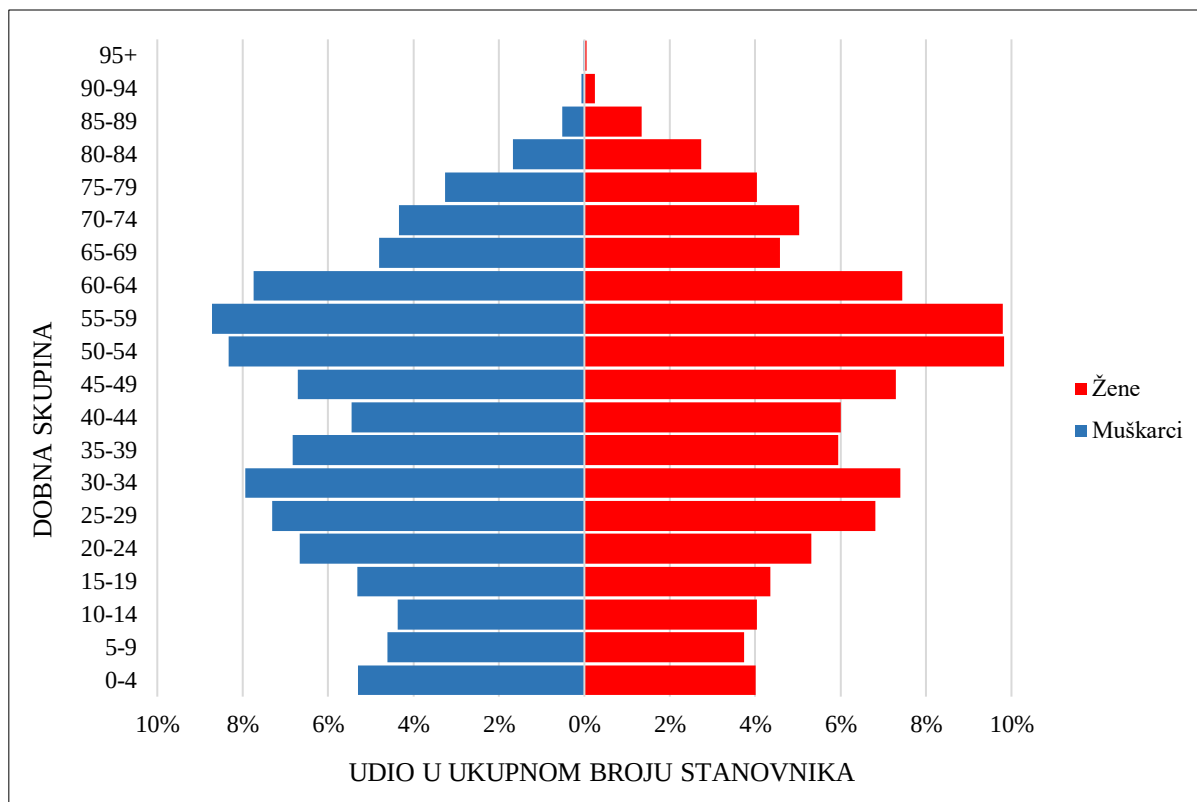

Sl. 3. Prirodno kretanje stanovništva Grada Poreča od 2011. do 2020. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku; *Gradovi u statistici*, 2020, Zagreb, www.dzs.hr

3.1.3. Sastav stanovništva prema spolu i dobi

Dobno – spolnu strukturu stanovništva važno je proučavati kako bi se utvrdio sadašnji i budući razvoj stanovništva i gospodarski razvoj nekog područja. Sastav stanovništva prema spolu i dobi određuje prirodno kretanje nataliteta i mortaliteta te utječe na formiranje radne snage. Spolna i dobna struktura stanovništva temelji se na razvoju stanovništva kroz dulje vremensko razdoblje te se prikazuje pomoću dobno-spolne piramide (Zupanc, 2004). Spolni sastav stanovništva najčešće karakterizira manjak ženskog stanovništva u mlađim dobnim skupinama i to zahvaljujući diferencijalnom natalitetu po spolu. Također, višak ženskog stanovništva u starijim dobnim skupinama rezultat je diferencijacije mortaliteta po spolu. Ravnoteža u omjeru muškaraca i žena bila bi idealna, no zbog selektivnosti starenja i migracija, neravnoteža je česta na svim prostornim razinama (Nejašmić, 2005). To je slučaj i sa dobno-spolnim sastavom stanovništva grada Poreča (sl. 4), gdje se jasno uočava diferencijacija u mladim i starijim dobnim skupinama. Popisom stanovništva 2011. godine, bilježi se blaga prevlast ženskog (52,8 %) stanovništva u odnosu na muško (47,2 %) stanovništvo. Uočava se i trend starenja stanovništva (povećanje udjela stanovništva u zrelim i starijim dobnim skupinama), odnosno dobno-spolna piramida poprima oblik koji je karakterističan za većinu jedinica lokalne i regionalne samouprave u RH i svim razvijenim društvima. Iz sl. 4. može se uočiti kako je dječja baza (0-14 godina) mnogo uža uspoređujući sa bazom radnog kontingenta (20-59 godina). Vidljivo je i povećanje udjela u starijim dobnim skupinama (65+). Povećanje udjela dobne skupine 0-4 godine bit će zabilježeno i novim popisom stanovništva te bi upravo zbog toga trebalo nastaviti sa potporama i pomnije planirati za mlade sadržaje za mlade naraštaje.

Sl. 4. Sastav stanovništva grada Poreča prema spolu i dobi 2011. godine

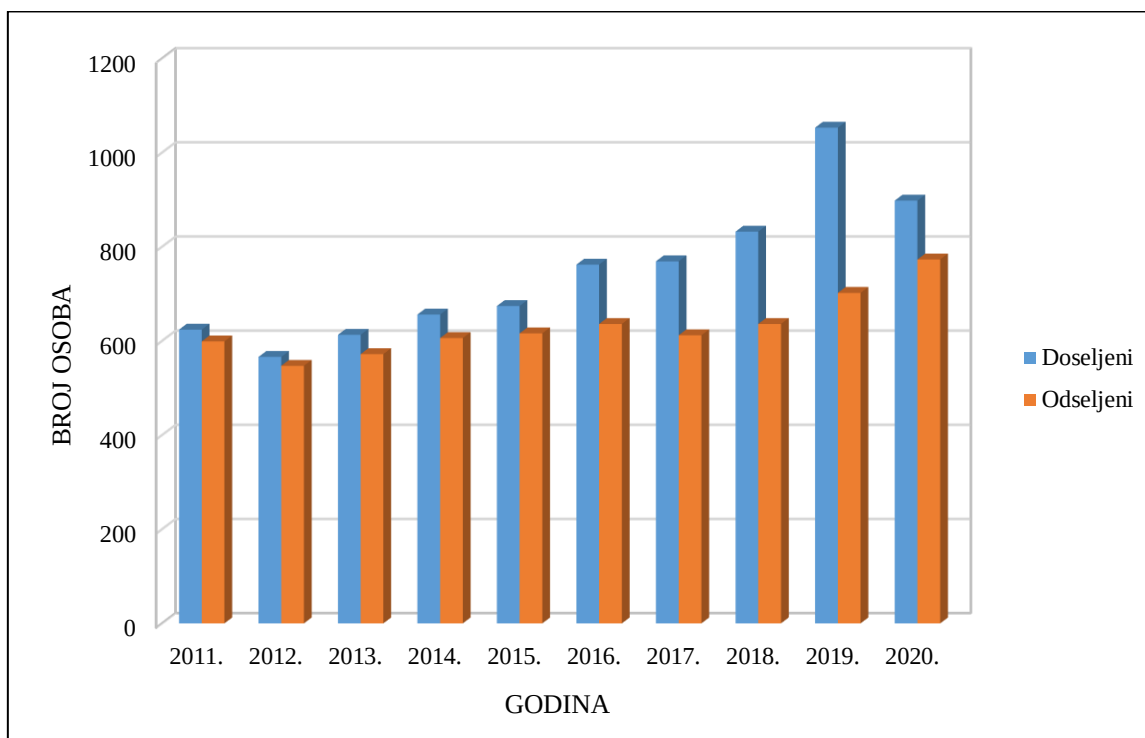
Izvor: *Popis stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine; stanovništvo prema spolu i starosti po naseljima*, DZS, Zagreb, www.dzs.hr

3.1.4. Prostorna pokretljivost stanovništva

Kretanje stanovništva nekog područja ne ovisi isključivo o njegovom prirodnom kretanju (prirodnom prirastu), već i o njegovoj prostornoj pokretljivosti, odnosno migracijama. Slično kao i ostale odrednice kretanja broja stanovnika, migracije su rezultat vremena i prostora u kojem se odvijaju. Smjer i intenzitet prostornog kretanja stanovništva rezultat je brojnih prirodnih i društvenih čimbenika, ali također društvene i gospodarske razvijenosti prostora. Proučavanje migracijskih tokova u demografskim istraživanjima je važno jer utječu na kretanje broja stanovnika, gustoću naseljenosti te dinamiku i strukturu stanovništva (Friganović, 1987).

Promatrajući sl. 5, može se uočiti kako se u svim godinama navedenog razdoblja bilježi pozitivan migracijski saldo te Grad Poreč postaje sve privlačniji za život. U apsolutnim brojkama, u posljednjih deset godina na područje Grada Poreča doselilo se 7 447 osoba, dok se u istom razdoblju 6 299 osoba odselilo. Pozitivan je to migracijski saldo od 1 148 osoba. Najveća razlika u broju doseljenih i odseljenih bila je 2019. godine, kada se 351 osoba više

doselilo nego odselilo. Upravo ove brojke govore nam o atraktivnosti i privlačnosti prostora Grada te o tome kako Poreč postaje sve poželjnija sredina za život.

Sl. 5. Prostorno kretanje stanovništva Grada Poreča od 2011. do 2020. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku; *Gradovi u statistici*, 2020, Zagreb, www.dzs.hr

Ukoliko promatramo prostornu pokretljivost iz tab. 1., vidljivo je kako imigranti u Grad Poreč najviše dolaze iz inozemstva (Bosna i Hercegovina, Srbija,...), dok je broj imigranata iz drugoga grada/općine Istarske županije i iz druge županije uglavnom podjednak. Stanovnici Grada Poreča, također, najviše emigriraju u inozemstvo (Italija, Njemačka,...).

Tab. 1. Kretanje broja doseljenog i odseljenog stanovništva Grada Poreča od 2011. do 2020.

/	Doseljeni				Odseljeni			
Godina	Ukupno	Iz drugoga grada/općine iste županije	Iz druge županije	Iz inozemstva	Ukupno	U drugi grad/općinu iste županije	U drugu županiju	U inozemstvo
2011.	624	179	177	67	599	144	146	108
2012.	566	139	146	93	547	160	101	98
2013.	613	126	209	103	572	141	127	129
2014.	656	119	244	101	606	156	171	87
2015.	674	124	247	129	616	136	151	155
2016.	762	153	260	155	636	153	117	172
2017.	769	132	243	220	612	147	125	166
2018.	832	154	227	245	636	151	114	165
2019.	1053	153	236	473	702	133	144	234
2020.	898	145	147	383	773	151	124	275

Izvor: Državni zavod za statistiku; *Gradovi u statistici*, 2020, Zagreb, www.dzs.hr

3.2. Društvenogospodarska obilježja

Gledajući povijesno, sve do razvoja turističkih aktivnosti, stanovnici grada Poreča gotovo u potpunosti su se bavili poljoprivrednim djelatnostima i ribarstvom. Zahvaljujući tome, grad nema nikakve značajnije industrije, osim prehrambene. S vremenom, došlo je do primjene novih znanja i dostignuća u razvoju poljoprivredne proizvodnje, dok naglasak svakako treba staviti na razvoj turističkih aktivnosti, koje danas čine glavni pokretač gospodarskog razvoja grada. Zahvaljujući turizmu, došlo je do sve intenzivnijeg razvoja grada pa je tako grad Poreč doživio funkcionalnu preobrazbu, od malog ribarskog naselja do važnog gospodarskog, kulturnog i razvojnog središta Istarske županije. Posljednjih nekoliko desetljeća, na području grada prevladava monokulturni razvoj turizma i ugostiteljstva i to zahvaljujući preobrazbi gospodarskih djelatnosti. U posljednja četiri desetljeća, zastupljenost navedenih djelatnosti čini 50-70 % strukture gospodarstva (Grad Poreč, 2010.) Grad Poreč ne slijedi trendove industrijskog razvoja Hrvatske i Istre, već svoj razvoj upravo temelji na dominantnoj gospodarskoj djelatnosti turizma i ugostiteljstva, koristeći povoljne geografske uvjete.

3.2.1. Opća gospodarska kretanja

Razvojno stanje Grada Poreča najbolje prikazuje indeks razvijenosti,² koji se koristi za potrebe politike regionalnog razvoja. Prema modelu za izračun vrijednosti indeksa razvijenosti za razdoblje od 2014. do 2016. godine, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije priredili su vrijednosti na lokalnim razinama. Grad Poreč ima vrijednost indeksa razvijenosti 113,998, što ga svrstava među najrazvijenije jedinice lokalne samouprave (JLS) u Istarskoj županiji, ali i na teritoriju Republike Hrvatske³. Prema tome, službeno je najrazvijeniji grad u Istarskoj županiji te se nalazi među prvih deset najrazvijenijih JLS u Republici Hrvatskoj. Jedini je istarski grad u prvih deset najrazvijenijih, uz općine Medulin, Funtana-Fontane i Fažana-Fasana. Prema indeksu razvijenosti, Grad Poreč nalazi se u 8. razvojnoj

² Indeks razvijenosti pokazatelj je koji mjeri stupanj razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te se koristi za utvrđivanje koliko se snažno razvoj potiče kroz državne mjere i programe pomoći. Izračunava se na temelju prosječnog dohotka po stanovniku, prosječnih prihoda po stanovniku, prosječne stope nezaposlenosti, općeg kretanja stanovništva, udjela stanovništva u dobi od 20 do 64 godina sa obrazovanjem (VSS i VSS) te indeksa starenja. U novom modelu, izračun indeksa razvijenosti upotpunjen je demografskom komponentom i to uvođenjem pokazatelja indeksa starenja i promjenama u razinama obrazovanja (NN, 2014).

³ Maksimalna vrijednost indeksa razvijenosti JLS na teritoriju Republike Hrvatske ine prelazi 118.

skupini, odnosno, nalazi se u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave⁴

Zbog nepostojanja aktualnih podataka o strukturi BDP-a, dobru podlogu za uvid u istu mogu biti podatci prikazani u tab. 2, gdje se može uočiti kako najveći udio u strukturi BDP-a grada Poreča pripada djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, odnosno turizmu. U navedenom razdoblju, udio se od 33,97 % 2009. godine povećao na 42,86 % 2013. godine pa samim time, turizam predstavlja pokretač rasta i razvoja grada. Nakon turističke djelatnosti ističe se djelatnost trgovine na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala, čiji se udio smanjio sa 28,90 % 2009. godine na 22,08 % 2013. godine. Djelatnost prerađivačke industrije činila je 12,16 % 2009. godine i taj udio se smanjivao do 11,12 % 2013. godine. Kao djelatnost s najvećim padom udjela BDP-a ističe se građevinarstvo, koje je utjecalo i na pad proizvodnih aktivnosti. Smanjenje gospodarskih aktivnosti tijekom promatranog razdoblja nije rezultat deindustrijalizacije kao u većem dijelu Hrvatske, već je došlo do smanjenja proizvodnih aktivnosti u građevinarstvu. S druge strane, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti bilježe rast udjela BDP-a s 4,17 % 2009. godine na 6,47 % 2013. godine.

Tab. 2. Udio BDP-a po djelatnostima grada Poreča u razdoblju od 2009. do 2013. godine (u %)

DJELATNOST	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.
Ostale uslužne djelatnosti	0,24	0,26	0,35	0,33	0,34
Umjetnost, zabava i rekreacija	1,21	1,35	1,42	1,20	1,03
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	0,20	0,35	0,35	0,46	0,53
Obrazovanje	0,34	0,37	0,39	0,41	0,37
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	4,17	9,04	10,10	8,40	6,47
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	3,96	4,16	3,23	2,43	3,23
Poslovanje nekretninama	0,62	0,85	1,27	1,10	1,39
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	0,06	0,15	0,15	0,11	0,10
Informacije i komunikacije	0,50	0,64	0,71	0,57	0,55
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	33,97	34,26	37,09	42,26	42,86
Prijevoz i skladištenje	0,45	0,56	0,40	0,38	0,46
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	28,90	25,53	25,68	22,53	22,08
Građevinarstvo	11,00	8,79	6,63	6,58	7,52

⁴ Indeks razvijenosti interpretira se tako da jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave s vrijednošću indeksa većom od 100 pripadaju iznadprosječno razvijenim područjima, dok jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave s vrijednošću indeksa manjom od 100 pripadaju ispodprosječno razvijenim područjima (NN, 2014).

Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	1,78	1,59	1,71	1,59	1,45
Prerađivačka industrija	12,16	11,71	9,93	11,19	11,12
Rudarstvo	0,00	0,03	0,03	0,03	0,00
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	0,44	0,36	0,56	0,43	0,50
UKUPNO	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Izvor: Strategija gospodarskog razvoja Grada Poreča – Parenzo, 2015.

3.2.2. Poslovna obilježja

Prema podacima iz tab. 3., najuspješnija godina u svim navedenim obilježjima bila je 2019., kada je u Poreču poslovalo 1 431 poduzetnika pravnih i fizičkih osoba obveznika poreza na dobit. Navedeni skup poduzetnika promatrano na razini Poreča poslovao je s neto dobiti u iznosu od 706,1 milijuna kuna. Broj poduzetnika, broj zaposlenih, ukupni prihodi i neto dobit u konstantnom su rastu u razdoblju od 2014. do 2020. Prema podacima FINA-e, nakon Pule, Poreč je drugi u Istarskoj županiji po svim navedenim obilježjima poduzetništva. Jedan od značajnijih rezultata u razdoblju od 2014. do 2020. jest da je Poreč 2019. godine, nakon Zagreba zauzeo drugo mjesto po ostvarenoj neto dobiti. Godine 2020. našao se među top deset gradova u Hrvatskoj po broju zaposlenih na 1 000 stanovnika (423) te kao jedini istarski grad zauzeo osmo mjesto (Glas Istre, 2021). Zbog posljedica pandemije korona virusom, 2020. godine došlo je do pada broja zaposlenih i rasta nezaposlenosti te je zabilježen neto gubitak. Prethodne godine, situacija se popravila te se očekuje kako će novi podatci biti kao u godinama prije pandemije. U strukturi poduzetnika sa sjedištem u Poreču, dominiraju mali poduzetnici, na koje otpada 99,5 % ukupnog broja poduzetnika. Od ukupnog broja poduzetnika, četiri pripadaju srednje velikim (Agrolaguna d.d., Usluga Poreč d.o.o., Špina d.o.o. i Kompas d.o.o.). Na području Poreča, sjedište imaju i dva velika poduzetnika; Valamar Riviera d.d., koji je godinama u vrhu najuspješnijih poduzetnika turističkih destinacija Republike Hrvatske te Plava Laguna d.d. (Strategija gospodarskog razvoja, 2015.)

Tab. 3. Broj poduzetnika, broj zaposlenih i osnovni rezultati poslovanja poduzetnika Grada

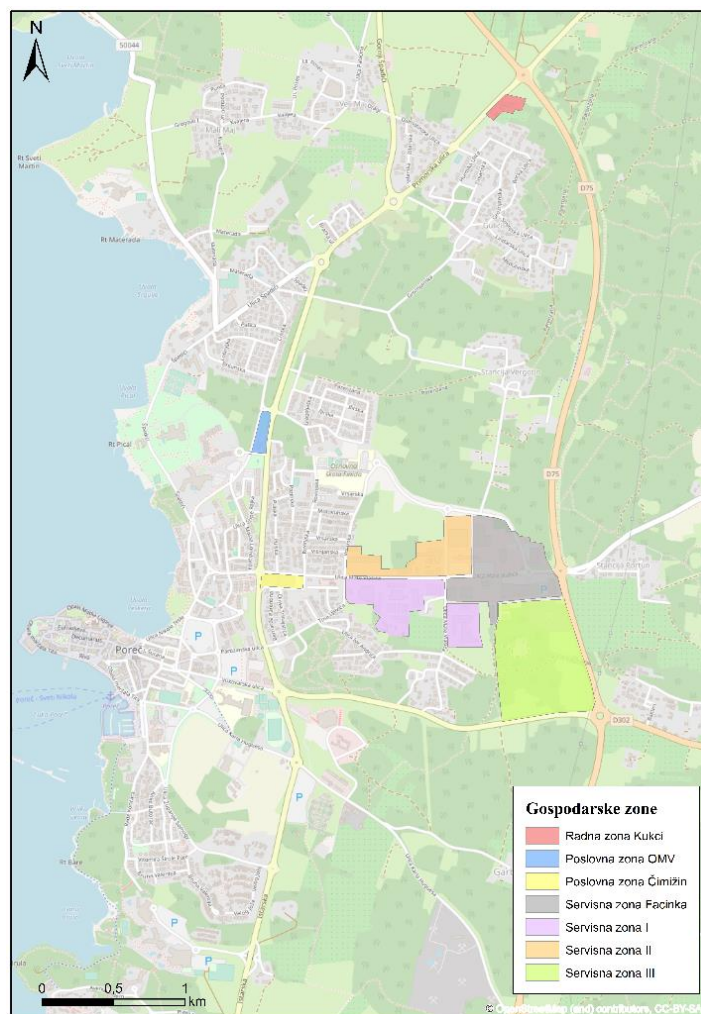
Poreča u razdoblju od 2014. do 2020. (iznosi u tisućama kuna)

/	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Broj poduzetnika	1.261	1.279	1.260	1.305	1.383	1.432	1.431
Broj zaposlenih	6.966	7.464	7.704	8.315	10.787	10.944	8.348
Ukupni prihodi	3.850.029	4.216.843	4.733.330	5.063.176	6.819.323	6.893.223	3.437.976
NETO DOBIT / GUBITAK	157.327	211.861	485.307	441.343	637.831	706.112	-507.544

Izvor: FINA, Registar godišnjih financijskih izvještaja od 2014. do 2020.

Grad Poreč znatan trud ulaže u kontinuirano unaprjeđenje infrastrukturnih, prostorno-planskih i drugih uvjeta za razvoj poduzetništva. Također, postoje i razne potpore koje su usmjerene na novoosnovane tvrtke i obrte, potpore za financiranje, pripreme i kandidiranje EU projekata, potpore za zapošljavanje i samozapošljavanje i druge mjere. Poduzetništvo se podržava kroz poduzetnički inkubator, gdje članarina iznosi 1 kn godišnje. Kao jedan od glavnih razloga zbog kojeg se poduzetnici odlučuju poslovati u Poreču jest što se ondje nalaze zone gospodarske namjene, od kojih je većina uređena te su omogućene brojne olakšice.

Kao ključni čimbenik prestižnog rezultata najboljeg grada u kategoriji gospodarstvo, treba istaknuti iznimna postignuća gradskih poduzetnika te snažna infrastrukturna ulaganja na području grada i okolice. Važnu ulogu u tome imaju i gospodarske zone na području grada i okolice, kojih je sedam. Mali i srednji poduzetnici smatraju se jednim od ključnih faktora gospodarstva ovog područja. Zbog sve većih turističkih aktivnosti, došlo je do pojave problema vezanih uz poslovne prostore malih i srednjih poduzetnika na području grada. S ciljem osiguranja dobrih tržišnih postignuća, 2006. godine pojavila se ideja o izgradnji gospodarske zone Buići-Žbandaj, smještena 8 km istočno od grada, koja je danas najveća i obuhvaća površinu od 62 hektara. Namjena joj je gospodarska, poslovna, uslužna te komunalno-servisna (Grad Poreč-Parenzo, 2007). Ondje je smješteno nekoliko aktivnih poslovnih subjekata kao što su Valamar Riviera d.d. (vodeća turistička kompanija u Hrvatskoj), Servisni centar Arriva, FEROTERM (prodavaonica opreme za kupaonice), Fusio d.o.o. (prodavaonica opreme za ugostiteljstvo), Dan Kuchen (prodavaonica pribora za kućne popravke), Toyota, Peugeot i Opel saloni vozila te nekoliko građevinskih tvrtki.

Sl. 6. Gospodarske zone na području grada Poreča

Izvor: Autorski rad, Open Street Map

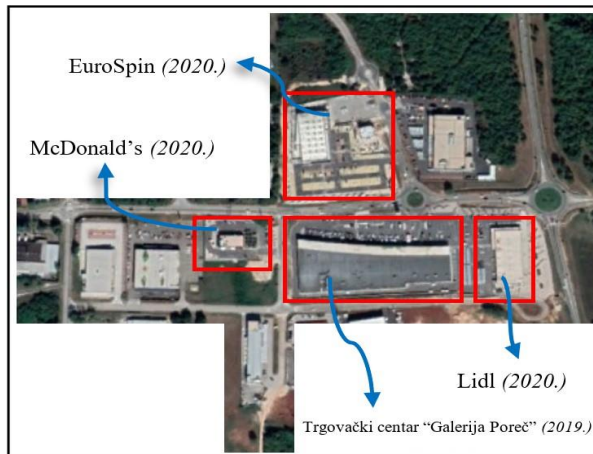
Na području grada ističe se sedam gospodarskih i poslovnih zone (sl. 6). Na sjevernom dijelu grada ističe se radna zona Kukci koja ima isključivo poslovnu i proizvodnu namjenu. Ovdje se nalaze Elektrometal d.o.o. (prodavaonica građevinskog materijala) te Silva Commerce (trgovina kućanskim potrepštinama). Kao najznačajnije gospodarske zone ističu se servisne zone Poreč I i II te Facinka, smještene na istočnom dijelu grada, u kojima se nalazi većina gradskih poslovnih objekata. Ove poslovne zone imaju dobru komunalnu opremljenost, a poduzetnici koji se odluče otvoriti poslovni objekt ostvaruju olakšice, što je rezultiralo velikom izgrađenošću. Grad Poreč kontinuirano radi na razvoju svojih gospodarskih zona te investitorima koji se odluče na kupnju parcele nudi razne pogodnosti kao što su besplatan priključak na vodu, struju, kanalizaciju, oslobađanje plaćanja komunalnog doprinosa i ostale pogodnosti (Glas Istre, 2020). Na području servisne zone Facinka, koja je sastavljena od poslovnih objekata vezanih uz trgovačku i uslužnu djelatnost, u posljednje tri godine izgrađeni

trgovački centar Galerija Poreč, restoran brze hrane McDonalds te poslovnice Lidla i EuroSpina. Usporedba izgrađenosti 2021. godine u odnosu na 2018. godinu vidljiva je na sl. 7 i 8. Servisne zone I i II pretežno su namijenjene proizvodnim i poslovnim djelatnostima. Neki od značajnijih poslovnih subjekata su Konzumov i Mlinarov logistički centar, Bura Brew craft pivovara te brojne druge prodavaonice.

Sl. 7. Servisna zona Facinka, 2018.

Izvor: Urbanistički plan uređenja, 2018.

Sl. 8. Servisna zona Facinka, 2021.

Izvor: Google Earth

4. Funkcionalna opremljenost grada Poreča

4.1. Definiranje funkcionalne opremljenosti i dostupnosti

U ovom poglavlju razmotrit će se gradske funkcije s naglaskom na opremljenost i dostupnost istih. Proučavanje gradskih funkcija i funkcionalne klasifikacije gradova prema Vresk, 1996., smatra se vrlo složenim konceptom i to zahvaljujući polifunkcionalnosti svakog grada. Autor poistovjećuje pojam gradskih funkcija s gradskim djelatnostima, putem kojih grad ostvaruje svoje osnovne funkcije. Na području grada obično se mogu izdvojiti zone stanovanja, rada, rekreacije te poslovne zone, koje se mogu podijeliti na trgovačke, financijske, ugostiteljske i druge (Lukić, i Prelogović, 2011). Grad svojim funkcijama tako ne utječe samo na zadovoljavanje potreba stanovnika grada, već i njegove okolice, regije ili čitave države. Ovdje važnu ulogu ima dostupnost gradskim funkcijama, koja znatno utječe na kvalitetu života stanovnika. Bitno je spomenuti i fizičko-geografska obilježja prostora, koja su presudna za djelatnosti, odnosno, funkcionalnu organizaciju prostora. Povoljniji i pogodniji prirodni uvjeti preduvjet su za veći stupanj iskorištavanja i preobrazbe prvobitne sredine te je samim time prostor naseljeniji i razvijeniji (Friganović, 1987). Prirodni uvjeti na području grada Poreča

pružaju velike mogućnosti za razvoj gradskih funkcija te omogućavaju postupno i skladno prostorno širenje. Nema značajnih elemenata koji bi mogli ograničiti ili zaustaviti razvoj grada, ali se razvoj mora uskladiti s dominantnom turističkom monokulturom.

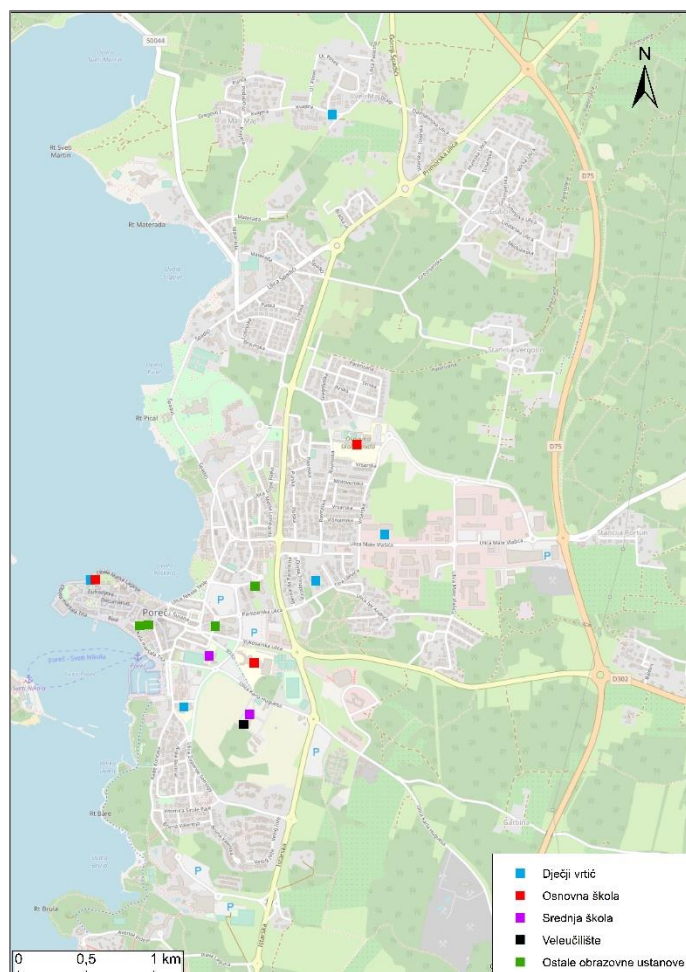
Kroz ovaj rad, opremljenost grada provest će se kroz šest funkcija a to su: odgojno-obrazovna, zdravstvena, trgovačka, financijska, receptivno-turistička te prometna funkcija. Djelatnosti navedenih gradskih funkcija prikazat će se kartografski na temelju terenskog istraživanja, koje je provedeno u veljači 2022. godine, dok su se za ispravnost i točnost lokacija koristili i podatci s interneta.

Analizom dostupnosti funkcijama, pokušat će se utvrditi postoje li značajnija odstupanja u pojedinim dijelovima grada obzirom na kartirane objekte. Dostupnost će se temeljiti na prostornoj udaljenosti, odnosno minutama hoda pa tako kriteriji glase:

- < 500 m (5 minuta hoda) – izvrsna dostupnost
- 500 - 1000 (5 - 10 minuta hoda) – dobra dostupnost
- 1000 - 1500 (10 - 15 minuta hoda) – slaba dostupnost
- > 1500 m (više od 15 minuta hoda) – loša dostupnost

4.2. Odgojno-obrazovna funkcija

Kao jedna od značajnijih sastavnica pri utvrđivanju kvalitete života pojedinaca, ali i zajednice jest odgojno-obrazovna funkcija. Dobra organizacija odgojno-obrazovnih ustanova utječe na dobro pripremljene kvalificirane radnike te se samim time poboljšava rad i učinkovitost bilo kojeg područja. Obrazovanjem, ljudi postaju učinkovitiji te se lakše prilagođavaju tržišnim izazovima, promjenama i razvoju novih tehnologija. Ukoliko promotrimo prostor grada Poreča, ovdje se mogu izdvojiti gotovo sve odgojno-obrazovne sastavnice važne za normalno funkcioniranje društva. Tako se mogu izdvojiti dječji vrtići, osnovne škole, srednje škole različitih usmjerenja, veleučilište te ostali obrazovni programi za djecu i starije (sl. 9).

Sl. 9. Prostorni razmještaj objekata odgojno-obrazovne funkcije

Izvor: Autorski rad, Open Street Map

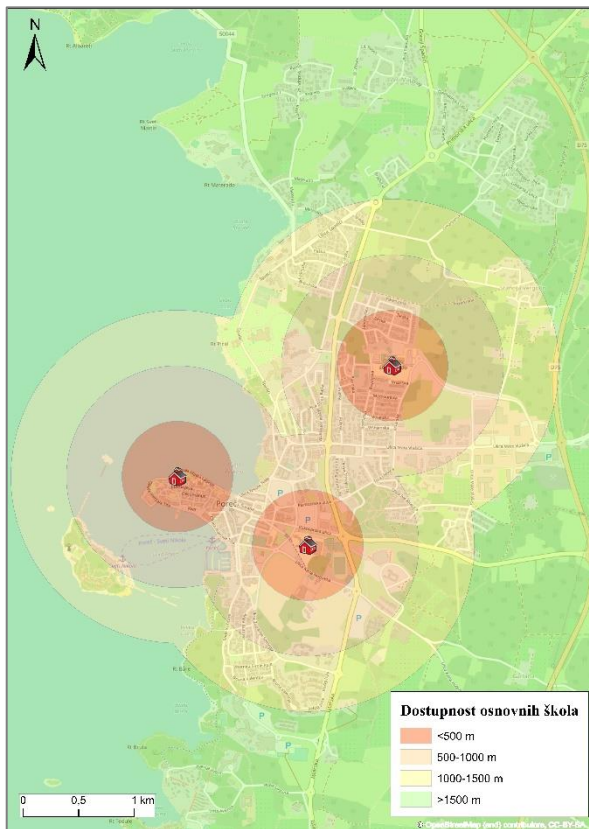
Od ukupno 15 kartiranih objekata odgojno-obrazovne funkcije, pet se odnosi na predškolski odgoj, odnosno dječje vrtiće, koji se mogu podijeliti na tri gradska (dječji vrtić i jaslice „Radost“ i dječji vrtić „Paperino“ sa sjedištem u gradskoj jezgri te područnim odjelom u sjevernom dijelu grada, na području Velog Maja) te dva privatna (dječji vrtić i jaslice „101 dalmatinac“ i dječji vrtić i jaslice „Crvenkapica“). U porečkim vrtićima 2019. godine upisano je 576 djece, dok je 2020. godine upisano 638 djece. U gradskim i privatnim vrtićima 2021. godine upisano je 709 djece, što predstavlja rast od gotovo 20 % te su tako zadovoljene potrebe za ovim oblikom odgojno-obrazovne funkcije (Glas Istre, 2021a). Zbog konstantnog rasta broja djece, raste i potreba za većim brojem mjesta u jaslicama i vrtićima pa su tako u posljednje tri godine otvorena tri nova vrtića (jedan u naselju Poreč te ostala dva na području Grada – Dračevac i Žbandaj). Treba istaknuti kako je u veljači 2022. godine Grad Poreč započeo program sportske škole za vrtićku djecu. U program su uključeni profesionalni kineziolozi, koji potiču motoričke sposobnosti i razvoj djece predškolske dobi kroz kretanje, vježbe i igre

(Jadranski.hr, 2022). Gledajući prostorno, dječji vrtići dostupni su gotovo svim dijelovima grada, dok je njihova frekvencija najveća u središnjem dijelu.

Na području grada nalaze se tri osnovne škole: osnovna škola „Poreč“, osnovna škola „Finida“ te talijanska osnovna škola „Bernardo Parentin“. Broj učenika u osnovnim školama Grada Poreča raste pa je tako školske godine 2018./19. osnovnu školu pohađalo 1 538 učenika, školske godine 2019./20. 1 590 učenika, dok je školske godine 2020./21. pohađalo 1 635 osnovnoškolaca (Glas Istre, 2021a). Takav rast u posljednjih nekoliko godina doveo je do investicijskog odgovora, odnosno gradnje dviju novih osnovnih škola s pripadajućim dvoranama s kapacitetom od 700 učenika. Tako su otvorene područna škola u Žbandaju 2017. godine te osnovna škola „Finida“ 2018. godine smještena u samome naselju. Zahvaljujući tome, nastava u svim osnovnim školama odvija se isključivo u jutarnjoj smjeni, što ostavlja mogućnost za brojne slobodne aktivnosti učenika u popodnevним satima, gdje je bitno istaknuti više od 200 različitih udruga, više od 50 sportskih klubova te šest javnih sportskih dvorana. Prostorni razmještaj osnovnoškolskih ustanova, odnosno njihova dostupnost jest takva da prosječna udaljenost u najvećem dijelu grada ne prelazi 1 500 m, odnosno učenici u najvećem dijelu grada ne pješače dulje od 15 minuta do svoje osnovne škole (sl. 10). Prema kriteriju navedenom u uvodnom dijelu funkcionalne opremljenosti, možemo reći kako je dostupnost izvrsna i dobra središnjem dijelu grada, dok se slabom i lošom dostupnošću mogu istaknuti sjeverni dijelovi grada (Špadići, Materada, Veli i Mali Maj te Vranići).

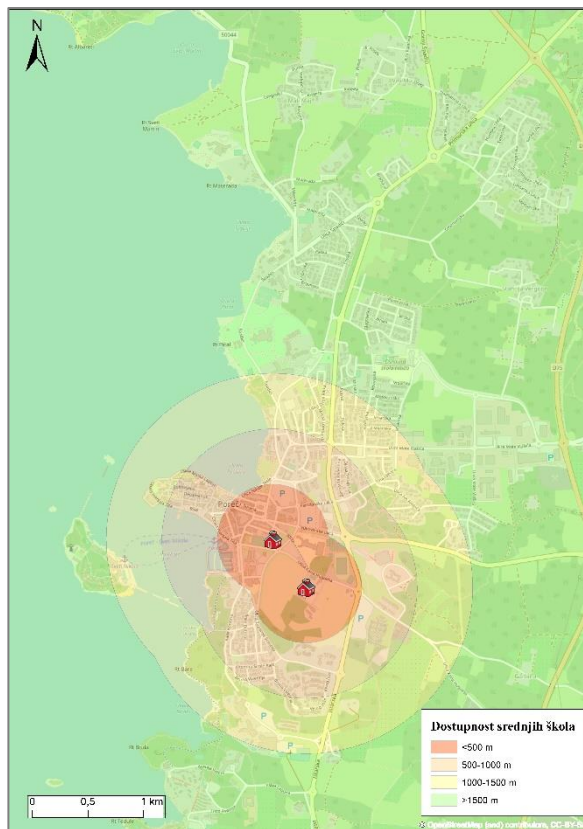
Od obrazovnih ustanova na području grada nalaze se dvije srednje škole u kojima je učenicima omogućeno stjecanje kvalifikacija iz gimnazijskih i strukovnih programa. U srednjoj školi „Mate Balota“ moguće je stjecati kvalifikacije za programe opće i jezične gimnazije, ekonomist, komercijalist, prodavač te poljoprivredni tehničar-opći. U srednjoj Turističko-ugostiteljskoj školi „Anton Štifančić“ ističu se programi: hotelijersko-turistički tehničar, turističko-hotelijerski komercijalist, konobar, kuhar te slastičar. Ukupan broj upisnih mjesta u obje škole školske godine 2020./21. iznosio je 216 (NN 62/2020-1240). Prema popisu stanovništva 2011. godine, na području grada živjelo je 411 stanovnika u dobnoj skupini 15-19 godina. S obzirom na brojku iz 2011. godine, raspoloživost srednjih škola u gradu je takva da na jednu školu dolazi 205 učenika, što nam ukazuje na potrebu za većim kapacitetom srednjih škola. Promatrajući dostupnost srednjih škola (sl. 11), uočava se kako obje škole zauzimaju središnji položaj u gradu te su samim time izvrsno i dobro dostupne području gradskog centra, dok je dostupnost slaba na području dijelova Pical i Čimižin te loša na području Finide, Špadića,

Materade, Velog i Malog Maja, Vranića te Stancije Vergotini. Na području grada Poreča nalazi se ogranak Veleučilišta u Rijeci i to kao Poljoprivredni odjel. Ovdje je moguće pohađati preddiplomski stručni studij vinarstva i studij mediteranske poljoprivrede u trajanju od tri godine (šest semestara).

Sl. 10. Dostupnost osnovnih škola

Izvor: Autorski rad, Open Street Map

Sl. 11. Dostupnost srednjih škola

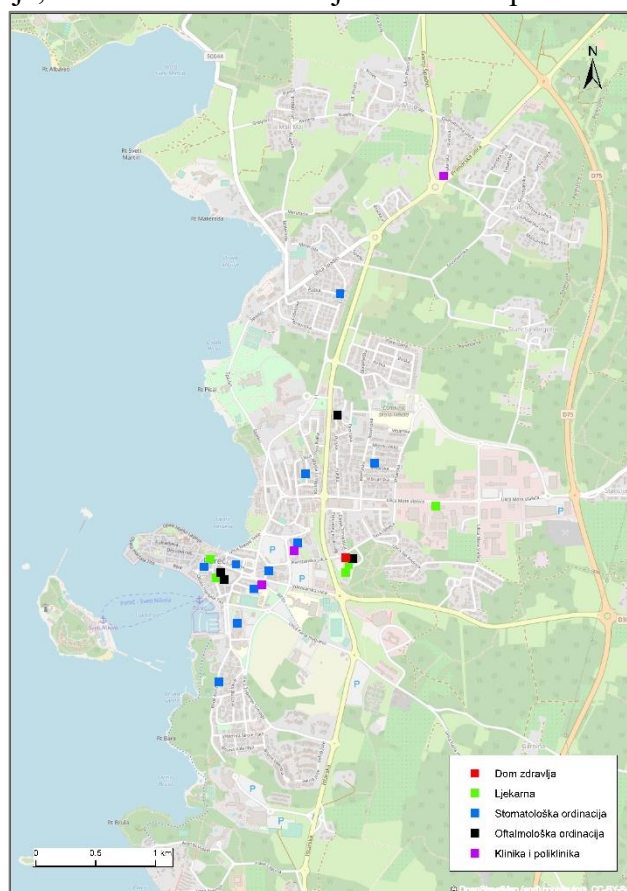
Izvor: Autorski rad, Open Street Map

Grad Poreč znatno ulaže u obrazovni sustav te kroz razne pomoći i poticaje utječe na veće zadovoljstvo korisnika istih. Učenicima osnovnih i srednjih škola sufinancira se kupnja udžbenika i drugih obrazovnih materijala za 50-ak učenika te se su/financira produženi boravak u osnovnim školama za 250 učenika, također, financira se prijevoz učenika koji se odluče na pohađanje srednje škole na području grada i susjednih gradova za 180 učenika. Isto tako, potiče se učenje talijanskog jezika u srednjim školama financiranjem plaća profesora te se dodatna sredstva osiguravaju za asistente u nastavi. Ono po čemu se posebno ističe jesu učeničke i studentske stipendije, za koje se smatra da su jedne od najvećih u Hrvatskoj. Svake godine stipendiju ostvari stotinjak učenika i studenata, čija visina varira, od 600,00 do 1 200,00 kn za učenike, odnosno, od 800,00 do 1 600,00 kn za studente, ovisno o uspjehu, socijalnom statusu ili deficitarnom zanimanju (Grad Poreč, 2021).

Od ostalih obrazovnih ustanova kartirane su dvije autoškole: Zeleni signal d.o.o. i Apy Maja. Istaknute su i dvije ustanove važne za obrazovanje djece i odraslih. Jedna od njih je Umjetnička škola Poreč, smještena u samom središtu grada, koja polaznicima omogućuje stjecanje znanja iz područja plesa i glazbe. Završetkom šestog razreda glazbene ili četvrtog razreda plesne škole, učenici imaju mogućnost upisa srednje glazbene i plesne škole te nastaviti svoje profesionalno obrazovanje (UŠP, n.d.). U neposrednoj blizini, nalazi se Pučko otvoreno učilište, namijenjeno svim uzrastima. Neke od djelatnosti Učilišta su obrazovanje odraslih, organizacije tečajeva za turističke voditelje te tečajeva stranih jezika, informatičko opismenjavanje djece, mladeži i odraslih, javno informiranje i ostale djelatnosti (POUP, n.d.).

4.3. Zdravstvena funkcija

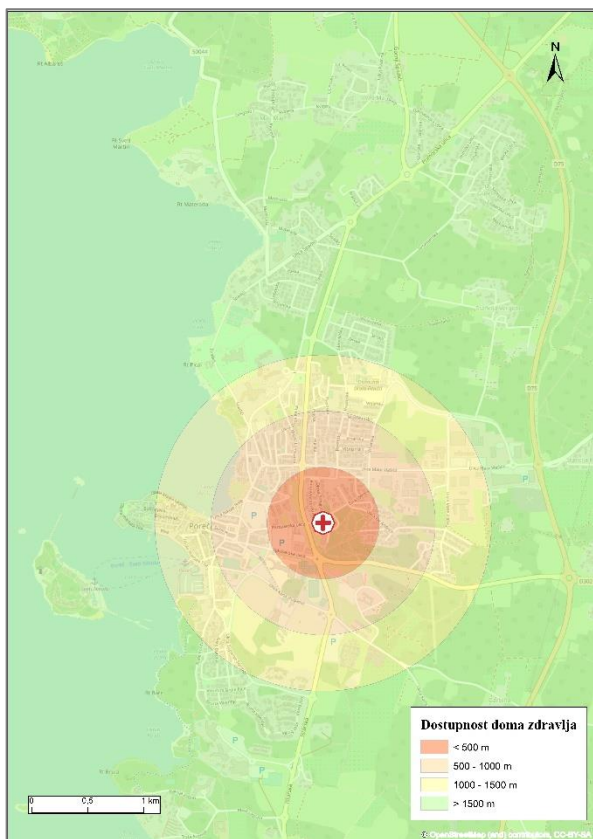
Jedna od značajnijih sastavnica koja utječe na kvalitetu života je funkcioniranje zdravstvenog sustava i njegovih ustanova. Ukupno je kartirano 23 objekta, dok su podatci dobiveni terenskim istraživanjem zdravstvene funkcije podijeljeni na dom zdravlja, ljekarne, stomatološke ordinacije, oftalmološke ordinacije te klinike i poliklinike (sl 12).

Sl. 12. Prostorni razmještaj objekata zdravstvene funkcije

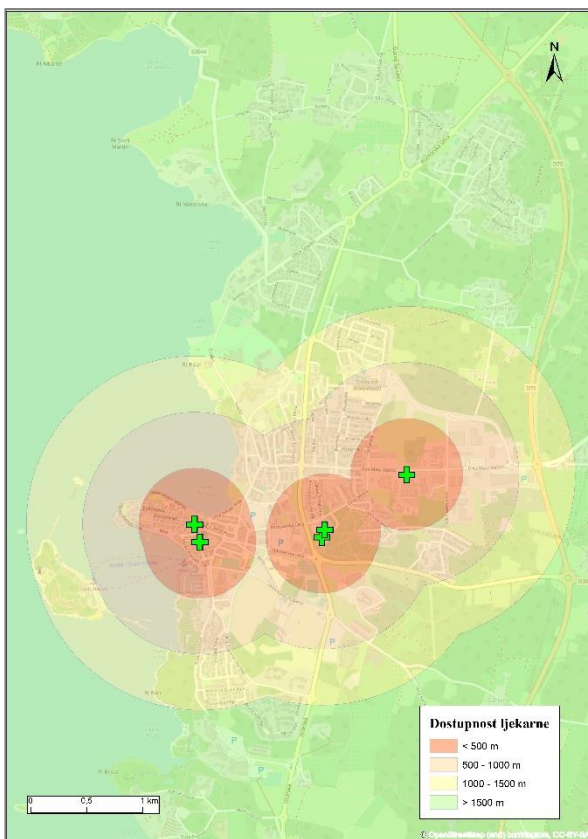
Izvor: Autorski rad, Open Street Map

Na području grada nalazi se Dom zdravlja, koji se sastoji od djelatnosti primarne i sekundarne zdravstvene zaštite. Od primarne zdravstvene zaštite, ovdje se nalazi medicinsko-biokemijski laboratorij, medicina rada, po dva pedijatra i ginekologa, pet patronažnih službi, osam ordinacija opće medicine te isto toliko ordinacija dentalne zdravstvene zaštite. Od djelatnosti primarne zdravstvene zaštite u gradu nedostaje zdravstvena njega u kući bolesnika te palijativna skrb. Dom zdravlja Poreč, osim za područje Grada Poreča, provodi i organizira primarnu zdravstvenu zaštitu za najveći broj stanovnika susjednih općina. Ukoliko analiziramo sekundarnu djelatnost zdravstvene zaštite, ovdje se nalazi ordinacija fizikalne medicine, radiološka ordinacija, tim sanitetskog prijevoza te dom za starije i nemoćne. Od djelatnosti sekundarne zdravstvene zaštite u gradu nedostaje stručnog kadra iz grana interne medicine, psihologije, hemodijalize te ortodoncije (Istarski domovi zdravlja, n.d.). Prostorno gledajući, dom zdravlja zauzima središnji položaj u gradu te je samim time izvrsna i dobra dostupnost u neposrednoj blizini te centru grada, dok velik dio grada, uključujući zapadne dijelove poluotoka, južne dijelove Novog naselja te sva naselja sjeverno od Finide imaju lošu dostupnost domu zdravlja, odnosno potrebno im je više od 15 minuta hoda (sl. 13). Tako je stanovnicima krajnjih rubnih dijelova grada kao što su Špadići, Materada, Mali i Veli Maj, Stancija Vergotini te Vranići, ukoliko nisu u mogućnosti pješачiti, posjedovanje i korištenje automobila gotovo neophodno. Na području grada nalazi se pet ljekarni koje su gotovo pa pravocrtno raspoređene u smjeru zapad-istok (sl. 14). Postoje dvije lokacije na kojima se nalaze po dvije ljekarne a to su glavni porečki trg (Trg slobode) te jedna u sklopu Doma zdravlja Poreč. Kao jedina ljekarna izvan stambenog dijela grada ističe se ljekarna Salus, smještena u poslovnoj zoni Servisna zona I, otvorena 2019. godine. Ova ljekarna ima dobar položaj i pristup jer ulicom Mate Vlašića, koja spaja četiri najznačajnije poslovne zone, odnosno industrijsko područje, dnevno cirkulira velik broj ljudi. Niti jedna ljekarna nije smještena u sjevernom i južnom dijelu grada te je samim time dostupnost slaba, odnosno loša. Ipak, treba uzeti u obzir kako je većina stanovništva koncentrirana u zoni do 1 500 m pa su tako ljekarne najvećem dijelu stanovništva izvrsno i dobro dostupne.

Sl. 13. Dostupnost doma zdravlja

Izvor: Autorski rad, Open Street Map

Sl. 14. Dostupnost lijekarni

Izvor: Autorski rad, Open Street Map

Od ostalih objekata zdravstvene funkcije, kartirano je deset stomatoloških ordinacija, koje su raspoređene na području čitavog grada te su samim time izvrsno i dobro dostupne većini stanovništva. Na području grada nalaze se četiri oftalmološke ordinacije; jedna smještena u Domu zdravlja, dvije u neposrednoj blizini Trga slobode te jedna sjevernije na području Čimižina. Kartirane su i klinike i poliklinike kojih je na području grada tri. Na sjevernom dijelu grada ističe se dentalna Poliklinika Rident, dok se u središnjem dijelu grada nalaze klinika dr. Jerković s laboratorijem, medicinom rada i sporta te poliklinika VENE Si koja se bavi patologijom vena. Može se reći kako je opskrbljenost objektima zdravstvene zaštite zadovoljavajuća obzirom na društvena obilježja. Svakako treba spomenuti nepostojanje opće bolnice, već stanovnici kad im je potrebno bolničko liječenje najčešće odlaze u bolnicu koja im je najbliža a to je u ovom slučaju Opća bolnica Pula, udaljena otprilike 60 km.

U gradu Poreču od 1993. godine postoji projekt Svjetske zdravstvene organizacije „Zdravi grad Poreč-Parenzo“ koji je usmjeren zdravlju građana. Osnovna zadaća projekta jest pronalaženje novih putova za zdravlje građana u zajednici pod motom „zdravlje za sve za 21. stoljeće“. Projekt je to koji povezuje ključne osobe iz zajednice, stručnjake i same građane.

Provode ga zajednice s najvećom sviješću i spremnošću na aktivnu zdravstvenu skrb u vlastitom okruženju, sve s ciljem poboljšavanja kvalitete života svih građana. Smatra se jedinstvenim i specifičnim primjerom lokalne organizacije svjetskog projekta na razini Hrvatske mreže Zdravih gradova (Zdravi grad Poreč, n.d.). Zaposlenici ustanove Zdravi grad spremno su dočekali krizu uzrokovanu pandemijom korona virusa. Tako su građanima tijekom strogih mjera izolacije (ožujak-svibanj 2020.), psiholozi pružali direktnu pomoć putem tehnika indirektnog savjetovanja (telefon, mail, društvene mreže) svima kojima je to bilo potrebno (Grad Poreč, 2020). Neki od primjera dobre prakse u području zdravstva su što Grad Poreč uključujući susjedne općine, Turističku zajednicu grada i Turističke zajednice susjednih općina sufinancira dodatne timove Hitne medicinske pomoći u Ispostavi Poreč, što ima veliku važnost tijekom ljetnih mjeseci, odnosno uvođenjem turističke ambulante. Isto tako, Grad financira najam stanova za liječnike, besplatne mamografske preglede za 900 žena, sufinancira dopunsko zdravstveno osiguranje u iznosu od 50 % osobama starijim od 65 godina koje nisu u mirovini te umirovljenicima za oko 2 600 osoba. Planirana investicija 2022. godine je proširenje kapaciteta Doma za starije i nemoćne osobe (Grad Poreč, 2022a).

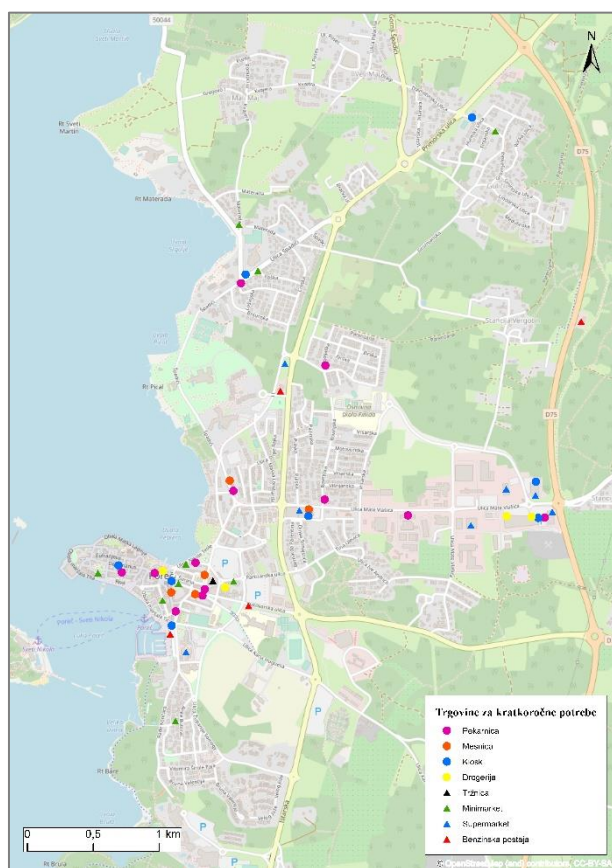
4.4. Trgovačka funkcija

Podatci za analizu objekata trgovačke funkcije prikupljeni su terenskim istraživanjem, koja su se pokrijepila i dopunila podacima s interneta. Obzirom na vrlo širok aspekt funkcije, podjela je izvršena na dvije skupine djelatnosti s ukupno 122 kartirana objekta. U prvoj skupini djelatnosti trgovačke funkcije uvrštene su trgovine za kratkoročne potrebe, unutar kojih je kartirano osam sastavnica: pekarnice, mesnice, kiosci, drogerije, tržnica, benzinske postaje, minimarket i supermarketi. Unutar ove skupine djelatnosti ukupno je kartirano 52 objekta. Analizirajući njihovu prostornu raspodjelu (sl. 15), uočava se kako je većina sastavnica koncentrirana u nekoliko žarišnih područja, dok se kao područje s najvećim brojem trgovina za kratkoročne potrebe ističe centar grada, odnosno poluotok. Od ostalih žarišnih područja može se istaknuti nekoliko objekata na području Špadića, Čimižina te trgovačkog centra „Galerija Poreč“ smješten na krajnjem istoku grada. Na području grada kartirano je ukupno 12 pekarnica koje su ravnomjerno raspoređene uz izuzev krajnjih južnih i sjevernih dijelova. U gradu se nalazi još nekoliko pekarnica koje se nalaze u sklopu supermarketa, no one pri ovoj analizi nisu uzete u obzir. Kartirano je pet mesnica, od kojih su tri smještene u središtu grada, dok su preostale dvije nešto sjevernije u neposrednoj blizini. Na području grada nalazi se 8 kioska, koji su ravnomjerno raspoređeni u gotovo svim dijelovima grada, osim na krajnjem jugu u Novom

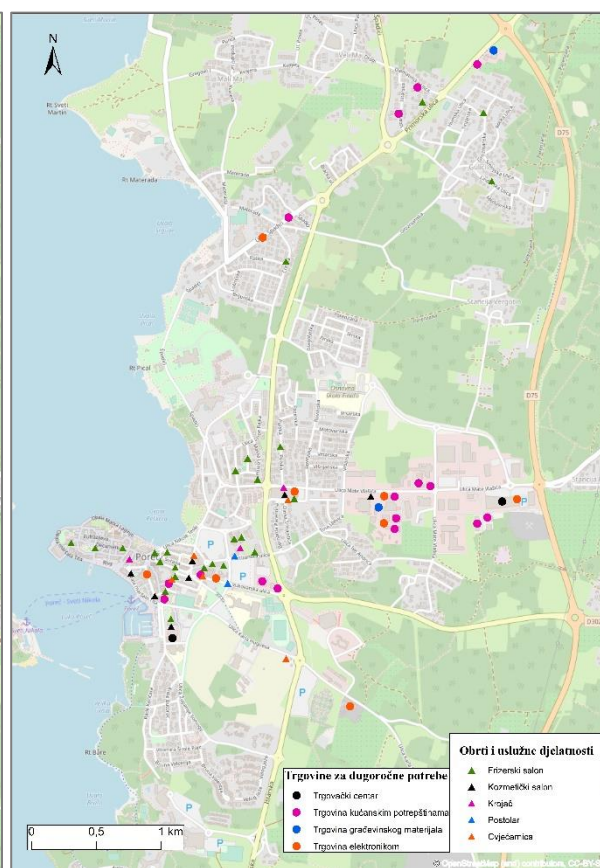
naselju. Drogerija ima četiri, od kojih se dvije nalaze u središtu grada, dok se preostale dvije nalaze na krajnjem istoku unutar trgovačkog centra „Galerija Poreč“. Krajem 2021. godine zatvorena je Muller drogerija smještena u šoping centru „Riva Mall“ u samom središtu grada, što pomalo iznenađuje obzirom na vrlo dobar položaj te čestu gužvu tijekom ljetnih mjeseci. Na području grada nalaze se četiri benzinske postaje od kojih dvije rade od 0-24h. Mislim da je time zadovoljena potreba za naftnim derivatima i plinom. Kartirano je ukupno 11 minimarketa, koji imaju izvrsnu pokrivenost na području grada, što svakako ima znatan utjecaj na kvalitetu života. Uz njih, kartirano je i sedam supermarketa, od kojih se četiri nalazi na području poslovne zone „Facinka“, odnosno na krajnjem istoku grada, gdje je smještena većina proizvodnih djelatnosti. Posljednje otvoren supermarket je poslovnica Plodina, koja je otvorena u travnju 2021. godine. Na području grada tako se nalazi poslovnica Spara, Super Konzuma, EuroSpina, Lidla, Kauflanda te dvije poslovnice Plodina. Obzirom na veličinu grada, u zimskim mjesecima potrebe za supermarketima su i više nego zadovoljene, dok u ljetnim mjesecima svaka od poslovnica bilježi znatan broj kupaca svakodnevno. U samome središtu grada nalazi se gradska tržnica koja je sastavljena od vanjskog i unutarnjeg dijela te ribarnice. U sklopu gradske tržnice nalaze se brojni gospodarski objekti koji se bave ugostiteljstvom, zanatstvom i sličnim djelatnostima. Osim toga, na porečkoj tržnici često se održavaju razna prodajna događanja. Početkom veljače 2022. godine financiranjem EU i nacionalnih fondova započelo je preuređenje gradske tržnice, što će svakako privući nove prodavače, otvoriti nova radna mjesta te doprinijeti ribarskoj kulturi i tradiciji (Glas Istre, 2022).

U drugoj skupini djelatnosti trgovačke funkcije uvrštene su trgovine za dugoročne potrebe (trgovački centri, trgovine kućanskim potrepštinama, trgovine elektronikom te trgovine građevinskim materijalom) te obrti i uslužne djelatnosti (frizerski saloni, kozmetički saloni, krojačke radnje, postolarske radnje te cvjećarnice). Ukupno je kartirano 28 objekata trgovine za dugoročne potrebe (sl. 16). Prema brojnosti, najviše je trgovina kućanskim potrepštinama (njih 16) koje su razmještene na području cijeloga grada s najvećom koncentracijom u industrijskoj zoni, odnosno na području Servisne zone I. Najčešće se ovdje radi o prodavaonicama kućanskih aparata, namještaja, zavjesa, bijele tehnike, rasvjete, opreme za kampiranje i dr. Zatim, kartirano je osam trgovina elektroničkom opremom također s ravnomjernom raspodjelom unutar grada. Na području grada nalaze se dvije trgovine građevinskim materijalom te dva trgovačka centra. Jedan od njih (Riva Mall) nalazi se u središtu grada, dok se kao značajniji i popularniji ističe trgovački centar Galerija Poreč smješten na krajnjem istoku. Ovaj vrlo dostupan novoizgrađeni trgovački centar upotpunjuje trgovačku ponudu grada, zapošljava velik broj radnika te poboljšava standarde života u Poreču i okolici.

U neposrednoj blizini, na području Servisne zone III planira se gradnja novog trgovačkog centra sličan prethodnome, no još nije poznato koje će poslovnice svoj smještaj pronaći u njemu. Ukupno je kartirano 42 obrta i uslužnih djelatnosti (sl. 16). Najbrojniji su frizerski saloni koji od svih obrta imaju najveću frekvenciju (njih 25) te samim time imaju izvrsnu i dobru dostupnost najvećem dijelu građana. Kartirano je sedam kozmetičkih salona, pet cvjećarnica, tri krojačke radnje te dvije postolarske radnje koje su najbrojnije u središnjem dijelu grada što je i očekivano obzirom na najveću koncentraciju stanovništva te dnevnu pokretljivost.

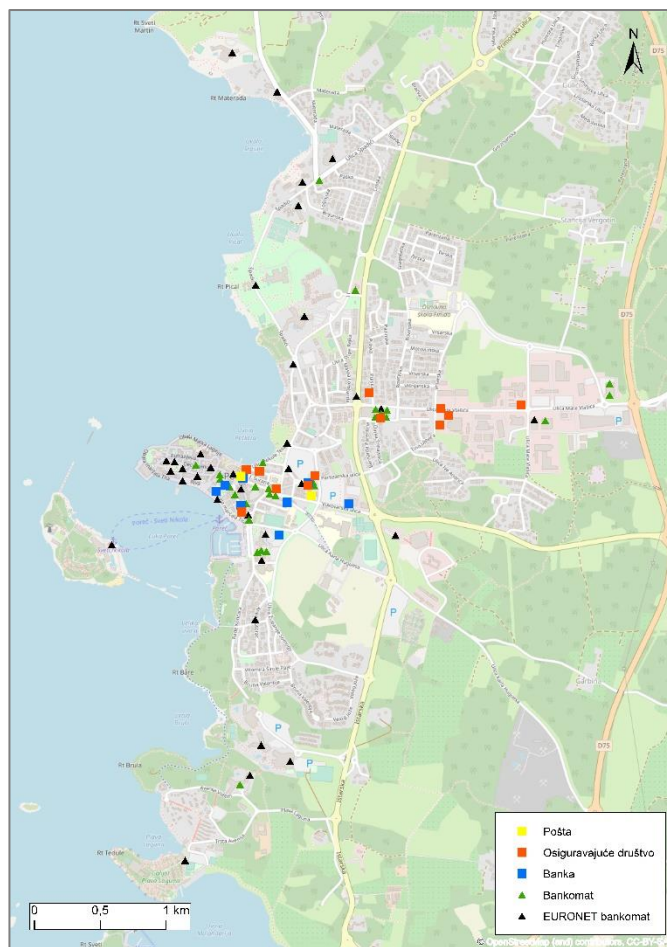
Sl. 15. Prostorni razmještaj prve skupine objekata trgovačke funkcije
Izvor: Autorski rad, Open Street Map

Sl. 16. Prostorni razmještaj druge skupine objekata trgovačke funkcije
Izvor: Autorski rad, Open Street Map

4.5. Financijska funkcija

Podatci za analizu objekata financijske funkcije prikupljeni su terenskim istraživanjem, koja su se pokrijepila i dopunila podacima s interneta. Financijska funkcija podijeljena je u pet kategorija: pošte, osiguravajuća društva, banke, bankomate te Euronet bankomate te je ukupno kartirano 86 objekata. Prostorna raspodjela objekata financijske funkcije jest takva da su oni prostorno distribuirani na čitavom području grada (sl. 17).

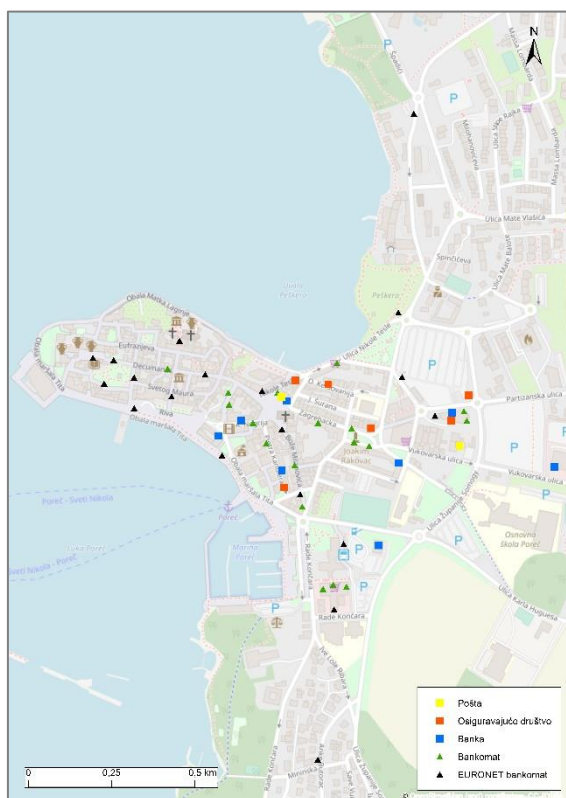
Sl. 17. Prostorni razmještaj objekata financijske funkcije

Izvor: Autorski rad, Open Street Map

Ipak, najveći dio njih nalazi se u središnjem dijelu grada, u kojem je koncentriran najveći broj stanovnika i gdje je najveća koncentracija ljudi tijekom dana (sl. 18).

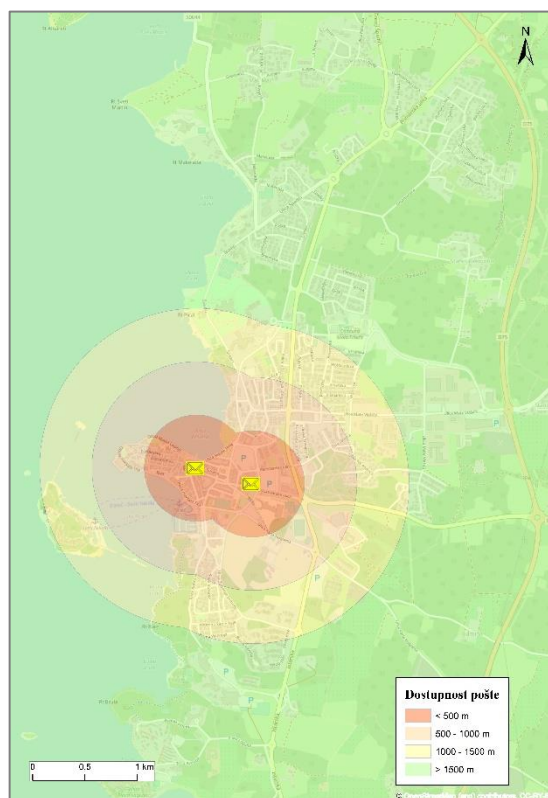
Na području grada nalazi se 12 osiguravajućih društava te su zastupljena sva najznačajnija hrvatska osiguravajuća društva, dok neki od njih kao što su Allianz, UNIQA i Croatia osiguranje imaju po dvije poslovnice. Mišljenja sam kako na području grada postoji dovoljan broj osiguravajućih društava, dok su izuzev centra grada, tri osiguravajuća društva smještena u

istočnom dijelu u neposrednoj blizini stanice za tehnički pregled. Kartirano je osam banaka te se svaka od njih nalazi u užem i širem gradskom središtu. Također ovdje su zastupljene sve najznačajnije hrvatske banke, dok jedino Istarska kreditna banka Umag posluje na dvije lokacije. Prostorni prikaz bankomata podijeljen je na bankomate hrvatskih i inozemnih banaka⁵ te Euronet bankomate, kako bi se uočila razlika u zastupljenosti. Ukupno je kartirano 29 bankomata s očekivano najvećom zastupljenošću u središtu grada i u sklopu supermarketa te 35 Euronet bankomata koji najveću funkciju imaju u ljetnim mjesecima, odnosno najviše su namijenjeni turistima. Dostupnost bankomatima i Euronet bankomatima je izvrsna i dobra najvećem broju građana, odnosno većina njih ne treba pješачiti dulje od 10 minuta do prvog bankomata. Kao iznimka, izdvajaju se Stancija Vergotini te Vranići. Na području grada nalaze se dvije poslovnice Hrvatske pošte, smještene u središtu grada te međusobno udaljene oko 400 metara (sl. 19). Preseljenje jedne od poslovnica nešto sjevernije utjecalo bi na veću dostupnost. Značajan dio građana ima lošu dostupnost poslovnicama pošte, odnosno potrebno im je dulje od 15 minuta hoda.

Sl. 18. Objekti financijske funkcije u središtu grada

Izvor: Autorski rad, Open Street Map

Sl. 19. Dostupnost poštanskih ureda

Izvor: Autorski rad, Open Street Map

⁵ Pri kartiranju bankomata, u obzir nisu uzeti bankomati koji se nalaze u sklopu poslovnica banaka, već oni samostalni.

4.6. Receptivno-turistička funkcija

Grad Poreč receptivna je turistička destinacija u kojem je koncentrirana turistička ponuda. Kao grad sa dugogodišnjom turističkom tradicijom, svojim posjetiteljima nudi razne turističke sadržaje. Analizom ove funkcije cilj je prikazati turističko receptivne kapacitete koji služe za prihvrat posjetitelja te zadovoljenje njihovih potreba. Neki od objekata koji nude uslugu smještaja su hotel, aparthotel, hostel, turističko naselje, kampirališta, apartmani, sobe i drugi. Analizom ove funkcije kartirani su hoteli te kampovi na području grada.

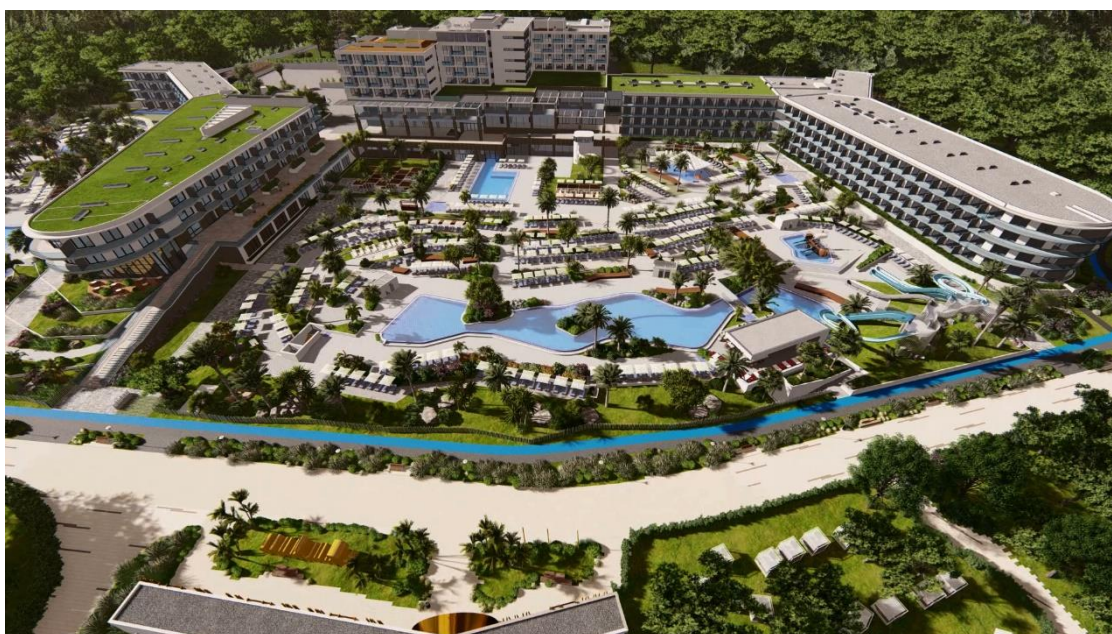

Sl. 20. Prostorni razmještaj objekata receptivno-turističke funkcije

Izvor: Autorski rad, Open Street Map

Na području grada nalazi se 26 hotela od kojih je gotovo polovica smještena u najznačajnijim turističkim naseljima Plava Laguna i Zelena Laguna (sl. 20). Najveći dio njih je u vlasništvu Valamar Riviere odnosno vodeće turističke kompanije na hrvatskoj obali. Turistički smještajni kapaciteti iz godine u godinu se razvijaju te su projekti za budućnost brojni. Jedan od novijih, koji je trenutno u fazi izgradnje jest transformacija bivšeg hotela Pical

u Valamar Collection Pinea, odnosno najveći resort u Hrvatskoj s pet zvjezdica (sl. 21) unutar kojeg će se nalaziti jedan od najvećih kongresnih centara u Hrvatskoj. Ovaj resort imat će kapacitet za 1 700 gostiju te će sadržavati 7 barova i restorana, velike bazene, novu plažu i ostale prateće sadržaje. Izgradnja ovog resorta čini najveće pojedinačno ulaganje u hrvatskom turizmu. Valamar svojim ulaganjem u zonu Pical, zajedno s hotelom Marea Suites 5* izgrađen 2019. godine nastoji Poreč prezentirati kao jednu od najatraktivnijih turističkih zona u Hrvatskoj (Valamar, 2019). Na području grada nalazi se četiri kampirališta, od kojih je Kamp Materada Beach smješten na sjevernom dijelu, dok su Kamp Zelena Laguna, Kamp Bijela uvala te Kamp Polidor smješteni u južnom dijelu grada.

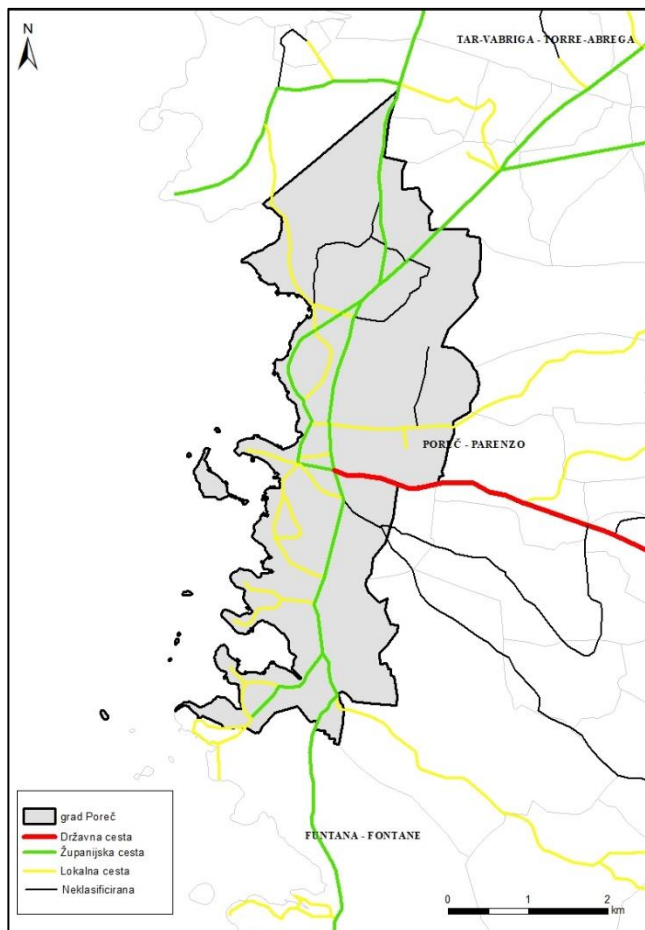
Sl. 21. Budući resort Valamar Collection Pinea s pet zvjezdica

Izvor: Valamar, 2019.

4.7. Prometna funkcija

Po svom prometno-geografskom položaju, porečki kraj najviše gravitira Riječkom području i to državnom cestom D48 (Baderna-Pazin) i autocestom A8 (od čvora Ivoli – Pazin istok do čvora Matulji) te Pulskom području autocestom A9 (od čvora Baderna do Pule). Autocesta A9, odnosno dio istarskog ipsilona udaljena je oko 13 km istočno od grada te je njime povezana s 5 asfaltiranih cesta. Okosnicu prometa čini županijska prometnica Ž5080 koja ide od Vrsara preko Poreča prema Novigradu, na koju se spaja državna cesta D302 koja vodi do Baderne. Cestovna mreža grada sastoji se od prometnica različitih razina: državne ceste D302 Poreč-Baderna, županijskih cesta Novigrad-Poreč-Vrsar Ž5080, Poreč-Višnjan Ž5042 i Poreč-

Vižinada Ž5041 te lokalnih i nerazvrstanih cesta (sl. 22). Cestovna povezanost Poreča velikim dijelom istisnula je pomorski promet, tako da grad, iako je na obali, nema niti jedne stalne pomorske putničke linije, kao ni razvijen teretni pomorski promet. Tijekom ljetnih mjeseci prometuje putnička linija Poreč-Venecija.

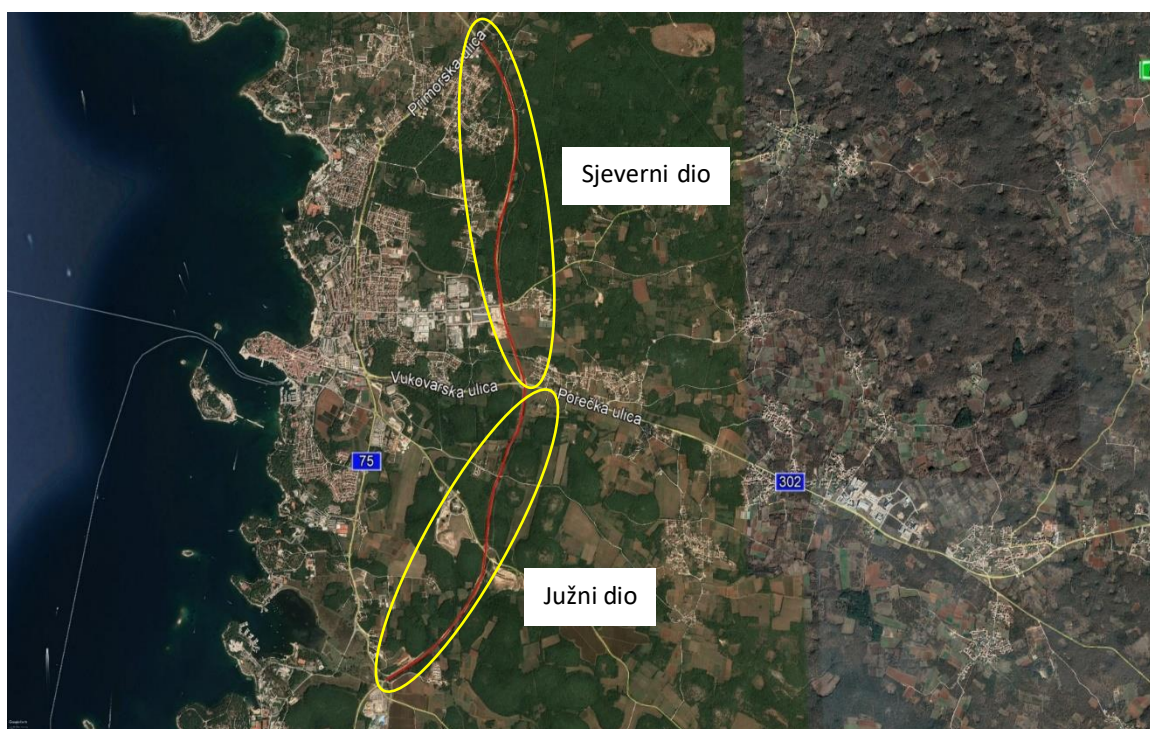
Sl. 22. Cestovna mreža grada Poreča

Izvor: Autorski rad na temelju podataka SRPJ, 2013.

Marina Poreč mala je gradska luka smještena u južnom dijelu grada. Namijenjena je odvijanju različitih lučkih aktivnosti kao što su pomorski granični prijelaz, turističke aktivnosti, smještaj plovila stalnog stanovništva i povremenih posjetitelja. Marina Poreč raspolaže sa ukupno 129 vezova te nudi tri kategorije veza: dnevni, mjesečni i godišnji (Usluga Poreč, n.d.).

Teretni cestovni promet najviše opterećuje državnu D302 i županijsku Ž5080 cestu, što se negativno odražavalo na kapacitet prometnica i sigurnost njenih sudionika (Grad Poreč, 2010). Radi smanjenja prometnih gužvi, 2008. godine započela je izgradnja sjevernog dijela porečke obilaznice, dok je izgradnja južnog dijela, kao punog profila završena 2017. godine, što je omogućilo lakše i brže kretanje gradom (Grad Poreč, 2017). Trenutno se radi na izgradnji među

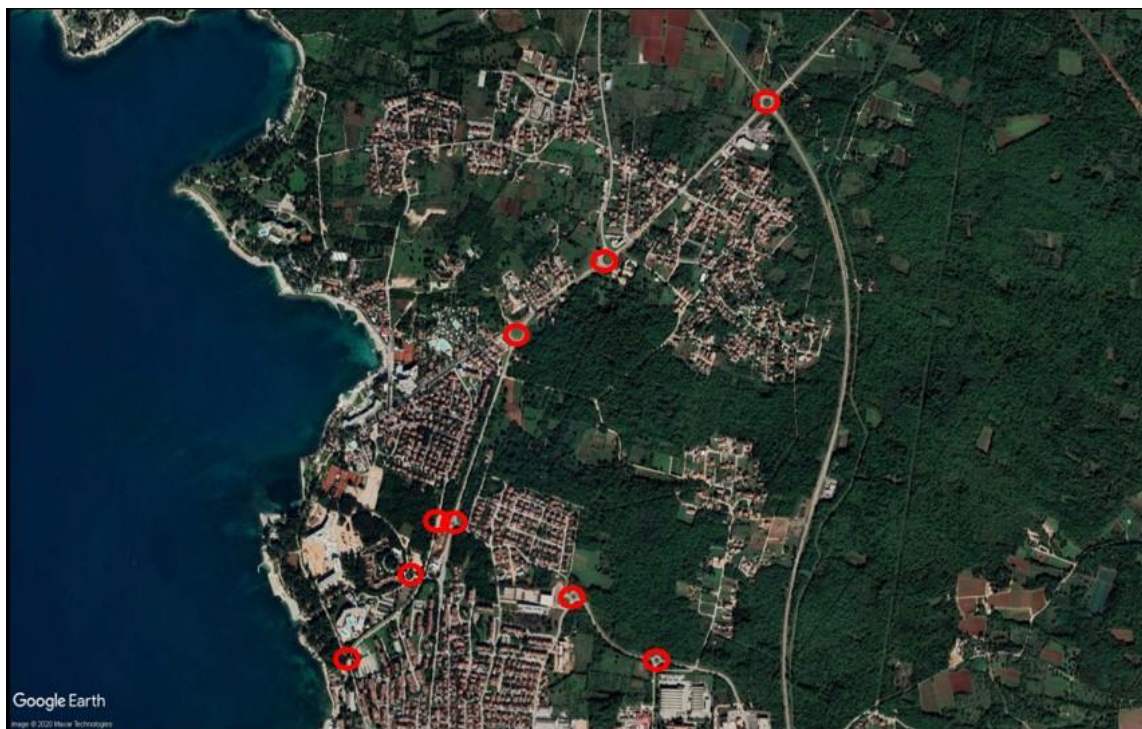
obilaznice, kako bi se rasteretili postojeći prometni pravci, odnosno porečka obilaznica i ulica Mate Vlašića (Istarski portal, 2021). Planirana ruta pružala bi se od naselja Špadići i Vranići preko osnovne škole Finida i poslovne zone Facinka do Vukovarske ulice, odnosno bila bi paralelna sa postojećom obilaznicom. Izgradnja među obilaznice utjecat će na veću dostupnost poslovnoj zoni Facinka, obzirom da će pristup biti moguć iz više smjerova. Prva faza radova odnosila se na izgradnju pristupne ceste osnovnoj školi od supermarketa Kaufland, dok je završetkom radova cilj brža i lakša dostupnost sjevernim dijelovima grada osnovnoj školi Finida te industrijskoj zoni.

Sl. 23. Porečka obilaznica

Izvor: Autorski rad, Google Earth

Zbog sve većeg pritiska na prometnice, grad je uvidio problematiku te se posljednjih nekoliko godina intenzivno radi na rekonstrukciji cestovnih pravaca s naglaskom na uklanjanje raskrižja upravljanih semaforima koji se zamjenjuju kružnim raskrižjima. Može se reći da je Poreč „grad rotora“ jer ih je danas na području grada oko 30 (sl. 24 i 25). Izgradnja kružnih tokova ima veliku važnost tijekom ljetnih mjeseci jer se izgradnjom istih propusnost prometnica i sigurnost sudionika povećava te se znatno smanjuje mogućnost stvaranja kolona, koje su građanima i turistima godinama stvarali probleme.

Sl. 24. Kružna raskrižja u sjevernom dijelu grada Poreča

Izvor: Autorski rad, Google Earth

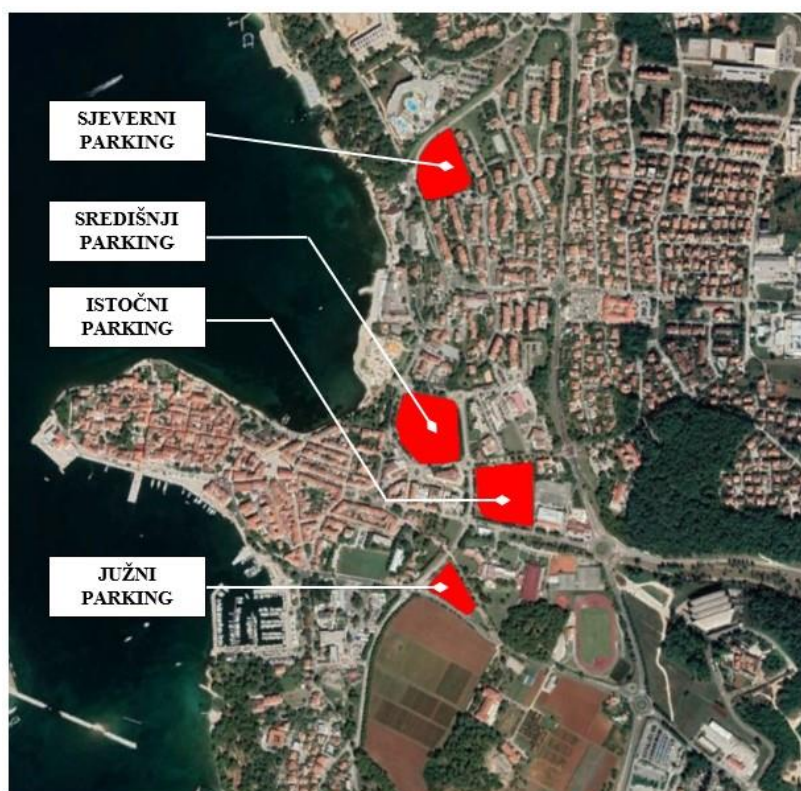

Sl. 25. Kružna raskrižja u središnjem i južnom dijelu grada Poreča

Izvor: Autorski rad, Google Earth

Na području grada nalaze se otvorena parkirališta koja su podijeljena na tri zone te se razlikuju po cijenama i vremenu parkiranja, ovisno o ljetnom ili zimskom periodu naplate. Parkiranja se na tim mjestima plaćaju putem parkomata i putem SMS poruka, dok je moguće

kupiti i pretplatu za određenu ulicu. Veće značenje imaju zatvorena parkirališta kojih je na području grada četiri. Svi su smješteni u zoni šireg centra grada, gdje je najviše sadržaja i najlakši pristup centru) (sl. 26). Tako razlikujemo veliko gradsko parkiralište (središnji parking), smješten u samom središtu grada u neposrednoj blizini gradske tržnice, koji broji 762 parkirnih mjesta. Parkiralište kod osnovne škole Poreč (južni parking) namijenjeno je isključivo osobnim vozilima te broji 152 parkirnih mjesta. Parkiralište „Vrtovi“ (istočni parking) nalazi se u središtu grada nasuprot velikom gradskom parkiralištu te broji 400 parkirnih mjesta. Posljednje izgrađeno 2017. godine jest parkiralište na području bivšeg Vindijinog skladišta (sjeverni parking) (sl. 26). Ovo parkiralište jest najjeftinije (cijena jednog sata iznosi 7 kn) i ima veliko značenje tijekom turističke sezone jer se nalazi u neposrednoj blizini gradske plaže, dok je dostupnost središtu grada izvrsna, odnosno manje od 5 minuta hoda. Na području grada nema javnih parking garaža.

Sl. 26. Prostorni položaj zatvorenih parkirališta na području grada Poreča

Izvor: Autorski rad, Google Earth

Javni gradski prijevoz uveden je u prosincu 2021. godine a čini ga mini električni autobus koji povezuje porečka naselja s centrom i obrnuto. Zahvaljujući sredstvima iz EU fondova, Poreč je prvi grad u Hrvatskoj u kojem se javni gradski prijevoz u potpunosti obavlja na električni pogon. Kapacitet mu je 20 putnika, dok mu je doseg punjenom pogonskom baterijom

120 do 140 kilometara. Trenutno se prijevoz obavlja na dvije linije koje se nalaze u testnoj fazi, dok će povećanje broja linija ovisiti o zainteresiranost građana (Glas Istre, 2021b). Mišljenja sam da je ovo dobar projekt kojim se nastoje povezati udaljenija naselja s centrom grada, što će svakako imati važnost za one koji su slabije pokretni ili ne koriste osobni automobil kao vid prijevoza te će utjecati na veću kvalitetu života.

5. Rezultati anketnog istraživanja

U prethodnim poglavljima analizirani su objektivni indikatori kvalitete života grada Poreča, koji čine temelj za daljnje, odnosno subjektivno istraživanje zadovoljstva. Na temelju navedenih demografskih i društvenogospodarskih obilježja grada Poreča nije moguće zaključiti o kvaliteti života, već je potrebno pristupiti objektivnom istraživanju, kako bi se došlo do spoznaje kako pojedinci doživljavaju vlastitu kvalitetu pojedinim funkcijama, odnosno kvalitetu života sredinom u kojoj žive. Nakon provedenog terenskog istraživanja te određivanja prostornog razmještaja objekata pojedinih gradskih funkcija, odlučio sam se za provedbu metode anketnog istraživanja kako bi se utvrdilo zadovoljstvo stanovništva grada Poreča odabranim domenama i poddomenama kvalitete života, odnosno funkcionalnom opremljenošću. Značaj anketnog istraživanja jest u tome što se ispitivanje dostupnosti pojedinih sastavnica može pozitivno ili negativno odraziti na subjektivnu procjenu kvalitete života. Anketni upitnik sastavljen je od 16 pitanja te podijeljen na tri dijela: pitanja koja se odnose na osnovna sociodemografska obilježja ispitanika, pitanja zatvorenog tipa vezanih uz zadovoljstvo pojedinim domenama i poddomenama kvalitete života te pitanja otvorenog tipa vezana uz prednosti, nedostatke te prijedloge za poboljšanje kvalitete života stanovnika grada Poreča. Anketni upitnik provodio se od 3. ožujka do 13. ožujka 2022. godine online, putem društvenih mreža gradskih portala grada Poreča. Namijenjen je bio isključivo stanovnicima grada Poreča starijim od 18 godina.

5.1. Osnovna obilježja ispitanika

Anketnom upitniku pristupilo je 125 stanovnika grada, što na temelju rezultata Popisa stanovništva 2021. godine iznosi 1,4 % ukupnog stanovništva grada Poreča (9 046 stan.). Od ukupnog broja ispitanika žene su zastupljene s 91 (72,8 %), a muškarci s 34 (27,2 %) odgovora. Ukoliko promotrimo dobnu strukturu ispitanika, najviše ispitanika zastupljeno je u dobnoj skupini 40-49 godina (40; 32 %), zatim slijede ispitanici u dobnoj skupini 30-39 godina (34;

27,2 %), zatim u dobnim skupinama 18-29 godina i 50-64 godina zastupljen je jednak broj ispitanika (24; 19,2 %), dok je najmanje ispitanika zabilježeno u dobi od 65 i više godina (3; 2,4 %). Najviše je ispitanika zrele dobi, što je i očekivano, budući da su oni najzastupljeniji u informativnim portalima grada. Također, najmanje ispitanika jest u najstarijoj dobi zbog manjeg korištenja interneta.

Prema naselju unutar grada u kojem ispitanici žive, najviše ispitanika odgovorilo je da živi u Novom naselju (25; 20 %). Drugo mjesto po brojnosti čine ispitanici iz naselja Centar (21; 16,8 %). Ostali ispitanici odgovorili su da žive na području Čimižina (13; 10,4 %), Picala/Masse Lombarde (12; 9,6 %), Vranića (Gulića) (12; 9,6 %), naselja Bolnica (10; 8 %). Finide (9; 7,2 %), Stancije Vergotini (6; 4,8 %), Velog Maja (5; 4 %), Balote (5; 4 %), Špadića (3; 2,4 %), Maloj Maja (3; 2,4 %) te Materade (1; 0,8 %). Rezultati su i očekivani jer na području Novog naselja i centra grada koncentrirano najviše stanovništva, dok je najmanje ispitanika zabilježeno u površinom najmanjim naseljima.

Struktura ispitanika s obzirom na najvišu stečenu obrazovanja ukazuje na to da gotovo polovica ispitanika ima završenu srednju školu (62; 49,6 %). Zatim, od ostalih ispitanika, najviše ih ima završen diplomski studij, dodiplomski ili sveučilišni studij (31; 24,8 %), završenu višu školu, preddiplomski studij ili stručni studij (25; 20 %), završen poslijediplomski studij, odnosno magisterij znanosti/doktorat (6; 4,8 %), završenu osnovnu školu (1; 0,8 %). Nije zabilježen niti jedan ispitanik sa završenom osnovnom školom.

Struktura ispitanika obzirom na trenutni status ukazuje na to da uvjerljivo najviše ispitanika ima status zaposlenja (104; 83,2 %), zatim slijede nezaposleni (13; 10,4 %), umirovljenici (5; 4 %), studenti (3; 2,4 %). Nije zabilježen niti jedan ispitanik sa statusom učenika.

Struktura ispitanika obzirom na vremensko razdoblje življenja u gradu Poreču ukazuje na to da gotovo polovica ispitanika u gradu živi od rođenja (58; 46,4 %), zatim 21 i više godina (34; 27,2 %), između 11 i 20 godina (13; 10,4 %), manje od 3 godine (10; 8 %) te između 4 i 10 godina (10; 8 %). Od ukupnog broja ispitanika, rezultat ukazuje na to da je više od polovice ispitanika (67; 53,6 %) doselilo u grad Poreč u nekom razdoblju svog života, što nam svakako ukazuje na izrazitu privlačnost područja grada za ostvarivanje svojih ciljeva te osobnih unaprjeđenja i usavršavanja.

Tab. 4. Sociodemografska obilježja ispitanika

/	BROJ ISPITANIKA	UDIO (%)
SPOL	125	100
muški	34	27,2
ženski	91	72,8
DOB	125	100
18-29	24	19,2
30-39	34	27,2
40-49	40	32
50-64	24	19,2
65 i više	3	2,4
NASELJE	125	100
Mali Maj	3	2,4
Veli Maj	5	4
Vranići (Gulići)	12	9,6
Materada	1	0,8
Špadići	3	2,4
Finida	9	7,2
Stancija Vergotini	6	4,8
Čimižin	13	10,4
Naselje Bolnica	10	8
Pical (Masse Lombarde)	12	9,6
Balota	5	4
Centar	21	16,8
Novo naselje	25	20
OBRAZOVANJE	125	100
Nezavršena osnovna škola	0	0
Osnovna škola	1	0,8
Srednja škola	62	49,6
Viša škola/preddiplomski/stručni studij	25	20
Diplomski/dodiplomski/sveučilišni studij	31	24,8
Poslijediplomski/magisterij/doktorat	6	4,8
TREKUTNI STATUS	125	100
Učenik/ica	0	0
Student/ica	3	2,4
Zaposlen/a	104	83,2
Nezaposlen/a	13	10,4
Umirovljenik/ica	5	4
VREMENSKO RAZDOBLJE ŽIVLJENJA	125	100
Od rođenja	58	46,4
Manje od 3 godine	10	8
Između 4 i 10 godina	10	8
Između 11 i 20 godina	13	10,4
21 i više godina	34	27,2

Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

5.2. Analiza pitanja zatvorenog tipa

Drugi dio anketnog upitnika odnosi se na pitanja zatvorenog tipa u kojem se od ispitanika tražila procjena zadovoljstva pojedinim domenama i poddomenama kvalitete života. Osim ispitivanja zadovoljstva pojedinim domenama i poddomenama, istraživana su i pitanja o procjeni ukupnog zadovoljstva gradom Porečom kao mjestom za život, o mogućnosti zapošljavanja te o promjeni mjesta stanovanja s obzirom na trenutnu razinu zadovoljstva životom u gradu. Sva navedena pitanja istraživala su se uz pomoć Likertove ljestvice subjektivnog doživljaja, pri čemu se razina doživljaja pojedinca iskazuje ocjenama od 1 do 5, pri čemu vrijedi: 1 – u potpunosti sam nezadovoljan, 2 – nezadovoljan, 3 – niti zadovoljan niti nezadovoljan, 4 – zadovoljan i 5 – u potpunosti zadovoljan.

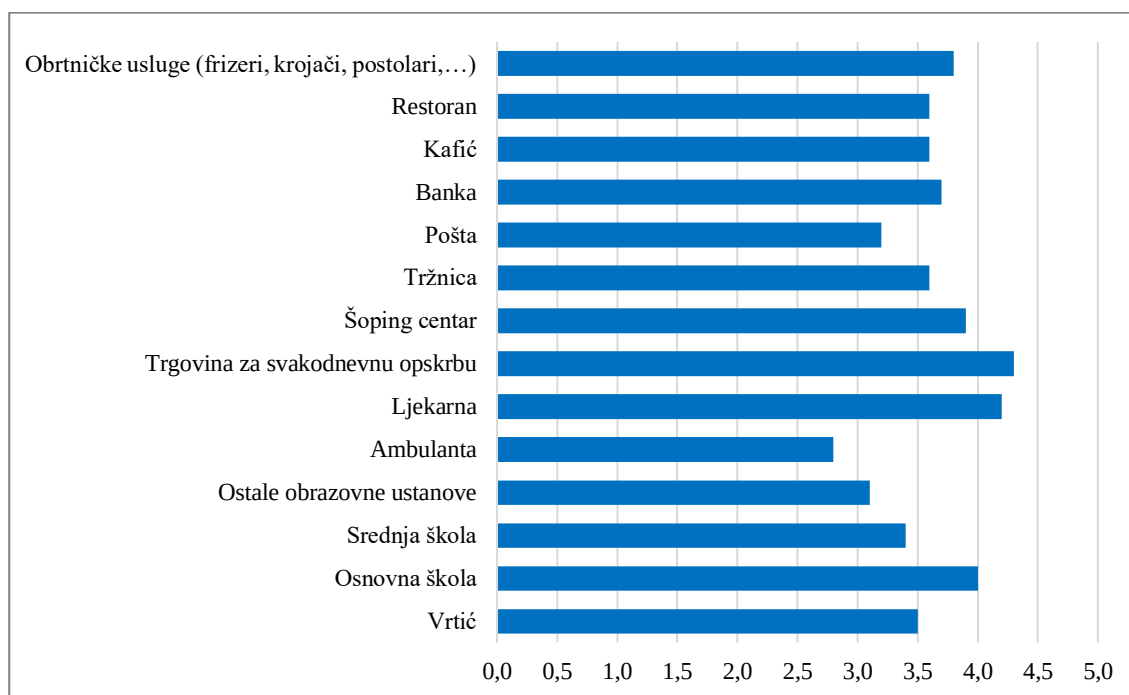
Za potrebe ovog istraživanja odabrane su sljedeće domene i poddomene:

- Dostupnost sadržaja i usluga (vrtić, osnovna škola, srednja škola, ostale obrazovne ustanove, ambulanta, ljekarna, trgovina za svakodnevnu opskrbu, šoping centar, tržnica, pošta, banka, kafić, restoran te obrtničke usluge – frizeri, krojači, postolari,...)
- Promet i infrastruktura (kvaliteta prometnica, kvaliteta nogostupa, kvaliteta biciklističkih staza, parkirališna mjesta, javni gradski prijevoz, odvoz smeća i održavanje čistoće ulica, vodoopskrbna mreža te internetska mreža)
- Okoliš (kvaliteta pitke vode, kvaliteta zraka, čistoća mora, uređenost plaža, količina javnih zelenih površina te uređenost zelenih površina)
- Slobodno vrijeme i rekreacija (sportski objekti i sportska igrališta, dječja igrališta, parkovi i druge površine za rekreaciju ili šetnju te mjesta za druženje – udruge, klubovi,...)

5.2.1. Zadovoljstvo odabranih domena i poddomena kvalitete života

Uzimajući u obzir ukupno prosječno zadovoljstvo domenom dostupnost sadržaja i usluga, analizom je utvrđeno da su ispitanici grada Poreča vrlo zadovoljni navedenom domenom te prosječna ocjena zadovoljstva iznosi 3,6. Promotrimo li zadovoljstvo navedenih poddomena (sl. 27), jasno se uočava razlika u stupnju zadovoljstva između njih. Tako su ispitanici grada Poreča najviše zadovoljni dostupnošću trgovinama za svakodnevnu opskrbu (4,3), ljekarnama

(4,2), osnovnim školama (4,0) te šoping centrima (3,9). Nešto manje zadovoljstvo dostupnošću, ispitanici su izrazili prema obrtničkim uslugama (3,8), bankama (3,7), tržnici, kafićima te restoranima (3,6), vrtićima (3,5) te srednjim školama (3,4). S druge strane, najmanje zadovoljstvo ispitanici su izrazili prema poštama (3,2), ostalim obrazovnim ustanovama (3,1), dok se ambulanta ističe kao domena s najlošijom dostupnošću (2,8). Usporedimo li dostupnost navedenih poddomena s obzirom na udaljenost od istih, može se uočiti razlika u odgovorima ispitanika. Uzmemo li u obzir najbolje ocijenjene poddomene kao što su trgovine za svakodnevnu opskrbu, ljekarne te osnovne škole, njihova prostorna raspodjela je takva da je najveći broj ispitanika iz gotovo svih dijelova grada iskazao veliko zadovoljstvo dostupnošću. S druge strane, poddomene kojima su ispitanici najmanje zadovoljni (ambulanta, ostale obrazovne ustanove, pošte, srednje škole), koncentrirane su u pojedinim dijelovima grada.

Sl. 27. Prosječno zadovoljstvo poddomenama dostupnosti sadržaja i usluga

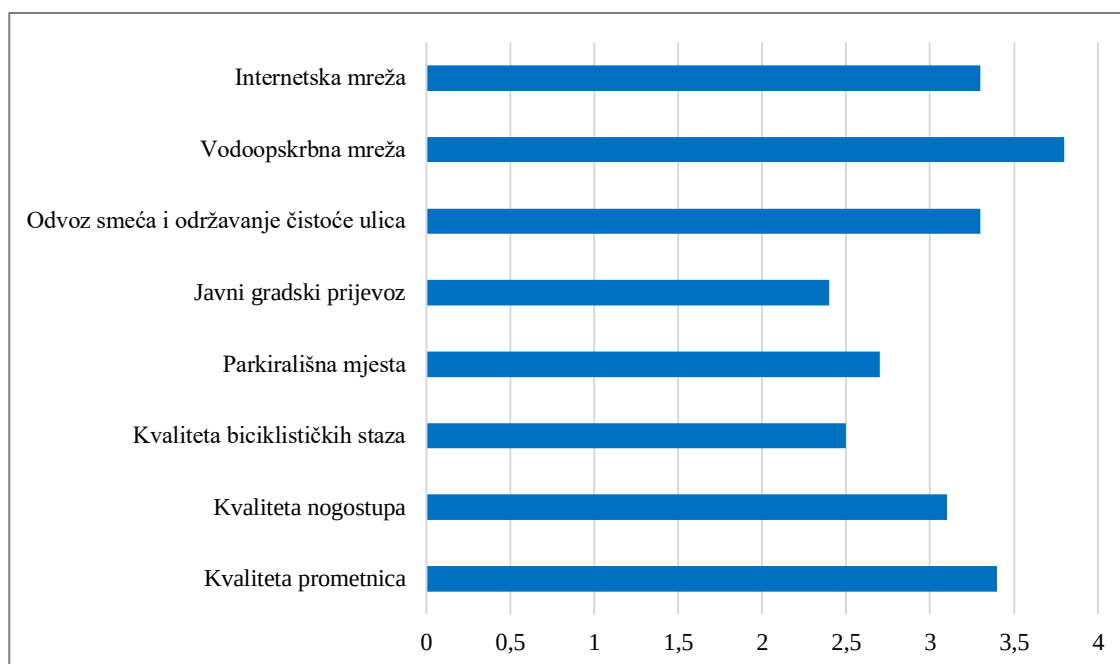
Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

Tab. 5. Frekvencija odgovora zadovoljstvom dostupnosti sadržaja i usluga

Poddomena	Frekvencija odgovora				
	1 - u potpunosti nezadovoljan	2 - nezadovoljan	3 - niti zadovoljan niti nezadovoljan	4 - zadovoljan	5 - u potpunosti zadovoljan
Obrtničke usluge (frizeri, krojači, postolari,...)	3	11	21	59	31
Restoran	5	12	32	51	25
Kafić	7	12	28	55	23
Banka	3	15	27	46	34
Pošta	13	23	29	42	18
Tržnica	5	11	34	50	25
Šoping centar	4	7	25	52	37
Trgovina za svakodnevnu opskrbu	3	3	9	53	57
Ljekarna	2	3	11	58	51
Ambulanta	20	36	27	30	12
Ostale obrazovne ustanove	9	30	40	35	11
Srednja škola	7	17	38	48	15
Osnovna škola	1	4	28	58	34
Vrtić	7	12	44	39	23

Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

Analizirajući prosječno zadovoljstvo domenom promet i infrastruktura, utvrđeno je da su ispitanici grada Poreča relativno zadovoljni navedenom domenom te prosječna ocjena zadovoljstva iznosi 3,1. Promotrimo li zadovoljstvo navedenih poddomena (sl. 28), jasno se uočava razlika u stupnju zadovoljstva između njih. Ispitanici su tako najveće zadovoljstvo iskazali vodoopskrbnoj mreži (3,8). Prosječno zadovoljstvo zabilježeno je u poddomenama kvaliteta prometnica (3,4), internetska mreža (3,3), odvoz smeća i održavanje čistoće ulica (3,3) te kvalitetom nogostupa (3,1). Poddomene kojima su ispitanici najmanje zadovoljni su parkirališna mjesta (2,7), kvaliteta biciklističkih staza (2,5) te je javni gradski prijevoz dobio najlošije ocjene (2,4).

Sl. 28. Prosječno zadovoljstvo poddomenama prometa i infrastrukture

Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

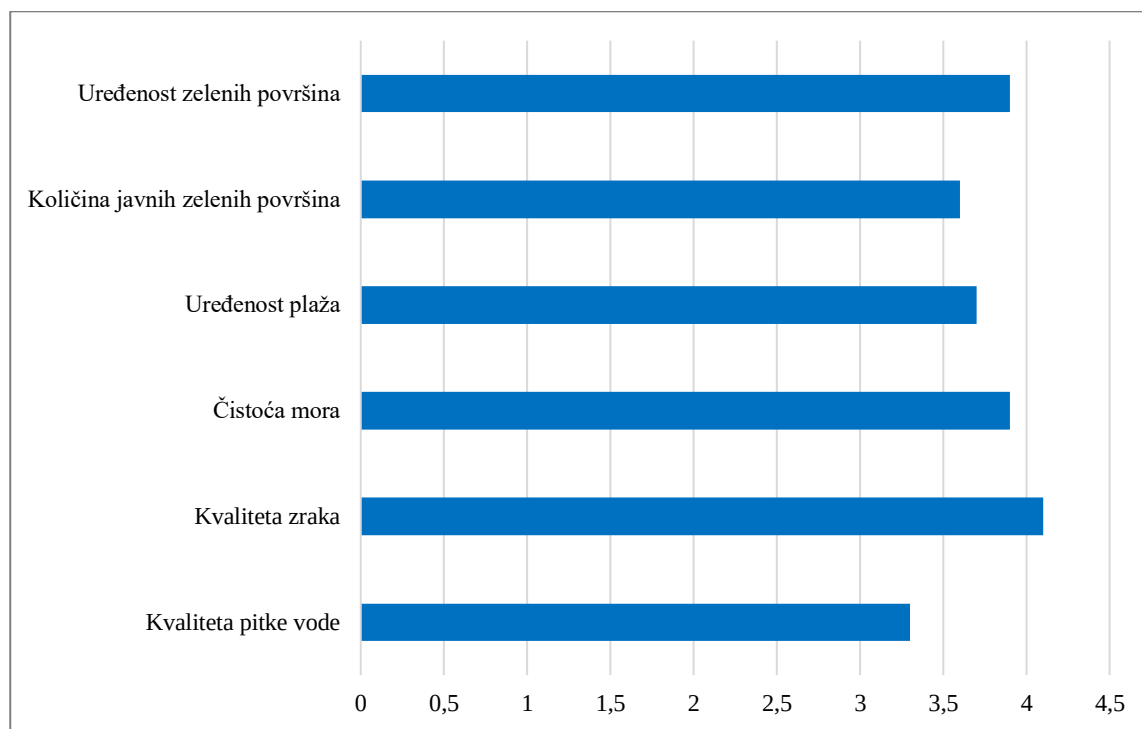
Tab. 6. Frekvencija odgovora zadovoljstvom prometa i infrastrukture

Poddomena	Frekvencija odgovora				
	1 - u potpunosti nezadovoljan	2 - nezadovoljan	3 - niti zadovoljan niti nezadovoljan	4 - zadovoljan	5 - u potpunosti zadovoljan
Internetska mreža	18	13	26	47	21
Vodoopskrbna mreža	5	7	24	64	25
Odvoz smeća i održavanje čistoće ulica	14	18	27	45	21
Javni gradski prijevoz	30	42	33	16	4
Parkirališna mjesta	23	32	42	19	9
Kvaliteta biciklističkih staza	26	38	33	23	5
Kvaliteta nogostupa	6	34	36	38	11
Kvaliteta prometnica	3	20	39	49	14

Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

Sljedeće pitanje odnosilo se na analizu prosječnog zadovoljstva domenom okoliša. Analizom je utvrđeno da su ispitanici grada Poreča vrlo zadovoljni navedenom domenom te prosječna ocjena zadovoljstva iznosi 3,7. Samim time, ovo je domena s najvećim prosječnim

zadovoljstvom. Promotrimo li zadovoljstvo navedenih poddomena (sl. 29), jasno se uočava razlika u stupnju zadovoljstva između njih. Ispitanici su tako najzadovoljniji kvalitetom zraka s prosječnom ocjenom 4,1. Nešto manje zadovoljstvo izrazili su prema čistoći mora (3,9), uređenosti zelenih površina (3,9), uređenosti plaža (3,7) te količini javnih zelenih površina (3,6). Najmanje zadovoljstvo ispitanika zabilježeno je u poddomeni kvaliteta pitke vode s prosječnom ocjenom 3,3.

Sl. 29. Prosječno zadovoljstvo poddomenama okoliša

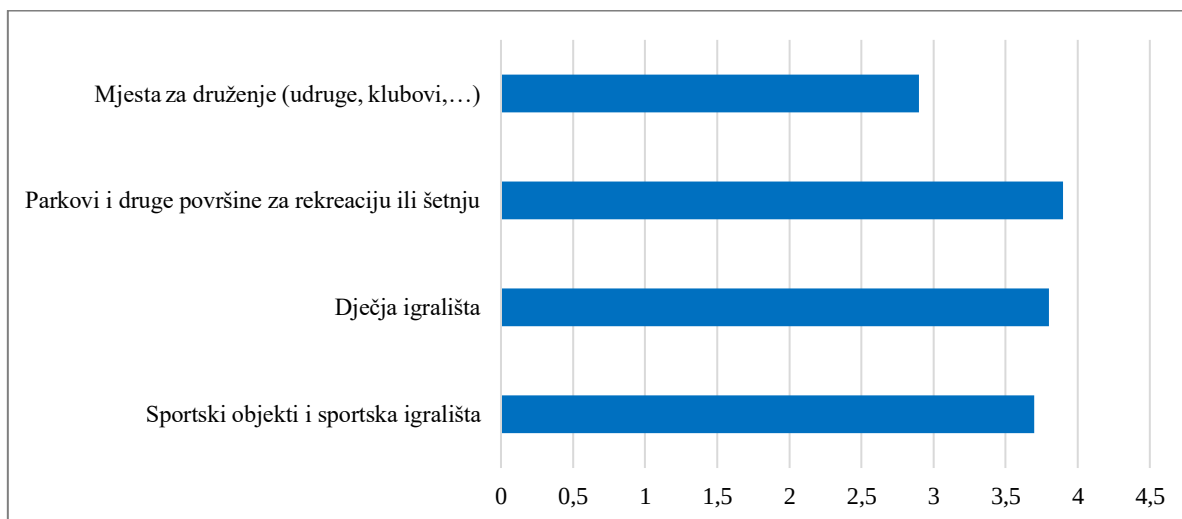
Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

Tab. 7. Frekvencija odgovora zadovoljstvom okolišnim elementima

Poddomena	Frekvencija odgovora				
	1 - u potpunosti nezadovoljan	2 - nezadovoljan	3 - niti zadovoljan niti nezadovoljan	4 - zadovoljan	5 - u potpunosti zadovoljan
Uređenost zelenih površina	2	11	26	50	36
Količina javnih zelenih površina	7	20	20	47	31
Uređenost plaža	1	17	22	59	26
Čistoća mora	0	11	17	71	26
Kvaliteta zraka	1	4	14	69	36
Kvaliteta pitke vode	12	24	28	42	19

Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

Posljednja domena koja je istraživana jest slobodno vrijeme i rekreacija. Utvrđeno je da su ispitanici grada Poreča, kao i kod prethodne domene vrlo zadovoljni te prosječna ocjena zadovoljstva iznosi 3,6. Promotrimo li zadovoljstvo navedenih poddomena (sl. 30), jasno se uočava razlika u stupnju zadovoljstva između njih. Poddomenama parkovi i druge površine za rekreaciju ili šetnju (3,9), dječja igrališta (3,8) te sportski objekti i sportska igrališta (3,7), ispitanici su izrazili značajno zadovoljstvo, dok su poddomenom mjesta za druženje (udruge, klubovi,...) s prosječnom ocjenom 2,9, ispitanici uglavnom nezadovoljni.

Sl. 30. Prosječno zadovoljstvo poddomenama slobodno vrijeme i rekreacija

Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

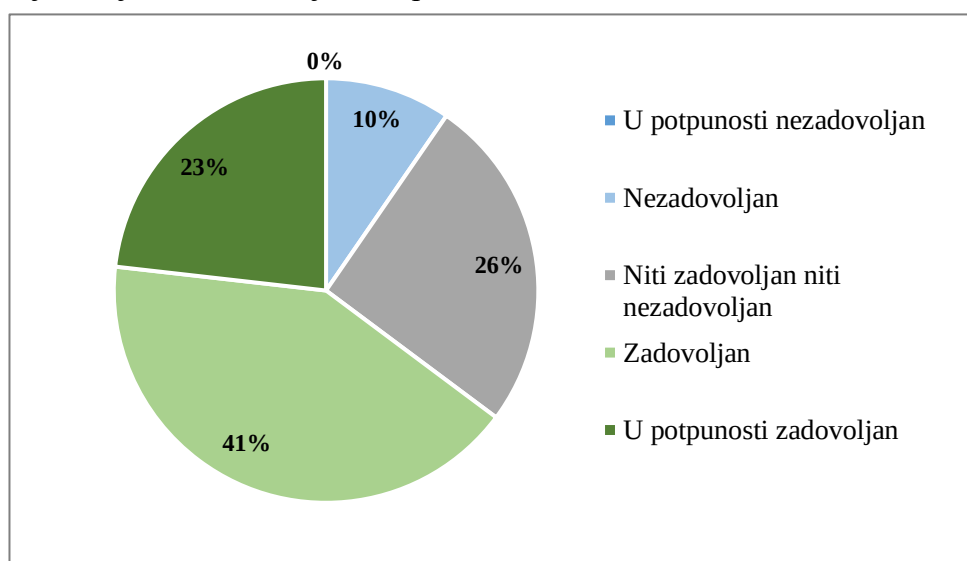
Tab. 8. Frekvencija odgovora zadovoljstvom sadržaja za slobodno vrijeme i rekreaciju

Poddomena	Frekvencija odgovora				
	1 - u potpunosti nezadovoljan	2 - nezadovoljan	3 - niti zadovoljan niti nezadovoljan	4 - zadovoljan	5 - u potpunosti zadovoljan
Mjesta za druženje (udruge, klubovi,...)	20	23	41	30	11
Parkovi i druge površine za rekreaciju ili šetnju	2	9	29	49	36
Dječja igrališta	0	9	29	62	25
Sportski objekti i sportska igrališta	1	10	34	57	23

Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

5.2.2. Analiza ostalih pitanja zatvorenog tipa

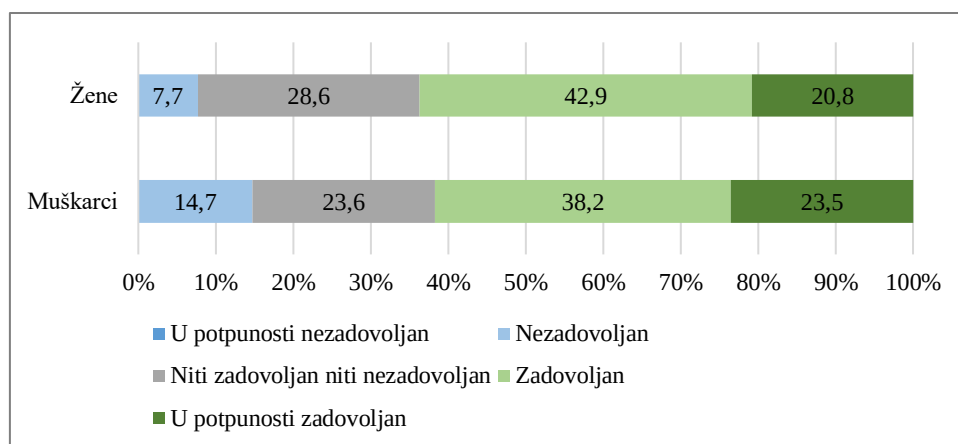
Ispitanicima su postavljena još tri pitanja zatvorenoga tipa. Jedno od njih odnosilo se na procjenu ukupnog zadovoljstva gradom Porečom kao mjestom za život, uzevši u obzir sve navedene domene (dostupnost sadržaja i usluga, promet i infrastruktura, okoliš te slobodno vrijeme i rekreacija). Analizom odgovora (sl. 31), uočava se kako je najveći dio ispitanika zadovoljan (52; 41,6 %) gradom Porečom kao mjestom za život. Od ukupnog broja ispitanika, njih 32 (25,6 %) izjasnilo se da su niti zadovoljni niti nezadovoljni, njih 29 (23,2 %) da su u potpunosti zadovoljni te njih 12 (9,6 %) da su nezadovoljni. Odgovor „u potpunosti nezadovoljan“ nije odabrao niti jedan ispitanik.

Sl. 31. Zadovoljstvo ispitanika gradom Porečom kao mjestom za život

Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

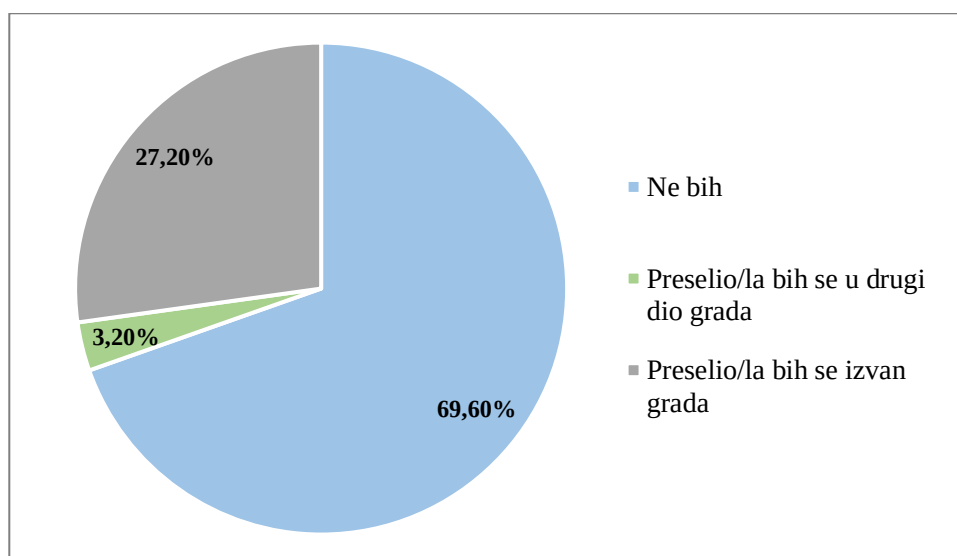
Neki autori ističu kako usporedba kvalitete života prema spolu ne daje jasne rezultate. Također, neki autori navode kako žene, s jedne strane, navode više ocjene, dok muškarci navode nešto niže (Klobučnik i Murgaš, 2018). Promotrimo li zadovoljstvo prema spolu (sl. 32), uočava se mala razlika u odgovorima između žena i muškaraca. Oko 7 % više muškaraca nego žena izjavilo je da je nezadovoljno, oko 5 % više žena izjavilo je da je niti zadovoljno niti nezadovoljno, oko 5 % više žena izjavilo je da je zadovoljno, dok je približno jednak udio onih koji su izjavili da su u potpunosti zadovoljni gradom Porečom kao mjestom za život, odnosno, nešto je veći postotak muškaraca. Stoga, najveća razlika u odgovorima zabilježena je kod nezadovoljstva, odnosno muškarci su više nezadovoljniji od žena.

Sl. 32. Zadovoljstvo ispitanika gradom Porečom kao mjestom za život prema spolu

Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

Sljedećim pitanjem nastojalo se uvidjeti žele li stanovnici grada Poreča na temelju trenutnog (ne)zadovoljstva promijeniti svoje mjesto stanovanja. Analizom odgovora (sl. 33), vidljivo je kako najveći broj ispitanika (87; 69,6 %) nema namjeru promijeniti mjesto stanovanja, zatim, gotovo trećina ispitanika (34; 27,2 %) bi se preselila izvan grada, dok bi se najmanje ispitanika (4; 3,2 %) preselilo negdje drugdje unutar grada Poreča.

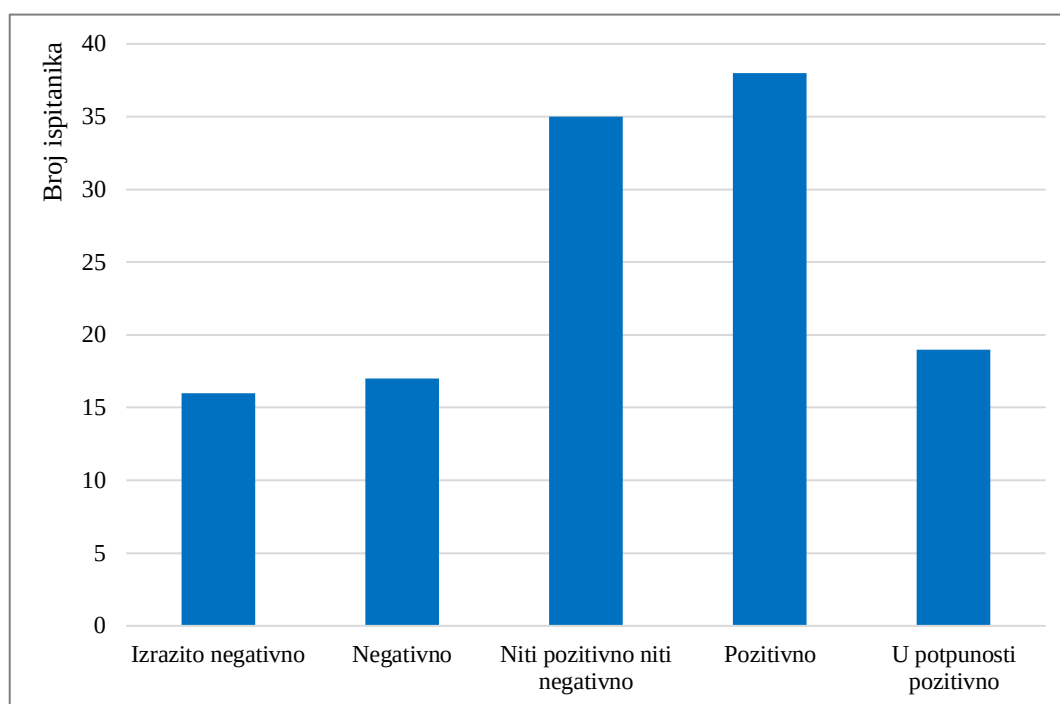

Sl. 33. Namjera promjene mjesta stanovanja ispitanika

Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

Posljednjim pitanjem zatvorenog tipa nastojao se dobiti odgovor na mišljenje o mogućnosti zapošljavanja u gradu Poreču. Rezultati su raznoliki (sl. 34) te se jasno uočava kako najveći broj ispitanika ima pozitivno mišljenje o mogućnosti zapošljavanja (38; 30,4 %), dok je također značajan broj onih koji niti imaju pozitivno niti negativno mišljenje (35; 28 %). Slijede oni koji imaju u potpunosti pozitivno mišljenje (19; 15,2 %). Upravo ovi rezultati ukazuju na privlačnost

grada kao mjesta rada te pozitivne poslovne mogućnosti. Osvrnemo li se manje zastupljene odgovore, 17 (13,6 %) ispitanika ima negativno te 16 (12,8 %) izrazito negativno mišljenje o mogućnosti zapošljavanja u gradu Poreču. U pitanjima otvorenog tipa, neki od ispitanika navodili su pozitivne izjave vezane uz mogućnosti zapošljavanja kao što su laka mogućnost zapošljavanja, posebno tijekom turističke sezone, zatim, veća mogućnost zarade tijekom turističke sezone, solidne plaće i dr. Također, bilo je i onih koji su izrazili svoje nezadovoljstvo kroz nedostatak poslova izvan turističke sezone, nedovoljna ponuda poslova izvan turističkog sektora, nemogućnost pronalaska posla bez „dobre veze“ i dr.

Sl. 34. Zadovoljstvo mogućnošću zapošljavanja u gradu Poreču

Izvor: Anketno istraživanje, 03.-13. ožujka 2022.

5.3. Analiza pitanja otvorenog tipa

5.3.1. Prednosti i nedostaci života u gradu Poreču

Ispitanicima su postavljena dva otvorena pitanja kojima je cilj bio saznati najznačajnije prednosti i nedostatke života u gradu Poreču, sve u svrhu dobivanja što realnijeg prikaza stanja o osnovnim obilježjima grada te kvaliteti života njegovih stanovnika.

Neke od najučestalijih prednosti koje su ispitanici navodili su: more i čist zrak, ugodna klima, povoljan geografski položaj, miran i mali grad, brza i laka dostupnost svim sadržajima potrebnim za život, brojne mogućnosti zapošljavanja, sve blagodati turizma i njime povezanih

aktivnosti, stalna ulaganja u poboljšanje kvalitete života, nepostojanje teške industrije, blizina većih gradova (Pula, Rijeka, Trst, Ljubljana), razni kulturni sadržaji i događanja. Neke od ostalih prednosti koje je bitno istaknuti su laka dostupnost osnovnim i srednjim školama, jednosmjenski rad osnovne škole, mogućnosti sezonskog zaposlenja, kulturno naslijeđe u svrhu turističke ponude, razvijenost i infrastruktura, sigurnost i dr. Neki od odgovora ispitanika koji se mogu izdvojiti kako bi se uočio stav o prednostima života u gradu:

„Grad je dovoljno mali da nije prevelik, a opet dovoljno velik da nije premali. Niti je u centru „zbivanja“, a opet u blizini većih gradova te drugih država i kultura.“

„Mali grad po mjeri stanovnika, socijalno osjetljiv s puno sadržaja za stanovnike te njihovu kvalitetu života.“

„Pozicija grada u smislu turizma, brojne mogućnosti zaposlenja u turizmu te velik značaj turizma za domicilno stanovništvo. Kvaliteta života na većoj je razini nego u većini gradova u Hrvatskoj.“

„Prednost je jednostavno živjeti ondje gdje drugi idu na godišnji odmor – život na moru, što drugo reći.“

Neki od najučestalijih nedostataka koje su ispitanici navodili su: podređenost turizmu, masovni turizam, veliku sezonalnost odnosno razlike u aktivnostima grada tijekom ljetnih i zimskih mjeseci, nepostojanje kulturnih sadržaja za slobodno vrijeme mladih i ljude srednjih godina, nedostatak zdravstvenih usluga i dr. Također, ispitanici su navodili visoke cijene nekretnina, što se odražava i na nedostatak stručnog kadra u školama, jer većina nije u mogućnosti plaćati visoke cijene stanarina. Od prometnih nedostataka ispitanici su navodili visoke cijene parkirnih mjesta u gradu, visoke cijene taksi prijevoznika, nedostatak dviju prometnih traka u svakom smjeru, slaba povezanost javnim prijevozom grada i okolnih naselja, slabu međugradsku autobusnu povezanost s ostalim gradovima u Istri te lošu biciklističku infrastrukturu. Neki od odgovora ispitanika koji se mogu izdvojiti kako bi se uočio stav o nedostacima života u gradu:

„Osim turističkog sektora nema neke ponude poslova. Nedostatak su i relativno niske plaće u odnosu na cijene robe široke potrošnje, odnosno cijenu koju plaćamo zbog turizma.“

„Skupoća stanova – obitelj s dvije prosječne plaće nije u mogućnosti kupiti stan na području grada. Prazni stanovi za vikendaše u gradu. U gradska poduzeća u pravilu se zapošljava preko veze pa tako funkcioniraju u skladu s tim.“

„Ograničeni kulturni sadržaj za lokalno stanovništvo (koncerti, izložbe, eventi) – živi se za turiste umjesto da se turistima predoči život lokalnog stanovništva. Gubi se lokalni identitet.“

„Nedostatak sadržaja u zimskim mjesecima, zatvoreni dućani i restorani, nema se gdje izići osim u shopping centar.“

5.3.2. Prijedlozi za poboljšanje kvalitete života stanovnika grada Poreča

Posljednjim pitanjem otvorenog pitanja cilj je bio prikupiti prijedloge ispitanika za poboljšanje kvalitete života stanovnika grada Poreča. Velik dio ispitanika kao prijedloge navodio je ispravak svih nedostataka, dok se prijedlozi mogu podijeliti u nekoliko kategorija. Najviše prijedloga usmjereno je na funkciju stanovanja pa se tako od prijedloga ističu izgradnja stambenih zgrada koje će biti dostupne mladim obiteljima, omogućavanje povoljnijih dugoročnih najмова stanova obiteljima s djecom, povoljniji stambeni krediti, izgradnja POS stanova s pristupačnijim uvjetima otplate (društveno poticajna stanogradnja), mogućnost stanovanja na duže vrijeme, ne samo tijekom turističke sezone i dr. Prijedlozi za zapošljavanje odnosili bi se na poticanje mladih koji odlaze na školovanje da se vrate u grad nakon završetka s većom ponudom radnih mjesta, poticanje mladih kroz benefite za pokretanje poduzetničkih aktivnosti i dr. Prijedlozi za poboljšanje obrazovnog sektora odnose se na veći broj obrazovnih programa u Pučkom otvorenom učilištu, veća ulaganja u STEM područja znanosti, uvođenje više smjerova visokoškolskog obrazovanja i dr. Neki od prijedloga za poboljšanje zdravstvene funkcije odnose se na bolju i kvalitetniju zdravstvenu skrb, poboljšanje zdravstvenih ustanova, opremanje doma zdravlja specijalističkim ordinacijama. Prijedlozi za poboljšanje prometa i infrastrukture odnose se na intenzivno promoviranje javnog gradskog prijevoza te daljnje ulaganje u razvoj istog, daljnja izgradnja biciklističkih staza, postavljanje punktova za besplatne bicikle koji se mogu voziti od jedne do druge točke, izgradnja dviju prometnih traka na

obilaznici, smanjenje prometa kroz užu centar grada i dr. Prijedlozi za poboljšanje društvenog života odnose se na brigu o svim društvenim skupinama, povećanje broja grupa u Zdravom gradu, poticanje aktivnosti mladog stanovništva financijskim potporama, poticanje otvaranja drugačijih i jedinstvenih kafića, više sadržaja za mlade koji će raditi cijele godine a ne isključivo tijekom sezone i dr. Neki od ostalih prijedloga koji se mogu istaknuti su omogućiti ljudima da kroz najam obrađuju zemlju u gradskim vrtovima na više lokacija, otvaranje voćarne, izgradnja javnog zatvorenog bazena, očuvanje zelenih površina, veća ponuda obiteljskih trgovina s domaćim i kvalitetnim proizvodima.

„Odmaknuti se od turizma i razmišljati dugoročno u skladu s globalnim izazovima i problemima koji su pred vratima. Jačati lokalnu zajednicu, poboljšati javne usluge, ulagati u održive oblike mobilnosti, promišljati o prilagodbi na klimatske promjene i gubitak raznolikosti. Poreč, ali i Istra trebaju razmišljati regionalno, gradovi su premali da bi bili samodostatni i otporni na izazove.“

„Više materijalne proizvodnje, a manje uslužnih djelatnosti. Ne treba bazirati sve samo na turizmu i ljetnom zapošljavanju. Potrebno je kvalitetnije i dugoročnije planiranje koje u fokusu ima društvo, zajednicu te održivi razvoj.“

„Manje betonizacije i izgradnje uz priobalno područje, naročito prvi red do mora. Preostale zelene površine uz sam grad ne uništavati dodatnom izgradnjom već ih kvalitetno urediti i ostaviti ovakve kakve jesu.“

6. Rasprava

Istraživanjem objektivnih i subjektivnih indikatora kvalitete života obuhvaćena su najznačajnija obilježja grada Poreča. Prednosti praćenja kvalitete života u urbanim sredinama su višestruke pa se tako ističu četiri osnovna razloga važnosti proučavanja kvalitete života (Leitmann, 1999. prema Slavuj, 2012b):

1. Uspoređivanje unutargradskih susjedstva

Rezultati koji mjere kvalitetu života unutar nekoga grada mogu pomoći prilikom uočavanja problema i nedostataka koji su prisutni u pojedinim dijelovima grada. Važnost korištenja objektivnih i subjektivnih indikatora jest u tome što je njihovom međusobnom primjenom moguće istražiti uzroke koji su doveli do nejednakosti u pojedinim dijelovima grada. Složenije prostorne analize mogu se upotrijebiti za diferenciranje pojedinih skupina stanovnika u susjedstvima obzirom na značaj pojedinog problema.

2. Identifikacija problema i prioritetnih područja grada

Identifikacija problema i prioritetnih područja grada predstavlja ishodište za upravljanje i poboljšanje lokalnih uvjeta, a samim time i kvalitete života (Pacione, 1986). Neki od problema i prijedloga njihovih rješenja na području grada Poreča obzirom na skupine stanovništva bile bi poticanje mladih na ostanak u gradu te bolje mogućnosti zaposlenja kako bi se ostvarila stambena i financijska sigurnost, više sadržaja za druženje i provod (klubovi, udruge) i dr.; za mlađe stanovništvo prijedlog bi bio proširenje kapaciteta u gradskim vrtićima i jaslicama, uvođenje više smjerova u srednje škole (zanatskih), proširenje veleučilišnih studijskih programa i dr.; za odrasle i stariju skupinu stanovništva prijedlog bi bio također osnivanje raznih udruga s ciljem povećanja socijalne uključenosti, uvođenje raznih tečajeva i edukacija, obzirom da su učestaliji korisnici zdravstvenih usluga, proširenje specijalističkim ordinacijama značajno bi utjecalo na povećanje kvalitete života.

3. Razvoj projekata i mjera

Za razvoj projekata i primjenu odgovarajućih mjera, vrlo bitno je uključiti građane i njihove prijedloge. Sudjelovanjem građana koji poznaju svoje susjedstvo moguće je donijeti ispravne projekte i odluke. Stoga je uključenost građana u organizaciju i upravljanje svojim susjedstvom od presudne važnosti. Također, razlikujemo dvije razine sudjelovanja građana; prva je onda kada građani nemaju utjecaj na donošenje odluka, ali su ipak uvjereni da se sve radi u njihovu korist i njihov interes. U takvom „pasivnom“ sudjelovanju obično se dobiju informacije o projektima u svom susjedstvu, dok svakako veću važnost ima „aktivno“ sudjelovanje, kada

građani odlučuju o svom susjedstvu te pomažu pokrenuti razne projekte (Gotovac i Zlata, 2015).

Analizirajući Strategiju gospodarskog razvoja Grada Poreča, postoje brojni projekti i mjere koje za cilj imaju povećanje kvalitete života uz razvoj ljudskih potencijala. Neki od prioriteta za razvoj ljudskih potencijala su mjere povećanja zaposlenosti i zapošljavanja stanovnika grada kroz projekte izrade portala s bazom radnih mjesta, zanimanja koja su tražena te tekućih natječaja, zatim, poticanje obrazovanja za zanimanja s kojima je lakše pronaći posao i dr. Neke od mjera unaprjeđenja znanja i vještina ljudskih resursa su projekti kojima se osnivaju programi cjeloživotnog obrazovanja sukladno potrebama tržišta, zatim, bitno je raditi na projektima međusobne suradnje privatnih poduzeća i srednjih škola s ciljem stvaranja kvalitetnijih programa školske prakse, također raditi na razvoju srednjoškolskog obrazovanja u području turizma i poljoprivrede, zatim na projektima promoviranja poduzetništva i poduzetničkih aktivnosti npr. kroz organizaciju „Festivala poduzetništva“. Mjera jačanja zdravstvene zaštite ostvaruje se kroz projekt Zdravi grad i izgradnju staračkog doma, dok bi svakako trebalo raditi na daljnjem unaprjeđenju zdravstvenog sustava i njegovih sastavnica. Mjere usmjerene na unaprjeđenje stambenog standarda realiziraju se kroz projekte izgradnje novih stambenih kapaciteta, poticanje društveno poticajne stanogradnje (POS stanovi) te kroz revitalizaciju postojećih građevinskih objekata. Jedna od mjera koja je navedena jest i revitalizacija gradske rive, koja je obnovljena 2020. godine kroz rekonstrukciju i izgradnju komunalne infrastrukture i uređenje partera s urbanom opremom. Cilj je bio prilagoditi prostor pješacima, ukloniti štandove i parkirna mjesta, urediti drvorede i šetnice te postaviti novu komunalnu opremu poput klupa, indirektnih rasvjeta i javne rasvjete, špine za građane, držače za bicikle i dr. Mjere prometnog sustava i ulaganja u prometnu infrastrukturu su vrlo značajne i intenzivnije svake godine. Neki od projekata koji su značajni svakako su bili izgradnja obilaznice te trenutna izgradnja međuobilaznice, izgradnja brojnih kružnih raskrižja, obnova cesta na širem području grada i na svim prilaznim cestama, povećanje parkirališnih mjesta u središtu grada izgradnjom parkirališta, uvođenje javnog gradskog prijevoza. Danas se sve više fokus usmjerava ka tzv. „zelenim“ projektima, koji za cilj imaju prilagodbu i ublažavanje klimatskim promjenama. Najnoviji projekt koji je grad Poreč započeo u siječnju 2022. godine zove se Održiva urbana mobilnost i promet (*Sustainable Urban Mobility And TRANsport – SUMATRA*), koji kroz primjenu inovativnih rješenja, tehnologija i koncepata za cilj ima postizanje nulte emisije CO₂, tj. dekarbonizaciju prometnog sektora. Projekt je u potpunosti financiran bespovratnim sredstvima Europske Unije (Energetika – net, 2022). Svakako treba istaknuti i prioritet upravljanja gradom kao turističkom destinacijom, gdje se kroz brojne mjere provode projekti

unaprjeđenja turističkih smještajnih kapaciteta, podizanje razine smještajnih kapaciteta, izgradnje novih smještajnih kapaciteta, stvaranje prepoznatljive turističke destinacije. Radi se i na unaprjeđenju postojećih te razvoju novih oblika turizma a sve s ciljem raznovrsnije turističke ponude (razvoj zdravstvenog, sportskog i kongresnog turizma, razvoj pomorskog prometa s ciljem promoviranja grada Poreča kao cruising destinacije i dr.).

4. Praćenje i evaluacija rezultata pokrenutih projekata i mjera

Neprestano praćenje i evaluacija rezultata projekata i mjera presudna je za ostvarenje svih ciljeva budućeg razvoja grada. Dobra organizacija, uključenost i međusobna suradnja različitih subjekata smatra se važnim za kvalitetnu i učinkovitu provedbu navedenih projekata.

7. Zaključak

Jedan od osnovnih ciljeva ovog rada bio je analizirati trenutačno stanje funkcionalne opremljenosti te kvalitete života u gradu Poreču. Kako bi prikaz stvarne situacije u gradu bio što vjerniji i kvalitetniji, u radu su korišteni objektivni i subjektivni indikatori, no, uz dodatnu analizu osnovnih socijalnogeografskih, odnosno demografskih i društveno gospodarskih obilježja, ova analiza ne bi bila potpuna.

Analiza objektivnih indikatora temeljila se kroz osnovna demografska obilježja grada Poreča, gdje najviše do izražaja dolaze povoljne demografske prilike zabilježene kod većine navedenih demografskih sastavnica. Pozitivne demografske prilike u samome gradu posljedica su ukupnog društveno-gospodarskog razvoja i urbanizacije. Promatrajući ukupno (opće) kretanje broja stanovnika, intenzivan rast zabilježen je od sredine 20. pa sve do početka 21. stoljeća, dok dinamika brojčanog rasta po međupopisnim razdobljima danas nije ravnomjerna onima u prošlosti. Prirodno kretanje stanovništva promjenljivo je iz godine u godinu, no ipak se uočava blagi trend povećanja broja živorođenih u odnosu na umrle. Slabosti demografskih obilježja, kao i u većini administrativno-teritorijalnih jedinica predstavlja povećanje udjela starog stanovništva, odnosno porast broja umirovljenika i neaktivnog stanovništva. Bitno je istaknuti da je analizom sastava stanovništva prema spolu i dobi utvrđeno kako dolazi do porasta dječje baze, dok je porast nešto veći kod dječaka. Usprkos zabilježenom blagom smanjenju ukupnog broja stanovnika, grad Poreč postaje sve privlačniji za doseljavanje i zadržavanje mladih ljudi, što ima vrlo važnu ulogu u daljnjem rastu i razvoju. Također, za očekivati je kako će u idućim razdobljima utjecaj komponente prirodnog prirasta u ukupnom kretanju stanovništva, nadjačati utjecaj migracijskih kretanja.

Druga skupina objektivnih indikatora bila je analiza društvenogospodarskih obilježja, koja ukazuje na jasnu razvijenost grada, visok stupanj poduzetničke i obrtničke aktivnosti te tradiciju bavljenja turizmom i njime povezanim djelatnostima. Uvidom u opća gospodarska kretanja te indeks razvijenosti, može se zaključiti kako je grad Poreč dosadašnjim razvojem stekao poziciju jednog od najrazvijenijih gradova u Hrvatskoj. Smatra se da će grad Poreč svoj budući razvoj graditi na čvrstim temeljima i to zajedničkim naporima stanovnika grada te vizijom poduzetničkog grada, sve s usmjerenošću na visokokvalitetan život građana. Nastavak ulaganja i poticanja razvoja gospodarskih aktivnosti u svojim poslovnim zonama presudno je za daljnji gospodarski razvoj. Upravo svojim primjerima kao što su osiguravanje osnovnih uvjeta te

raznim potporama i olakšicama, grad se nastoji prezentirati kao okružje koje će sve više i više privlačiti strane ali i domaće investitore. Obzirom na izrazitu turističku monokulturu u gospodarstvu, za zaključiti je kako su ta ulaganja najviše usmjerena ka tom sektoru djelatnosti, dok bi se svakako trebalo poraditi i na razvoju drugih aktivnosti, obzirom na izrazitu osjetljivost turizma i njime povezanih aktivnosti (posljedice pandemije korona virusom i dr.). Grad Poreč raspolaže povoljnim uvjetima za razvoj poljoprivredne proizvodnje, u kojoj vinogradarstvo i maslinarstvo imaju vodeću ulogu, kao i ribarstvo, koje na ovom području ima dugu tradiciju, koja se temelji iskorištavanju bogatih ribolovnih područja uz zapadnu obalu Istre.

Analiza funkcionalne opremljenosti, što je i naglasak u ovome radu, obrađena je kroz analizu šest funkcija. Funkcije grada važne su u geografskim istraživanjima jer se na temelju njih mogu zaključiti prednosti i nedostaci pojedinih dijelova grada (susjedstva) te uz inicijative građana pokrenuti aktivnosti prostornog planiranja i mjera koje će rezultirati raznim projektima, koji za cilj imaju poboljšanje kvalitete života. Razvojem turističkih aktivnosti 1950-ih godina, dolazi do prostornog širenja grada izvan samog središta te gradnje stambenih građevina, uglavnom kuća i stanova unutar ili u neposrednoj blizini već postojećih prigradskih naselja i zaseoka. Razvoj grada uvjetovan je izgradnjom turističkih građevina i naselja, što je rezultiralo položajem zona stambene gradnje, koje su uglavnom smještene na manje atraktivnim terenima i područjima koja nisu toliko bila namijenjena turističkim aktivnostima. Upravo takav prostorni razvoj uvjetovao je fragmentaciju gradnje, čiji je rezultat bio neracionalno veliko područje grada sa nefunkcionalnom međusobnom vezom pojedinih dijelova grada, a posebno sa središtem – starim dijelom grada. Upravo ta disperzija uvjetovala je razlike u funkcionalnoj opremljenosti pojedinih dijelova grada pa je tako centar grada područje u kojem je smješteno najviše navedenih funkcija, pa je i najveće prometno opterećenje prisutno upravo u tom dijelu grada. Od analiziranih funkcija, može se uočiti kako objekti trgovačke funkcije imaju vrlo dobru pokrivenost, odnosno dostupnost čitavom području grada, dok su s druge strane objekti odgojno-obrazovne, zdravstvene te financijske funkcije uglavnom koncentrirani u pojedinim dijelovima grada. Sjeverni dijelovi grada funkcionalno su slabije opremljeni, odnosno dostupnost pojedinim objektima navedenih funkcija je slaba ili loša, uz iznimku objekata trgovačke funkcije te nekih objekata zdravstvene i odgojno-obrazovne funkcije. Svakako bi trebalo poraditi na većoj dostupnosti u tim dijelovima grada, što bi se samim time odrazilo i na veće subjektivno zadovoljstvo tamošnjih stanovnika.

Analiza subjektivne procjene kvalitete života provedena je online anketnim istraživanjem na uzorku od 125 ispitanika, gdje je cilj bio saznati zadovoljstvo domenama kvalitete života te prednostima, nedostacima i prijedlozima za poboljšanje kvalitete života stanovnika grada Poreča. Zadovoljstvo kvalitetom života podijeljeno je u četiri domene (dostupnost sadržaja i usluga, promet i infrastruktura, okoliš te slobodno vrijeme i rekreacija). Ukupno prosječno zadovoljstvo ispitanika navedenim domenama i njihovim poddomenama iznosi 3,5. Rezultat istraživanja ukazuje na razlike u zadovoljstvu među domenama pa su tako ispitanici najviše zadovoljni domenom okoliša (3,7), zatim, domenama dostupnost sadržaja i usluga te slobodno vrijeme i rekreacija (3,6), dok su najmanje zadovoljni domenom prometa i infrastrukture (3,1). Važnost komplementarnog pristupa, koji je primijenjen u ovom istraživanju a odnosi se na zajedničku primjenu objektivnih i subjektivnih indikatora, ukazuje na jasnu povezanost funkcionalne opremljenosti i rezultata anketnog istraživanja. Funkcije grada s izvrsnom i dobrom dostupnošću uglavnom se podudaraju s odgovorima ispitanika, odnosno njima su najzadovoljniji oni ispitanici koji se nalaze u neposrednoj blizini istih, dok su funkcijama sa slabom i lošom dostupnošću ispitanici manje zadovoljni, a to se najviše odnosi na rubne dijelove grada. Analizom ostalih pitanja, zaključuje se kako su uzevši u obzir navedene domene ispitanici vrlo zadovoljni gradom Porečom kao mjestom za život te prosječna ocjena zadovoljstva iznosi 3,8. Najveći dio ispitanika nema namjeru napuštanja grada te je mišljenje o mogućnostima zapošljavanja uglavnom pozitivno s prosječnom ocjenom 3,2. Slijedila su tri pitanja otvorenog tipa, gdje je u navedene prednosti potrebno i dalje ulagati i očuvati ih, dok je navedene nedostatke potrebno uzeti u obzir te raditi na konkretnim mjerama i rješenjima istih, kako bi kvaliteta života bila na zadovoljavajućoj razini najvećem dijelu građana te slogan „Poreč – grad po mjeri čovjeka“ opravdao.

Na kraju, potrebno se osvrnuti na hipoteze postavljene u uvodnom dijelu rada koje su se na temelju analize objektivnih indikatora te provedenog subjektivnog istraživanja nastojale potvrditi ili opovrgnuti.

Prva hipoteza „Pozitivna demografska i društvenogospodarska obilježja karakteristični su za područje grada Poreča.“ potvrđuje se uz minimalna odstupanja u pojedinim demografskim obilježjima (ukupno kretanje broja stanovnika). Pozitivna demografska i društvenogospodarska obilježja predstavljaju temelj društvenog napretka ali su također podložne brojnim čimbenicima.

Druga hipoteza „Postoji razlika u zadovoljstvu izdvojenih domena kvalitete života u pojedinim dijelovima grada.“ potvrđuje se jer je na temelju komplementarnog pristupa uočena

razlika u zadovoljstvu pojedinim domenama kvalitete života, što je, povezano uz njihovu dostupnost utvrđeno analizom funkcionalne opremljenosti.

Treća hipoteza „Većina anketiranog stanovništva zadovoljna je mogućnošću zapošljavanja u gradu te nema namjeru napuštanja grada.“ djelomično se potvrđuje jer je na temelju rezultata anketnog istraživanja najveći broj ispitanika zadovoljan, dok je dio ispitanika nezadovoljan, što bi se vjerojatno odnosilo na izrazitu sezonsku zapošljivost u ljetnim mjesecima te manjak radnih mjesta u zimskim mjesecima.

Četvrta hipoteza „Lokalne vlasti svojim ulaganjem i razvojnim programima povećavaju životne standarde i poboljšavaju kvalitetu života.“ potvrđuje se jer se posljednjih godina intenzivno radi na projektima izgradnje i unaprjeđenja komunalne, prometne i poduzetničke infrastrukture te kroz razne pogodnosti i projekte radi na povećanju kvalitete života stanovnika grada.

Budući razvoj grada Poreča održao bi se uz primjenu odgovarajućih politika, koje za glavni cilj imaju povećanje kvalitete života svih građana. Grad je to s višim životnim standardima u odnosu na prosjek Istarske županije te Republike Hrvatske te bi daljnje ulaganje u razvoj grada osiguralo kvalitetne uvjete za život i u budućnosti privlačilo sve veći broj ljudi. Povoljan prometno-geografski položaj, klima te atraktivni turistički čimbenici predstavljaju okosnicu razvoja grada te u konačnosti – grad po mjeri čovjeka. Rezultati ovog istraživanja doprinijeli su boljem razumijevanju kvalitete života na području grada Poreča te na taj način mogu poslužiti kao dobra osnova za lokalne razvojne politike usmjerene poboljšanju kvalitete životnih uvjeta građana.

Literatura

Aliyev, A., Huseynov, E., Yusufova, N., 2012: „*Planning Sustainable Consumption and Quality of Life in the Baku City*“, Sociology Study 2(4), 292-300

Andraško, I., 2009: „*The role and status of geography in the quality of life research*“, Institute of Geography, Slovak Academy of Sciences, Bratislava, Slovak Republic, 1-6

Cavrić, B., Šiljeg, A., Toplek, S., 2008: „*Participatory measurements of sustainable urban development and quality of life in post-socialist Zadar, Croatia*“, Zbornik radova 2. kongresa geografa Bosne i Hercegovine, Geografsko društvo Federacije Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 428-460

Costanza, R., Fisher, B., Ali S., Beer, C., Bond, L., Boumans, R., Danigelis, N.L., Dickinson, J., Elliott, C., Farley, J., Elliott Gayer, D., MacDonald Glenn, L., Hudspeth, T.R., Mahoney, D.F., McCahill, L., McIntosh, B., Reed, B., Rizvi, A.T., Rizzo, D.M., Simpatico, T. and Snapp, R., 2008: *An Integrative Approach to Quality of Life Measurement, Research, and Policy*, S.A.P.I.E.N.S., 1 (1)

Cummins, R. A., 1999: „*Beyond rural health to well-being: an appraisal of the comprehensive quality of life scale – fifth edition*“, 5th National Rural Health Conference, Adelaide, Australia

Diener, E., Suh, E., 1997: „*Measuring quality of life: Economic, Social and Subjective indicators*“, Social Indicators Research 40, 189-216

Felce, D., Perry, J., 1995: „*Quality of life – Its Definition and Measurement*“, Research in Developmental Disabilities 16(1), 51-74

Friganović, M., 1987: „*Demografija – stanovništvo svijeta*“, Školska knjiga, Zagreb

Helburn, N., 1982: „*Geography and the Quality of Life*“, Annals of the Association of American Geographers 72(4), 445-456

Hudler, M., Richter, R., 2002: *“Cross-national Comparison of the Quality of Life in Europe: Inventory of Surveys and Methods”*, Social Indicators Research 58 (1), 217-228

Jolić, L., Mirošević, L., 2015: *„Objektivni i subjektivni pokazatelji kvalitete životnog prostora grada Požege“*, Radovi Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Požegi (4), 147-172

Kerce, E.W., 1992: *„Quality of Life – Meaning, Measurement, and Models“*, Navy Personnel Research and Development Center, 1-38

Klemenčić, M., Kušar, V., Richter, Ž., 1993: *„Promjene narodnosnog sastava Istre; Prostorna analiza popisnih podataka 1880.-1991“*, Društvena istraživanja, 2 (4-5,6-7), 607-629

Klobučnik, M., Murgaš, F., 2018: *„Quality of life in the city, quality of urban life or well-being in the city: Conceptualization and case study“*, Ekologia (Bratislava) 37(2), 183-200

Krevs, M., 1998: *“Geografski vidiki življenske ravni prebivalstva v Sloveniji”*, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta v Ljubljani, neobjavljena doktorska disertacija, Ljubljana

Leitmann, J., 1999: *“Can city QOL – indicators be objective and relevant? Towards a participatory tool for sustaining urban development”*, Local Environment: The International Journal of Justice and Sustainability 4 (2), 169-180

Liu, B., 1976: *“Social Quality of Life Indicators for Small Metropolitan Areas in America”*, International Journal of Social Economics 3(2), 198-213

Lončar, J., Sviben, I., 2019: *„Suvremena obilježja funkcionalno-prostorne strukture Grada Krapine“*, Sociologija i prostor 57 (3(215), 253-280

Lončarić, D., 2008: *„Kvaliteta života i strategijsko upravljanje marketingom u hrvatskom gospodarstvu“*, Ekonomski fakultet u Rijeci, neobjavljeni doktorski rad

Lučev, I., Tadinac, M., 2008: *„Kvaliteta života u Hrvatskoj – povezanost subjektivnih i objektivnih indikatora te temperamenta i demografskih varijabli s osvrtom na manjinski status“*, Migracijske i etničke teme 24 (1-2), 67-89

Lukić, A., Pejnović, D., Prelogović, V., 2005: „*Suburbanizacija i kvaliteta življenja u zagrebačkom zelenom prstenu – primjer općine Bistra*“, Hrvatski geografski glasnik 67 (2), 85-106

Lukić, A., Prelogović, V., 2011: „*Funkcionalno-prostorna struktura ivanićgradskog Podgrađa kao element urbanog identiteta*“, Zbornik radova međunarodnog znanstveno-stručnog skupa Modeli upravljanja procesima obnove i razvoja povijesnih gradova, Ivanić Grad

Lukić, A., 2012: „*Mozaik izvan grada: tipologija ruralnih i urbaniziranih naselja Hrvatske*“, Meridijani, Samobor

Martins, I., Santos, L.D., 2007: „*Monitoring Urban Quality of Life: The Porto Experience*“, Soc Indic Res 80, 411-425

Mičetić Fabrić, M., 2017: „*Uloga lokalne samouprave u planiranju i promicanju održivog razvoja turističke destinacije*“, doktorska disertacija, Sveučilište u Rijeci, Fakultet za menadžment u turizmu i ugostiteljstvu

Mirošević, L., Jolić, J., 2015: „*Objektivni i subjektivni pokazatelji kvalitete životnog prostora Grada Požege*“, Radovi Zavoda za znanstveni i umjetnički rad u Požegi 1 (4), 147-172

Nejašmić, I., 2005: „*Demogeografija: Stanovništvo u prostornim odnosima i procesima*“, Školska knjiga, Zagreb

Pacione, M., 1986: „*Quality of life in Glasgow: an applied geographical analysis*“, Environment & Planning, A 18, 1499-1520

Pacione, M., 1982: „*The use of objective and subjective measures of life quality in human geography*“, Department of Geography, University of Strathclyde, Glasgow, UK 6 (4), 495-514

Rapley, M., 2003: „*Quality of Life Research: A Critical Introduction*“, London : SAGE Publications, New Delhi, Thousand Oaks

Rogerson, R., 1995: „*Environmental and health-related quality of life: Conceptual and metodological similarities*“, Social Science and Medicine 41 (10), 1373-1382

Seferagić, D., 1993: „*Kvaliteta svakodnevnog življenja u prostoru*“, Institut za društvena istraživanja Sveučilišta u Zagrebu 1(2-4), 223-234

Slavuj, L., 2011: „*Kvaliteta života u urbanom okolišu – primjer Grada Rijeke*“, doktorska disertacija, Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb

Slavuj, L., 2012a: „*Kvaliteta života u odabranim susjedstvima Grada Rijeke*“, Hrvatski geografski glasnik 74 (2), 69-88

Slavuj, L., 2012b: „*Evaluacija kvalitete urbanog susjedstva – prednosti i nedostaci neposrednoga životnog prostora*“, Sociologija i prostor 50 (2(193), 183-201

Slavuj, L., 2012c: „*Objektivni i subjektivni pokazatelji u istraživanju koncepta kvalitete života*“, Geoadria 17 (1), 73-92

Slavuj, L., 2012d: „*Prilog razumijevanju složenih faktora koji utječu na svakodnevnu kvalitetu života u susjedstvima Grada Rijeke*“, Transformacija prostora i kvalitete života u Hrvatskoj, Institut za društvena istraživanja, Zagreb, 217-234

-Slavuj Borčić, L., Šakaja, L., 2017: „*Kvaliteta života kao predmet geografskih istraživanja: osvrt na razvoj interesa i teorijskih modela istraživanja*“, Hrvatski geografski glasnik 79 (1), 5-31

Svirčić Gotovac, A., 2006: „*Kvaliteta stanovanja u mreži naselja Hrvatske*“, Sociologija i prostor 44(171), 105-126

Svirčić Gotovac, A., Zlatar, J., 2015: „*Kvaliteta života u novostambenim naseljima i lokacijama u zagrebačkoj mreži naselja*“, Institut za društvena istraživanja u Zagrebu, Zagreb

Šiljeg, S., 2016: „*Vrednovanje kvalitete stanovanja u Zadru*“, doktorska disertacija, Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb

Vresk, M., 1996: „*Funkcionalna struktura i funkcionalna klasifikacija gradova Hrvatske*“, Hrvatski geografski glasnik 58 (1), 51-67

Vuletić, G., 2013: „*Samoprocijenjeno zdravlje i kvaliteta života u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji – regionalne razlike i specifičnosti*“, Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru 7, 213-222

Zupanc, I., 2004: „*Demogeografski razvoj Istre od 1945. do 2001.*“, Hrvatski geografski glasnik 66 (1), 67-102

Živić, D., 2012: „*Stanovništvo Vukovarsko-srijemske županije – procesi, trendovi i perspektive*“, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, 27-54

Wertheimer-Baletić, A., 1999: „*Stanovništvo i razvoj*“, Društvena istraživanja 8 4(42), 659-662

Izvori

Državni zavod za statistiku, n.d.: *Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001.*, <https://www.dzs.hr/> (5.3.2022.)

Državni zavod za statistiku, 2013: *Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine – stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima*, <https://www.dzs.hr/> (5.3.2022.)

Državni zavod za statistiku, 2020: *Gradovi u statistici*, <https://www.dzs.hr/> (5.3.2022.)

Državni zavod za statistiku, 2022: *Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine – prvi rezultati popisa*, <https://popis2021.hr/> (5.3.2022.)

Energetika – net, 2022: *Poreč – sredstva za još jedan projekt održive mobilnosti*, <http://www.energetika-net.com/vijesti/elektromobilnost/porec-sredstva-za-jos-jedan-projekt-odrzive-mobilnosti-34183> (24.3.2022.)

Fina, 2014.-2020: *Rezultati poslovanja poduzetnika sa sjedištem u Poreču od 2014. do 2020. godine*, <https://www.fina.hr/-/rezultati-poslovanja-poduzetnika-sa-sjedstem-u-porecu-u-2019> (9.3.2022.)

Glas Istre, 2020: *Gospodarske zone Grada Poreča-Parenzo*, <https://www.glasistre.hr/istra/gospodarske-zone-i-ove-se-godine-sire-i-stvaraju-nova-radna-mjesta-brojne-olaksice-za-poduzetnike-koji-otvaraju-poslovne-objekte-675233> (8.3.2022.)

Glas Istre, 2021: *Broj zaposlenih na 1000 stanovnika*, <https://www.glasistre.hr/istra/porec-jedini-istarski-predstavnik-medu-top-deset-hrvatskih-gradova-po-broju-zaposlenih-na-1000-stanovnika-740417> (9.3.2022.)

Glas Istre, 2021a: *Poreč u dvije godine ima 20% više djece u vrtićima i školama*, <https://www.glasistre.hr/istra/jedinstveni-u-hrvatskoj-porec-u-dvije-godine-ima-20-posto-vise-djece-u-vrticima-i-skolama-712345> (14.3.2022.)

Glas Istre, 2021b: *Javni gradski prijevoz na području grada Poreča*, <https://www.glasistre.hr/istra/porec-potpisan-ugovor-s-koncesionarom-za-linijski-prijevoz-putnika-elektricni-minibus-uskoro-na-poreckim-ulicama-739641> (18.3.2022.)

Glas Istre, 2022: *Uređenje gradske ribarnice*, <https://www.glasistre.hr/istra/porec-uredenje-gradske-ribarnice-napreduje-po-planu-784265> (17.3.2022.)

Grad Poreč-Parenzo, 2007: *Gospodarska zona Buići-Žbandaj*, <http://www.porec.hr/prva.aspx?stranica=201> (8.3.2022.)

Grad Poreč-Parenzo, 2010: *Pročišćeni tekst Generalnog urbanističkog plana Grada Poreča – Parenzo*, <http://www.porec.hr/prva.aspx?stranica=2517&pid=5> (12.02.2022.)

Grad Poreč-Parenzo, 2017: *Porečka obilaznica otvorena za promet u punom profilu*, <http://www.porec.hr/prva.aspx?stranica=17406&j=CRO> (17.3.2022.)

Grad Poreč-Parenzo , 2020: *Zdravi grad Poreč – zaštita mentalnog zdravlja*, <http://www.porec.hr/prva.aspx?stranica=60219&j=CRO> (15.3.2022.)

Grad Poreč-Parenzo, 2021: *Natječaj za dodjelu studentskih stipendija u ak. god. 2021./22.*, <http://www.porec.hr/prva.aspx?stranica=95912&j=CRO> (14.3.2022.)

Grad Poreč-Parenzo, 2022: *Poreč; Lani rođeno gotovo 10% više djece nego godinu ranije!*, <http://www.porec.hr/prva.aspx?stranica=96279&j=CRO> (5.3.2022.)

Grad Poreč-Parenzo, 2022a: *Proračun u malom za 2022. godinu*, <http://www.porec.hr/sadrzaj/dokumenti/PUM%202022.pdf> (15.3.2022.)

Istarski domovi zdravlja – Case della salute dell'Istria, n.d.: *Djelatnosti primarne i sekundarne zdravstvene zaštite*, <https://idz.hr/wp/djelatnosti/> (15.3.2022.)

Istarski portal, 2021: *Nastavlja se gradnja međuaobilaznice*, <https://istarski.hr/node/74407-nastavlja-se-gradnja-medjuzaobilaznice-u-tijeku-raspisivanje-natjecaja> (18.3.2022.)

Istrapedia, 2009: Stanovništvo Istre, Istarska enciklopedija, <https://www.istrapedia.hr/hr/natuknice/1010/stanovnistvo> (6.3.2022.)

Narodne novine, 2014: *Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske*, NN 147/2014-2751, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_12_147_2751.html (8.3.2022.)

Narodne novine, 2020: *Odluka o upisu učenika u I. razred srednje škole u školskoj godini 2020./2021.*, NN 62/2020-1240, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_05_62_1240.html (14.3.2022)

Strategija gospodarskog razvoja Grada Poreča-Parenzo, 2015, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet ekonomije i turizma „dr. Mijo Mirković”, <https://porestina.info/nacrt-strategije->

gospodarskog-razvoja-grada-poreca-parenzo-za-razdoblje-od-2015-do-2020-godine-poziv-na-javnu-raspravu-putem-e-konzultacija/ (8.3.2022.)

Jadranski.hr, 2022: *Program sportske škole za vrtićku djecu*, <https://jadranski.hr/2022/03/04/porec-poceo-program-sportske-skole-za-vrticku-djecu/> (14.3.2022)

Pučko otvoreno učilište Poreč, n.d.: *O nama*, <https://www.poup.hr/o-nama/> (14.3.2022.)

Umjetnička škola Poreč, n.d.: *O školi*, <https://umjetnicka-skola-porec.hr/o-skoli/> (14.3.2022.)

Urbanistički plan uređenja, 2018: *Servisna zona Poreč – područje II (UPU-25)*, <http://www.porec.hr/prva.aspx?stranica=3085&pid=5> (9.3.2022.)

Usluga Poreč, n.d.: *Marina Poreč*, <http://www.usluga.hr/djelatnosti/marina/> (17.3.2022)

Valamar, 2019: *Izgradnja najvećeg ljetovališta u Hrvatskoj*, <https://valamar-riviera.com/hr/mediji/priopcenja-za-medije/valamar-krece-u-izgradnju-najveceg-ljetovalista-u-hrvatskoj/#image-0> (17.3.2022.)

Zdravi grad Poreč-Parenzo, n.d.: *Projekt Zdravi grad*, <https://www.zdravi-grad-porec.hr/o-nama/> (15.3.2022)

Prilozi

Popis slika

Slika 1. Geografski položaj istraživnog prostora.....	6
Slika 2. Kretanje ukupnog broja stanovnika grada Poreča od 1857. do 2021.....	23
Slika 3. Prirodno kretanje stanovništva Grada Poreča od 2011. do 2020. godine.....	24
Slika 4. Sastav stanovništva grada Poreča prema spolu i dobi 2011. godine.....	26
Slika 5. Prostorno kretanje stanovništva Grada Poreča od 2011. do 2020. godine.....	27
Slika 6. Gospodarske zone na području grada Poreča.....	32
Slika 7. Servisna zona Facinka, 2018.....	33
Slika 8. Servisna zona Facinka, 2021.....	33
Slika 9. Prostorni razmještaj objekata odgojno-obrazovne funkcije.....	35
Slika 10. Dostupnost osnovnih škola.....	37
Slika 11. Dostupnost srednjih škola.....	37
Slika 12. Prostorni razmještaj objekata zdravstvene funkcije.....	38
Slika 13. Dostupnost doma zdravlja.....	40
Slika 14. Dostupnost ljekarni.....	40
Slika 15. Prostorni razmještaj prve skupine objekata trgovačke funkcije.....	43
Slika 16. Prostorni razmještaj druge skupine objekata trgovačke funkcije.....	43
Slika 17. Prostorni razmještaj objekata financijske funkcije.....	44
Slika 18. Objekti financijske funkcije u središtu grada.....	45
Slika 19. Dostupnost poštanskih ureda.....	45
Slika 20. Prostorni razmještaj objekata receptivno-turističke funkcije.....	46
Slika 21. Budući resort Valamar Collection Pinea s pet zvjezdica.....	47
Slika 22. Cestovna mreža grada Poreča.....	48
Slika 23. Porečka obilaznica.....	49
Slika 24. Kružna raskrižja u sjevernom dijelu grada Poreča.....	50
Slika 25. Kružna raskrižja u središnjem i južnom dijelu grada Poreča.....	50
Slika 26. Prostorni položaj zatvorenih parkirališta na području grada Poreča.....	51
Slika 27. Prosječno zadovoljstvo poddomenama dostupnosti sadržaja i usluga.....	56
Slika 28. Prosječno zadovoljstvo poddomenama prometa i infrastrukture.....	58
Slika 29. Prosječno zadovoljstvo poddomenama okoliša.....	59
Slika 30. Prosječno zadovoljstvo poddomenama slobodno vrijeme i rekreacija.....	60

Slika 31. Zadovoljstvo ispitanika gradom Porečom kao mjestom za život.....	61
Slika 32. Zadovoljstvo ispitanika gradom Porečom kao mjestom za život prema spolu.....	62
Slika 33. Namjera promjene mjesta stanovanja ispitanika.....	62
Slika 34. Zadovoljstvo mogućnošću zapošljavanja u gradu Poreču.....	63

Popis tablica

Tablica 1. Kretanje broja doseljenog i odseljenog stanovništva Grada Poreča od 2011. do 2020.....	27
Tablica 2. Udio BDP-a po djelatnostima grada Poreča u razdoblju od 2009. do 2013. godine (u %).	29
Tablica 3. Broj poduzetnika, broj zaposlenih i osnovni rezultati poslovanja poduzetnika grada Poreča u razdoblju od 2014. do 2020.....	31
Tablica 4. Sociodemografska obilježja ispitanika.....	54
Tablica 5. Frekvencija odgovora zadovoljstvom dostupnosti sadržaja i usluga.....	57
Tablica 6. Frekvencija odgovora zadovoljstvom prometa i infrastrukture.....	58
Tablica 7. Frekvencija odgovora zadovoljstvom okolišnim elementima.....	59
Tablica 8. Frekvencija odgovora zadovoljstvom sadržaja za slobodno vrijeme i rekreaciju.....	60

Anketni upitnik

Poštovani Porečani i Porečanke,

Moje ime je Marko Musa te sam student 2. godine diplomskog istraživačkog studija geografije smjera prostorno planiranje i regionalni razvoj na Geografskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Zagrebu.

U svrhu izrade diplomskog rada pod nazivom „Analiza funkcionalne opremljenosti i kvalitete života u gradu Poreču“ provodim anketno istraživanje o stupnju zadovoljstva pojedinim gradskim funkcijama. Anketni upitnik u potpunosti je anoniman te će se rezultati koristiti isključivo za potrebe istraživanja. Bio bih Vam vrlo zahvalan kad biste izdvojili 5-7 minuta i pomogli mi završiti studiranje.

Anketni upitnik namijenjen je stanovnicima grada Poreča starijim od 18 godina.

Zahvaljujem Vam na sudjelovanju i utrošenom vremenu.

1. Spol:

- a) Muški
- b) Ženski

2. Dob:

- a) 18-29
- b) 30-39
- c) 40-49
- d) 50-64
- e) 65 i više

3. Iz kojeg naselja dolazite?

- a) Mali Maj
- b) Veli Maj
- c) Vranići (Gulići)
- d) Materada
- e) Špadići
- f) Finida
- g) Stancija Vergotini
- h) Čimižin
- i) Naselje bolnica
- j) Pical (Masse Lombarde)
- k) Balota
- l) Centar
- m) Novo naselje
- n) Ostalo (navesti): _____

4. Najviše stečena razina obrazovanja:

- a) Nezavršena osnovna škola
- b) Osnovna škola
- c) Srednja škola
- d) Završena viša škola, preddiplomski studij ili stručni studij
- e) Završen diplomski studij, dodiplomski ili sveučilišni studij
- f) Završen poslijediplomski studij (magisterij znanosti/doktorat)

5. Vaš trenutni status:

- a) Učenik/ica
- b) Student/ica
- c) Zaposlen/a
- d) Nezaposlen/a
- e) Umirovljenik/ica

6. Koliko dugo živite u gradu?

- a) Manje od 3 godine
- b) Između 4 i 10 godina
- c) Između 11 i 20 godina
- d) 21 i više godina

7. DOSTUPNOST SADRŽAJA I USLUGA

Ocijenite zadovoljstvo dostupnošću navedenih sadržaja i usluga u gradu Poreču na skali od 1 do 5 (*1 – u potpunosti nezadovoljan, 2 – nezadovoljan, 3 – niti zadovoljan niti nezadovoljan, 4 – zadovoljan, 5 – u potpunosti zadovoljan*)

Vrtić

Osnovna škola

Srednja škola

Ostale obrazovne ustanove

Ambulanta

Ljekarna

Trgovina za svakodnevnu opskrbu (marketi, supermarket, benzinska postaja)

Šoping centar

Tržnica

Pošta

Banka

Kafići

Restorani

Obrtničke usluge (frizeri, krojači, postolari,...)

8. PROMET I INFRASTRUKTURA

Ocijenite zadovoljstvo navedenim elementima prometa i infrastrukture u gradu Poreču na skali od 1 do 5 (*1 – u potpunosti nezadovoljan, 2 – nezadovoljan, 3 – niti zadovoljan niti nezadovoljan, 4 – zadovoljan, 5 – u potpunosti zadovoljan*)

Parkirališna mjesta

Kvaliteta prometnica

Kvaliteta nogostupa

Kvaliteta biciklističkih staza

Javni gradski prijevoz

Odvoz smeća i održavanje čistoće ulica

Vodoopskrbna mreža te Internetska mreža

9. OKOLIŠ

Ocijenite zadovoljstvo navedenim okolišnim elementima u gradu Poreču na skali od 1 do 5 (*1 – u potpunosti nezadovoljan, 2 – nezadovoljan, 3 – niti zadovoljan niti nezadovoljan, 4 – zadovoljan, 5 – u potpunosti zadovoljan*)

Kvaliteta pitke vode

Kvaliteta zraka

Čistoća mora

Količina javnih zelenih površina

Uređenost zelenih površina

10. SLOBODNO VRIJEME I REKREACIJA

Ocijenite zadovoljstvo sadržajima za slobodno vrijeme i rekreaciju u gradu Poreču na skali od 1 do 5 (*1 – u potpunosti nezadovoljan, 2 – nezadovoljan, 3 – niti zadovoljan niti nezadovoljan, 4 – zadovoljan, 5 – u potpunosti zadovoljan*)

Sportski objekti i sportska igrališta

Dječja igrališta

Parkovi i druge površine za rekreaciju ili šetnju

Mjesta za druženje (udruge, odbori, klubovi)

11. Uzmemo li u obzir sve navedene domene (dostupnost sadržaja i usluga, promet i infrastruktura, okoliš, slobodno vrijeme i rekreacija), ocijenite zadovoljstvo gradom Porečom kao mjestom za život?

- a) Izrazito nezadovoljan
- b) Nezadovoljan
- c) Niti zadovoljan niti nezadovoljan
- d) Zadovoljan
- e) U potpunosti zadovoljan

12. Na osnovu trenutnog (ne)zadovoljstva životom u gradu, biste li promijenili svoje mjesto stanovanja?

- a) Ne bih
- b) Preselio/la bih se u drugi dio grada
- c) Preselio/la bih se izvan grada

13. Kakvo je Vaše mišljenje o mogućnosti zapošljavanja u gradu Poreču?

- a) Izrazito negativno
- b) Negativno
- c) Niti negativno niti pozitivno
- d) Pozitivno
- e) Izrazito pozitivno

14. Koje su, prema Vašem mišljenju, najveće prednosti života u gradu Poreču?

15. Koji su, prema Vašem mišljenju, najveći nedostaci života u gradu Poreču?

16. Koji su Vaši prijedlozi za poboljšanje kvalitete života građana grada Poreča?